39
'72

FLACĂRA

ANUL XXI
NR. 903
23 SEPTEMBRIE 1972

în șapte zile

...Și era aceasta vremea la care bîtu Gheorghe se simțea răsplătit pentru toată truda de peste vară. Rugineau frunzele în copaci și se îngălbeneau porumbii înciudați pe dealurile cu vii. Și dinspre dealuri cădea peste sat miros de busuioacă și de căpșuni, că iar dinspre izlazuri se simțea porumbul copt de copii în spuză de coceni. Gutuii își plecau crengile, iar perele cu miros de tămîioasă așteptau să fie culese.

Era toamnă. Toamna cîmpurilor și a podgoriilor. toamna livezilor. Începea cel mai plăcut asalt al țăranului. Era răsplata unui an petrecut cu ceafa către cer și cu fața spre pămînt, spre pămînturile care trebuiau să asigure hrana celor rămași în bătătură dar și a celor plecați să învețe care carte, care meserie. Și au învățat ce-au putut iar unii din copiii lor, nepoților lui bîtu Gheorghe,s-au întors în sat ingineri agronomi. Dar obiceiul a rămas pînă cînd bîtu s-a stins din viață.

...Ajunsese bătrîn, foarte bătrîn. Oamenii îl sfătuiau să se astîmpere, să rămînă acasă să-și îngrijească reumatismele. Îi asculta rîzînd dar făcea tot ce știa el, ce știa el că e bine și trebuia făcut. Își îndesa căciula pe urechi, își lua bîta și pornea spre lanurile de porumb. Ciufulea ici un știulete, dincolo altul, mestecînd niște vorbe pe care numai el le auzea, apoi străbătea izlazul și se îndrepta spre deal. Privea viile și zîmbea tinerește. Îi plăceau. Rînduri bine aliniate, araci sănătoși pe care se urca vița încărcată de ciorchini. Paznicul îl saluta respectuos. Lua un bob de colo, un altul de dincolo, după care cobora în sat. La sediul cooperativei oameni se ridicau în picioare și îl salutau cu respect, ca pe unul ce pusese bazele marii lor gospodării de azi.

— Eu zic, măi tovarășe președinte, că ar fi vremea...

— Și noi am gîndit la fel. Am făcut planul de bătaie. O începem pe trei fronturi: de la deal cu viile, de la grădini, și de la răsărită...

— Păi să mai așteptăm vro săptămînă, două... se auzea o voce. Se mai coace... Mai e vreme...

Bîtu își scotea căciula, se scărpina filozofic în creștetul capului și-i răspundea omului privindu-l în ochi pe președinte.

— Vine vreme de ploaie, măi a lui cutare. Acum ar fi cu cîștig, mai tîrziu va fi cu pagubă. Păcat de munculița noastră.

Pînă s-a sfîrșit din viață așa a fost an de an.

Și a venit o nouă toamnă să încununeze și să răsplătească cu belșugul ei munca unui an. Bîtu Gheorghe nu mai e, dar obiceiul de a găsi timpul potrivit «pentru a fi cu cîștig și nu cu pagubă» a rămas. Pentru că el reprezintă nu numai efortul de a strînge rodul muncii tale dar și manifestarea cuvenită de respect pentru mai marele efort depus în decursul anului, conștiința de a aduna cu grijă totul pentru țară, pentru întregul popor.

Sînt sentimente care stăpînesc astăzi întreaga noastră țărănime angajată în aceste zile cu toate forțele în ampla acțiune de strîngere a recoltei și însămînțării. Timpul nu este peste tot foarte favorabil. Ploile din ultima vreme au făcut ca munca să fie mai grea, să apară probleme mai complexe, a căror soluționare cer un plus de efort și inițiativă pentru o organizare exemplară a muncii, pentru folosirea fiecărei zile, a fiecărei ore bune de lucru. Și că lucrurile așa se petrec o dovedesc numeroasele exemple aduse zilnic de presă. Într-o singură zi, de pildă, în cooperativele agricole din județul Timiș, sute de cooperatori și mecanizatori au recoltat floarea-soarelui și alte culturi, au însilozat mii de tone de furaje. Peste 2 600 de muncitori și funcționari din întreprinderi și instituții timișorene și peste 1 000 de elevi și studenți au sprijinit unitățile agricole la recoltat. Pentru a asigura transportarea și înmagazinarea imediată a recoltei, pe lîngă mijloacele proprii ale unităților agricole, în cursul aceleiași zile au lucrat 140 de autocamioane ale întreprinderilor timișorene. Și exemple asemănătoare se pot întîlni și în unitățile agricole din Bărăgan unde se depun eforturi pentru strîngerea florii-soarelui, strugurilor, legumelor, însilozarea unor cantități cît mai mari de furaje și pregătirea tuturor condițiilor necesare însămînțării grîului.

Sînt toate acestea semnele bune ale toamnei ogoarelor noastre.

Petru ISPAS

Marți, 19 septembrie 1972

1947 1972 ROMÂNIA 30 DECEMBRIE

ACCELE

INDUSTRIEI

entuziasm și inițiativă

Colectivul Uzinei de mecanică fină din București, mobilizat de sarcinile trasate de Conferința Națională a partidului, a trecut deîndată la luarea celor mai eficiente măsuri pentru realizarea planului cincinal cu șase luni mai devreme. În primul rînd s-au recalculat noile sarcini de producție și s-a ajuns la concluzia că, în medie, planul inițial poate fi mărit cu un coeficient anual de 24,5%. Cele mai mari depășiri se vor realiza în anii 1973 și 1974, ani hotărîtori pentru devansarea cu succes a planului cincinal al uzinei.

Analizînd cu spirit de răspundere metodele de realizare în condiții optime a noilor sarcini, Comitetul de partid al uzinei a lansat inițiativa «Fiecare inginer, tehnician și muncitor de înaltă calificare să rezolve o problemă tehnică în afara sarcinilor de serviciu!» Extinzînd cadrul discuțiilor la întreaga masă a lucrătorilor din uzină, inițiativa a fost primită cu entuziasm și curînd s-au primit cereri de a prelua spre rezolvare probleme din tematica propusă, privind asimilarea de noi produse și modernizarea celor existente. Astfel a devenit posibil ca pînă la sfîrșitul cincinalului, 70% din sortimente să fie înnoite. Inițiativa și felul în care se aplică ea sînt cu atît mai valoroase cu cît se scurtează mai mult ciclul proiectare-producție. Iar cîștigarea timpului este favorizată de faptul că toate operațiile, de la proiectare pînă la construirea prototipului în fază de omologare, se execută chiar de oamenii care cunosc posibilitățile tehnice reale ale uzinei. Obiectivul principal al inițiativei este devansarea planului de asimilări și modernizări, ceea ce înseamnă intrarea în producție mai devreme a produselor înscrise în tematică; iar un al doilea obiectiv este modernizarea produselor, realizarea de economii de manoperă și materiale și, ca o consecință firească, ridicarea parametrilor în competitivitatea internă și internațională. Printre cei care au dat primele rezultate bune în urma acestei inițiative, menționăm pe inginerii Victor Bîzu și Petre Dobrescu, pe maiștrii principali Emilian Pîrvu și Ion Podgoreanu, pe muncitorii Nicolae Dumitru și Iordan Băcanu.

Și-acum, o constatare globală: datorită noilor măsuri pentru mai buna organizare a producției și pentru generalizarea experiențelor pozitive ale întrecerii socialiste, planul pe primele trei trimestre ale acestui an — firește mărit — a fost îndeplinit la producția marfă cu 3 săptămîni înainte de termen; ceea ce înseamnă o depășire de 2,5%.

AGRICULTURII

roadele muncii noastre vor crește an de an

Anotimpul acesta bogat în recolte e pentru noi, cooperatorii, un prilej pentru exigente bilanțuri — ne mărturisește Nicolae Platogă, contabilul șef al C.A.P.-Stregeștii de Jos din județul Olt. La capătul muncii, făcînd toate socotelile, putem spune că oamenii noștri au muncit bine. Producția de orz, de exemplu, a fost depășită cu peste 700 kg la hectar și rezultate bune s-au obținut și la producția de grîu. Dar comuna noastră — aflată într-o puternică zonă legumicolă, cu vechi tradiții — dă adevărata bătălie în acest sector și o va cîștiga: vom livra statului nu numai cantitățile contractate, ci și zeci de tone de produse peste plan. Munca în acord global s-a dovedit deosebit de rodnică și aici rezultatele vorbesc de la sine: s-au obținut producții duble față de cele planificate.

Cooperatorii din Strejești nu sînt însă mulțumiți în întregime și acest lucru îl vom arăta mai ales la anul viitor, cînd sîntem hotărîți să depășim substanțial rezultatele de pînă acum.

...REA DEZVOLTĀRII

ȘTIINȚEI

tehnologii moderne

Perspectiva clară — dată de Conferința Națională a partidului, de îndemnurile înțelepte ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — a devenit un bun de neprețuit pentru toate colectivele de muncă. La Institutul de cercetări tehnologice pentru construcții de mașini, interlocutorul nostru, inginerul șef Mihai Iosupescu, sublinia cerința ca realizarea planului cincinal cu șase luni mai devreme să se facă printr-o mai bună organizare, prin raționalizări, printr-o mai eficientă valorificare a cercetării științifice.

Institutul și-a axat o mare proporție din preocupările sale pe una din problemele construcțiilor de mașini cu un însemnat potențial de mărire a productivității muncii: mecanizarea și automatizarea operațiilor de montaj în industrie. Pînă la ora actuală această problemă, încă nouă chiar și în industria mondială, n-a fost abordată la noi. Dar iată că acum, pentru prima dată, institutul a realizat pentru industria petrolieră o mașină automată de montat lanțuri cu role. Această mașină — cu care a fost dotată Uzina «Independența» din Sibiu — scurtează timpul de montaj de 4 ori, iar calitatea montajului executat de ea este mult superioară celui manual. Pe baza acestui prototip se va extinde și generaliza o linie tehnologică de montaj la majoritatea lanțurilor cu role executate la Uzina «Independența». Tot sub semnul preocupării pentru generalizarea montajului mecanic și automat se află în cercetare și proiectare o linie automată de montat bujii pentru Uzina «Triumf» din Cluj.

O altă problemă care se află în studiul cercetătorilor din institut, tot în domeniul tehnologiilor moderne, o constituie extinderea și generalizarea tehnologiilor neconvenționale de prelucrare a metalelor. Este vorba de prelucrarea prin electroeroziune, electrochimie și de prelucrarea cu laser și fascicul de electroni. Pentru generalizarea acestor metode moderne, de mare eficiență economică, institutul are în cercetare realizarea unor utilaje de producție românească. Totodată se studiază noi domenii în industria prelucrătoare de mașini, unde pot fi aplicate cu succes aceste tehnologii revoluționare.

Spațiul pe care îl avem la dispoziție nu ne permite să relatăm și despre alte aspecte deosebit de interesante spre care se îndreaptă atenția scrutătoare a cercetătorilor din institut. Dorim însă în încheiere să reproducem un gînd al interlocutorului nostru: «Este neîndoios că, în afară de efectele directe în accelerarea dezvoltării economice a țării, rezultatele cercetărilor din acest institut — ca și cele ale altor oameni de știință — au și efecte indirecte, de ordin social. Ele generează în masă un tip nou de muncitor de uzină, cu un nivel superior de pregătire, un muncitor mai conștient de forța sa, mai util societății, mai civilizat».

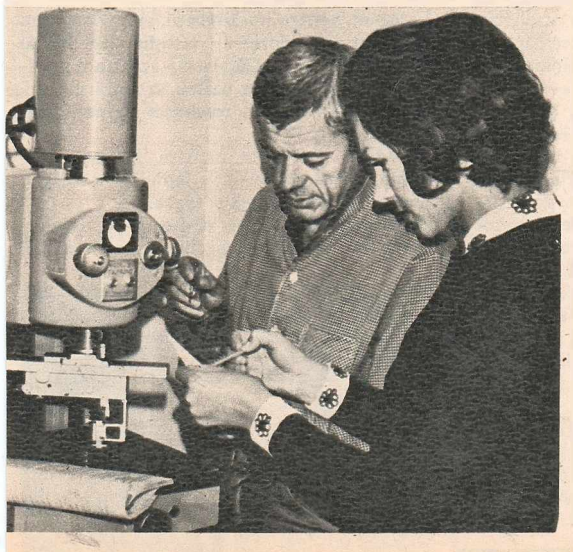

CULTURII

învățămîntul de partid în slujba producției

«Cincinalul înainte de termen!» — iată sintetizat programul de muncă al nostru, al tuturor. Spre realizarea sa converg eforturile generale ale țării, atingerea sa a declanșat inițiative creatoare, o stare de emulație, o dorință de întrecere, o investigație a tuturor posibilităților de sporire a producției, ce nu încetează să crească în intensitate.

Pentru a veni în sprijinul acestei acțiuni de o asemenea amploare, pentru a pune la dispoziția celor direct implicați în procesul de producție bogate cunoștințe teoretice și de specialitate, Cabinetul de partid al municipiului București a hotărît diversificarea și aprofundarea formelor de învățămînt pe care le organizează. Dintr-o discuție cu tovarășul Iulian Cîrțînă, directorul Cabinetului municipal de partid, am aflat că tocmai din această perspectivă se preconizează extinderea temelor de studiu ale secției economice.

În peste 20 de întreprinderi din Capitală, lectori cu bogată experiență vor preda unui număr de circa 10 000 de oameni, nu cunoștințe vagi teoretice, ci acele teme de stringentă actualitate, legate de problemele curente de producție (cum ar fi cele referitoare la micșorarea prețului de cost, sporirea eficienței producției, scăderea cheltuielilor la mia de lei etc.). Tot în această toamnă se vor organiza cursuri intensive de 2 luni pentru reprezentanții salariaților din consiliile oamenilor muncii, inițiativă pornită de la Eroul Muncii Socialiste Gheorghe Buruc de la Uzinele «23 August» (în centrul fotografiei alăturate) și care-și propune înarmarea acestora cu cunoștințe tehnice necesare pentru mai buna înțelegere a mecanismelor de conducere, de realizare a producției la nivelul unei întreprinderi.

De asemenea se va organiza un curs special de sociologia industrială pentru maiștri.

Și celelalte forme de învățămînt cunosc o substanțială îmbunătățire, în sensul apropierii lor tot mai mult de problemele concrete ale producției. Tematica studiului individual la care participă peste 2 000 de oameni a fost concepută în acest sens. Aceluiași comandament de apropiere a teoriei de practică, de înarmare cu cunoștințe prețioase care să permită miilor, zecilor de mii de cursanți o mai bună înțelegere a proceselor de producție, a cerințelor ce stau în fața economiei noastre, pentru realizarea prevederilor cincinalului în patru ani și jumătate, răspund și celelalte forme de învățămînt de partid din această toamnă.

BUNĂSTĂRII

cînd există preocupare, problemele se rezolvă...

«Grupa mică» modelează de zor mici figurine din plastilină. «Grupa mare» repetă în cor sub supravegherea educatoarei o poezie în care este vorba, bineînțeles, de un cățeluș care — ați ghicit! — a furat o rață din coteț. Prins în flagrant, hoțul mai are obrazul să și nege... Aici glasurile celor 30 din grupa mare izbucnesc triumfător, acoperind chiar și vocea educatoarei...

Nu, nu ne propunem să relatăm desfășurarea unei zile la un cămin de copii, deși poate subiectul cu pricina ar merita osteneală. Sîntem la grădinița patronată de Uzinele «Timpuri noi», amplasată într-o frumoasă clădire din imediata apropiere a întreprinderii. Camere spațioase, mobilier minuscul, în culori vii, peste tot curățenie bună și flori, multe flori. Aici își petrec o bună parte din zi circa 100 de copii ai salariaților de la «Timpuri noi».

Grădinița este unul din rezultatele concrete ale preocupărilor sindicatului, comitetului de partid de a veni în întîmpinarea unor cereri ale salariaților și a le rezolva prompt și favorabil. În acest an, numărul locurilor la grădinița cu pricina s-a mărit de la circa 60 la 100. «Și preconizăm sporirea în continuare a lor, după cum sperăm să reușim realizarea transportului copiilor la grădiniță și acasă cu ajutorul unui microbuz», ne spune vicepreședintele sindicatului, Ion Petrescu. Am aflat în continuare că — cu aceeași promptitudine — s-a reușit îmbunătățirea distribuirii biletelor la odihnă și tratament, precum și sporirea considerabilă, aproape triplarea numărului lor. Pentru tinerii care vor să-și continue studiile liceale, conducerea uzinei a hotărît ca aceștia să lucreze doar în schimburile 1 și 3, pentru a le asigura timpul optim de învățătură și studiu. Sesizărilor celor din secția prelucrări mecanice montaj li s-a răspuns prin înlocuirea vechilor și destul de neigienicelor vestiare din lemn, cu altele din metal, precum și prin construirea unui castel de apă care să asigure în permanență dușurile cu apă caldă pentru cei ce ies din schimb. Pentru nefamiliști, tot în acest an a fost dat în folosință un cămin cu circa 60 de locuri. Sigur, probleme sînt în continuare, însăși viața le naște, dar cînd există înțelegere și unire, cînd cei desemnați să le rezolve pun în această acțiune discernămînt, pasiune, dragoste, — așa cum procedează cei de la «Timpuri noi» — rezultatele nu se lasă așteptate.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

an școlar

Încep școlile. În fiecare an, în ziua deschiderii cursurilor, inima mea de școlar etern intră în emoție. Funcționează, declansată de un resort sigur, o paradă a amintirilor obsedante: chipuri de profesori-mucenici, exemple de jertfă și vocație, își începeau activitatea la mijlocul lui septembrie și și-o încheiau într-o zi — singura lor zi de bucurie și festivitate la 29 iunie, de ziua împărțirii premiilor. Îi am înaintea ochilor mei aburiți de o lacrimă recunoscătoare: purtau un chip de ceară, neutru, subminat de nesfîrșite griji personale, nerezolvate, și un veșnic și obosit rînd de haine, uniformă a unei stări sociale subalterne. Și totuși la intrarea în clasă, lăsau dincolo de ușă toate suferințele, ca să devină în fața pupitrelor nu doar niște dascăli eminenți — am avut în liceu profesori care ar fi putut oricînd cinsti o catedră universitară: mă gîndesc la Constantin Damianovici sau la Enache Ionescu — dar, deveneau, cu aceeași pasiune, niște duhovnici devotați ai unor suflete tinere, dornice de prietenie și confesiune. În clasele mari de liceu, în apropierea înaltului examen de bacalaureat, probă decisivă, marcînd mai mult decît terminarea unei școli; prag între două cicluri de viață, se stabilea între profesori și elevii lor o camaraderie responsabilă. Am petrecut multe ceasuri în casa și la masa lor, discutînd despre viață, despre rosturile omului în lume, despre răspundere și conștiință, profesorii mei, evocați acum cu un tremur al penitei, fiind niște filozofi inspirați, poeți nedeclarați, oameni ai cetății cu responsabilități infinite față de școlarii lor nevîrstnici și lipsiți de experiență. Oricum, două lucruri știu că nu erau: funcționari și belferi. Mă supraveghez, nu-i idealizez, distanța ce ne separă și timpul care a trecut îmi dau un supliment de obiectivitate, așa au fost dascălii adolescenței mele, oameni mari, în înțelesul deplin al cuvîntului, în profida anonimatului în care au trăit. Să mai amintesc intransigența lor, să-l mai citez pe profesorul Mumuianu, cel ce l-a lăsat repetent pe moștenitorul tronului, fiindcă viitorul monarh s-a dovedit insuficient la intelect?

În ziua cînd se deschid școlile, trece, prin fața unui ecran secret al minții mele lungul șir de profesori pe care i-am avut și pe care nu-i pot uita, fiindcă pilda lor de abnegație în serviciul unei cauze covîrșitoare: plămădirea conștiințelor tinere, mă somează ca o severă și urgentă chemare la ordine.

Începe un nou an școlar. Se cuvine să veghem ca acest an să nu echivaleze cu încă nouă luni de lecții plictisite, cu încă nouă luni în care școlarii grăbiți vînează o medie salvatoare, de trecere, obținută prin orice mijloace și, mai ales, cu ajutorul unor bunăvoințe așezate pe o catedră ofensată. Să fie anul care începe, unul de glorie și cinste al școlii românești.

săptămîna în imagini

premieră universitară '72

Obișnuitul trimestru al muncii constructive care precede data deschiderii tradiționalului an universitar a însemnat un timp dedicat pregătirilor minuțioase pentru crearea tuturor condițiilor necesare bunei desfășurări a procesului de studiu. Este vorba de o activitate complexă și variată vizînd atît aspecte ale conținutului procesului de învățămînt al tineretului studios, și ale pregătirii cadrelor didactice, cît și ale preocupărilor privind asigurarea cadrului prielnic începerii normale a activității, chiar de la 1 octombrie.

În această toamnă, 144 000 de studenți — de la cursurile de zi, serale și fără frecvență — își ocupă locurile nu numai în amfiteatre, dar și în uzine și pe ogoare, convinși de stringenta necesitate a legării învățămîntului de practică — idee puternic reafirmată la recentele lucrări ale Conferinței Naționale a partidului. Începe, așadar, un an de învățătură dar și de producție.

Cu fiecare toamnă, debutul anului universitar în România oferă prilejul consemnării unor fapte și date deosebit de semnificative. Își deschid porțile, la 1 octombrie, 47 de instituții de învățămînt superior, cu 187 de facultăți situate în 19 centre din țară. În marea familie universitară își încep activitatea o serie de institute și secții noi între care Institutul de marină din Constanța; secțiile de subingineri la Politehnica din București — telegrafie, turnarea metalelor feroase și neferoase, mecanică fină; la Institutul de petrol, gaze și geologie — tehnologia prelucrării și chimizării petrolului și gazelor; la Institutul de petrol din Ploiești — mașini și utilaj petrochimic.

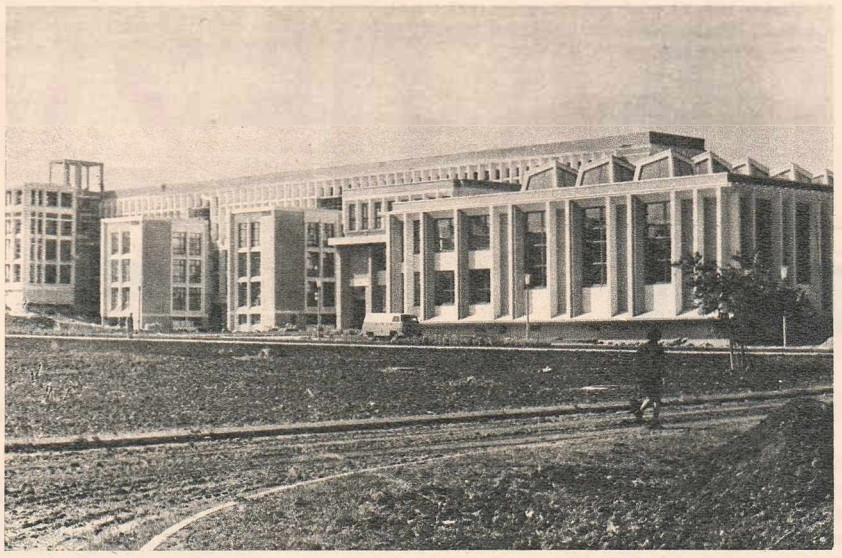

Aproape toate instituțiile de învățămînt superior își întîmpină studenții și membrii corpului profesoral cu noi spații de studiu, cu aparate și utilaje moderne în laboratoare, cu cărți și publicații recent intrate în biblioteci, cu diferite amenajări social-culturale. Noile spații de învățămînt date în folosință însumează aproximativ 67 000 mp. (În imaginea alăturată: clădirile recent terminate ale facultăților de electrotehnică și de energetică din cadrul politehnicii bucureștene)

Toate acestea atestă o dată în plus grija pe care o arată partidul și statul nostru pentru a asigura studenților țării condiții de viață și de învățătură cît mai bune; toate acestea oferă garanția unor noi și substanțiale reușite în desfășurarea procesului de pregătire a promoțiilor de specialiști cu înaltă calificare de care națiunea are nevoie.

Adina CONSTANTINESCU

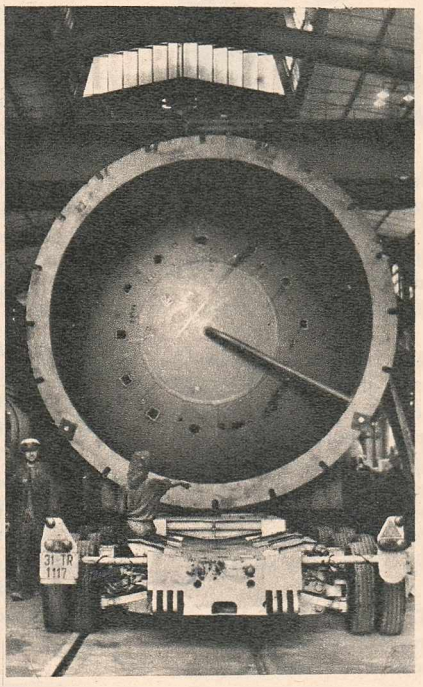

autodepășiri în transportul cu gabarit... depășit

Uzina de utilaj chimic «Grivița roșie» a livrat zilele acestea pentru Combinatul de îngrășăminte azotoase din Piatra Neamț primul din cele trei tronsoane ale absorberului de bioxid de carbon — piesă a unui utilaj complex, de înaltă tehnicitate și dimensiuni uriașe, 5,5 m diametru și peste 250 tone de metal special, oțel cu o granulație fină — la a cărui realizare au contribuit colectivele de muncă ale uzinei producătoare în cooperare cu uzinele bucureștene «23 August», «Vulcan» și Uzinele de mașini grele.

Potrivit relatărilor tov. ing. Ion Popa, conducătorul caravanei agabaritice, transportul la beneficiar al acestui prim tronson cu gabaritul depășit — cel mai mare ca dimensiuni și cel mai greu — prezintă o veritabilă premieră pe țară întrucît, acesta, împreună cu greutatea troilerului care efectuează deplasarea, depășește 150 tone, pe o rută de peste 600 km.

Este pentru prima oară cînd un astfel de transport agabaritic trece peste podul Sendreni de pe Siret care are o deschidere de 80 m. Convoiul este format din două autoremorchere «Fiat» și două platforme (troilere) «Cometa» cu cîte opt arii fiecare, respectiv 64 de cauciucuri, avînd o lungime totală de peste 50 m. Datorită înălțimii care depășește 5,5 m s-au asigurat măsurile necesare pentru supraînălțarea și subtraversarea rețelelor pentru ca durata transportului să fie minimă.

Asigurarea la timp și în bune condiții a șantierului de construcții-montaj cu acest utilaj — începînd cu transportul despre care vă relatăm și continuînd cu celelalte — creează premisa pentru realizarea și punerea în funcțiune a investiției «Azot 4» de pe platforma industrială Piatra Neamț.

* *

În timpul discuțiilor purtate cu tov. ing. Ion Popa, șeful serviciului de investiții al Combinatului de îngrășăminte azotoase din Piatra Neamț, în legătură cu această premieră în transportul agabaritic pe drumurile patriei, au reeșit cu pregnanță unele elemente care credem că pot face «obiectul unei atente studieri și rezolvări din partea organelor de resort».

Întrucît din proprie și amară experiență, beneficiarul — Combinatul de îngrășăminte azotoase — a cheltuit sume importante (probabil la fel ca mulți alți beneficiari de transporturi agabaritice), pentru studierea și amenajarea traseului — consolidări de poduri, șosele amenajate, supraînălțări și subtraversări de rețele electrice și telecomunicații, ameliorări de curbe ș.a., este imperios necesară studierea și înființarea unei întreprinderi specializate în transporturi agabaritice. Această întreprindere să aibă în dotare mijloacele de transport necesare — troilere, autoremorchere, automacarale — specialiști în studierea și proiectarea traseelor precum și unități specializate pentru efectuarea tuturor amenajărilor amintite mai sus, un fel de **Transport agabaritic service** care ar face ca transporturile de acest gen special să fie cît mai economicoase, în condiții optime și în timp redus.

Bine ar fi ca o asemenea întreprindere să fie tutelată de Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor care, spre deosebire de alte ministere, dispune de aproape tot ce este necesar și în plus... este în temă.

45%

Acesta este coeficientul femeilor cărora li s-au încredințat munci de răspundere, din totalul promovărilor făcute în întreprinderile și instituțiile bucureștene de la începutul anului. Și coeficientul — o știm din surse demne de crezare — are serioase șanse să crească.

Dar să ne oprim la Uzinele chimice române. Viorica Ștefănescu, ingineră șefă de secție, și Niculina Vetu, controloare de calitate — pe care le-a surprins ochiul aparatului fotoreporterului nostru — nu sînt singurele femei care au fost promovate în posturi de conducere, în posturi cu responsabilitate sporită. Pentru că, în această uzină unde 65 la sută din totalitatea personalului este format din femei, aproape toți «șefii» sînt tot femei. Iată o enumerare, incompletă, a posturilor-cheie ocupate «de ele»: inginer-șef, șeful serviciului-plan, șeful serviciului tehnic, șeful serviciului C.T.C., șeful serviciului export, șeful serviciului administrativ, șeful secției I, șeful secției a II-a, maiștri, maiștri primi, brigadieri etc., etc.

Și totuși — sau poate tocmai de aceea! — lucrurile merg acolo excelent. Angajamentul inițial de a da, peste plan, produse pentru export în valoare de 12 milioane lei, a fost majorat după Conferința Națională a partidului la 14 milioane lei. Iar din aceste 14 milioane, 10 au și fost realizate în primele opt luni ale anului.

E timpul, pentru noi bărbații, să ne obișnuim cu adevăratele forțe ale sexului slab, dar al naibii de eficient. Că alarma aceasta e vrednică de a fi luată în seamă, o confirmă următoarea afirmație a tovarășei inginere Ștefănescu:

— Deși în uzina noastră bărbații sînt numeric mai puțini decît femeile, ei ne dau bătaia de cap cea mai mare.

Deci, atenție bărbați, să facem pe dracu-n patru să ne păstrăm egalitatea cu femeile!

RITM INTENS
ÎN CAMPANIA AGRICOLĂ DE TOAMNĂ

În agricultura țării toamna marchează în aceste zile declanșarea campaniei de însămînțare a cerealelor păioase. Unitățile agricole se găsesc într-o perioadă de vîrf în ceea ce privește executarea lucrărilor agricole de sezon (recoltarea porumbului, a ultimelor suprafețe cu floarea-soarelui, strîngerea producției legumicole, culesul viilor). În același timp trebuie ca întreaga suprafață planificată să fie însămînțată fără întîrziere cu orz și grîu de toamnă. Datorită condițiilor specifice din anul acesta — așa după cum apreciază cadrele tehnice de specialitate — perioada optimă de însămînțare a cerealelor păioase de toamnă se devansează cu 3–7 zile. Aceasta impune ca toți specialiștii din agricultură să revizuiască datele fixate pentru începerea semănatului în funcție de condițiile nou create. De asemenea, se pune problema, acolo unde este cazul, să se revadă amplasarea grîului. Întrucît însămînțatul grîului se cere realizat într-o perioadă mai scurtă ca de obicei, este necesar să se asigure încă din prima zi favorabilă un ritm intens acestei lucrări. Acolo unde semănatul grîului va mai întîrzia cîteva zile se impune ca perioada respectivă să fie folosită cît mai bine pentru terminarea tuturor pregătirilor necesare.

Apreciind just condițiile acestei toamne, multe unități agricole din județul Bihor au și trecut la semănatul grîului. Este momentul ca în toate unitățile agricole să se treacă la însămînțarea culturilor de toamnă. Aceasta cu atît mai mult cu cît din analiza datelor meteorologice rezultă că în condițiile actuale nu există practic posibilitatea unei încălziri excesive a solului.

Paralel cu însămînțarea păioaselor, lucrătorii din agricultura de stat și cooperatistă sînt chemați să impulsioneze ritmul recoltării florii-soarelui, porumbului și a celorlalte culturi, evitînd pierderile și asigurînd depozitarea produselor în magazii. Totodată fiecare unitate agricolă va trebui să-și pună în valoare capacitățile de producție, să organizeze exemplar munca în toate compartimentele de lucru. Folosind fiecare oră bună de lucru, lucrătorii ogoarelor pot încheia cu succes importanta campanie a însămînțărilor de toamnă și pune la adăpost producția anului acestuia.

N. BUICA

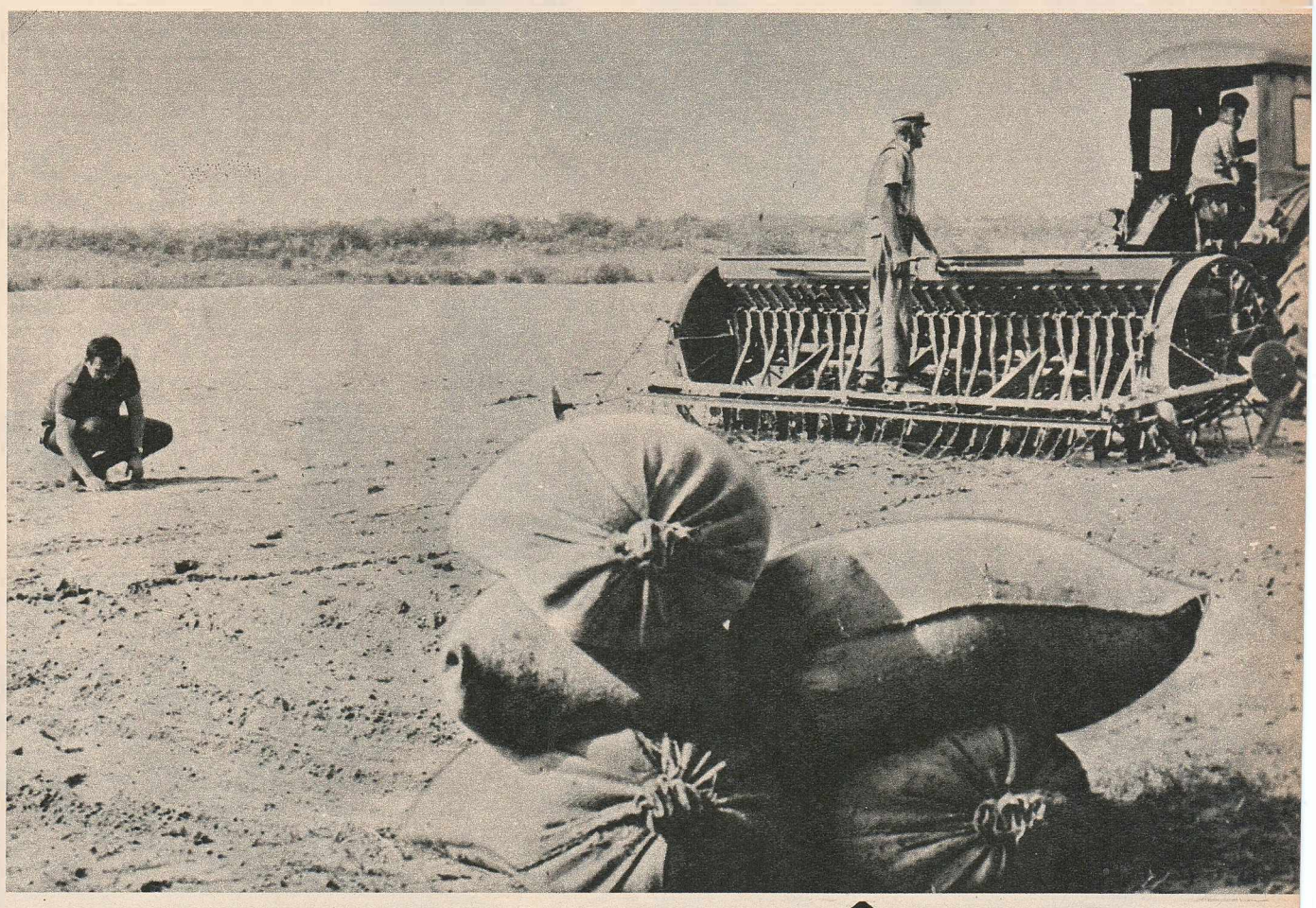

Printre primele unități agricole care au început însămînțatul culturilor de toamnă se numără și Cooperativa agricolă din comuna Valea lui Mihai, județul Bihor, de unde prezentăm o imagine.

În podgoriile țării culesul viilor este în toi.

La Cooperativa agricolă de producție din comuna Greaca, județul Ilfov, recoltarea porumbului cunoaște în aceste zile un ritm intens.

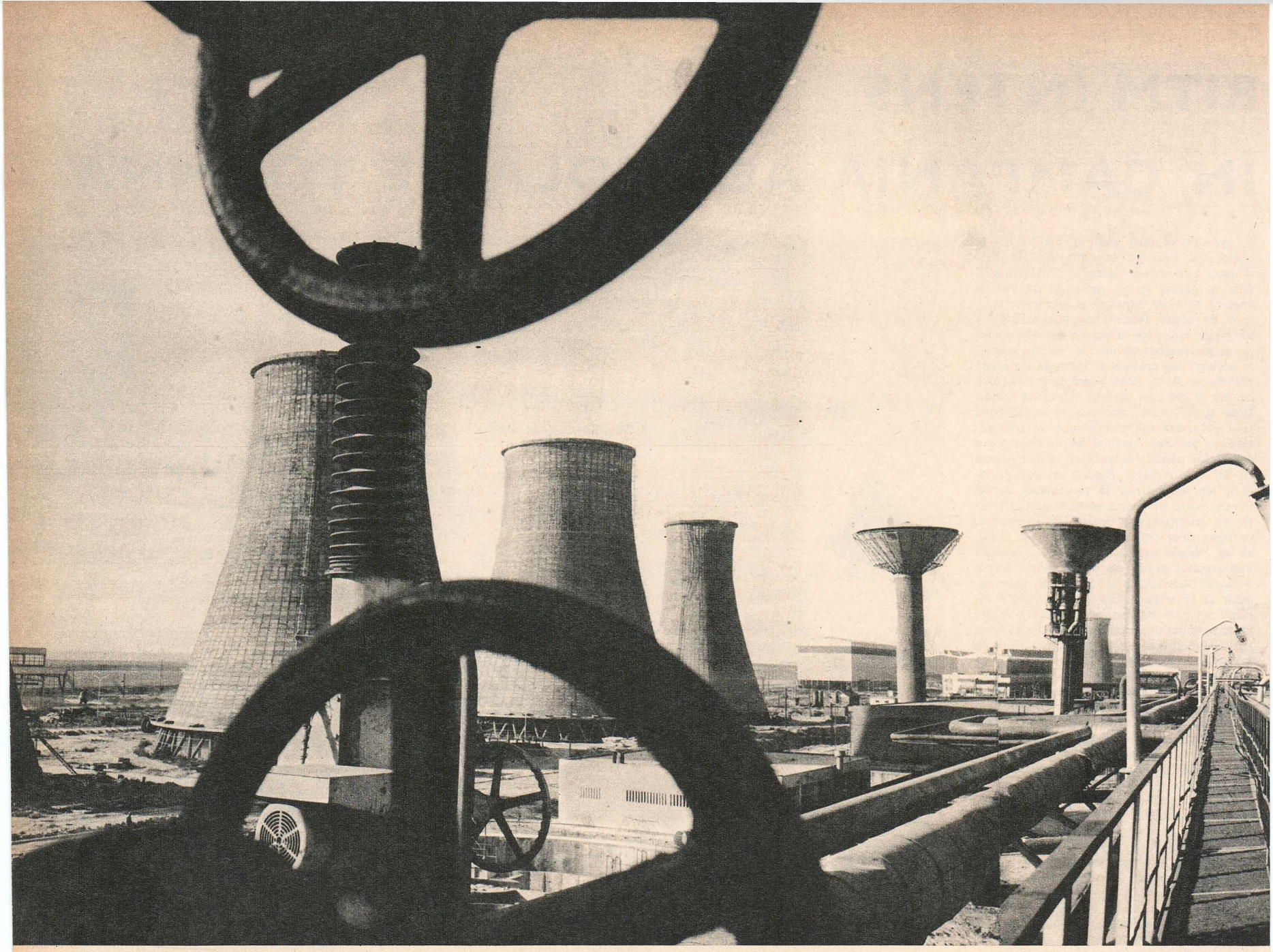

1947 1972

ROMÂNIA

30 DECEMBRIE

PREMISE PENTRU O TRADIȚIE

de E. DASCĂLU

Longa, inveterata consuetudo defineau strămoșii romani tradiția. Fixarea ei era condiționată de o apreciabilă cantitate de timp în limitele căreia, pentru a deveni tradiție, fenomenul trebuia să se repete cu obstinență. Se pare că dinamismul societății noastre moderne, cu mutațiile spectaculoase în materie de timp și spațiu, a operat și aici în profunzime. Tradițiile — unele cel puțin — se nasc și se consolidează sub ochii noștri de parcă ar fi existat de cînd lumea și pămîntul. Săptămîna trecută, bunăoară, s-a sărbătorit pentru prima oară în patria noastră «Ziua metalurgistului». Un fierbinte omagiu adus urmașilor contemporani ai lui Vulcan, celor ce, descinzînd din făurari, se numesc astăzi furnaliști, oțelari, laminoriști, cocseriști, aglomeratoriști, concasoriști... Nu se îndoiește nimeni că de azi înainte, fiecare a treia duminică a lunii septembrie, declarată «Ziua metalurgistului», va întruni toate datele unei frumoase tradiții muncitorești. Pe ce se bizuie o asemenea afirmație? În orice caz pe elemente de fond și, în primul rînd, pe aprecierea locului pe care siderurgiștii și metalurgiștii îl ocupă în marea familie a clasei noastre muncitoare, pe eforturile lor eroice și rezultatele la înălțime dobîndite în participarea lor la lupta încrîncenată pentru împlinirea înainte de termen a sarcinilor cincinalului. Să nu ne limităm însă la afirmații, ci să încercăm să le ilustrăm cu cîteva adevăruri limpezi, înscrise de siderurgiștii gălățeni în cronica acestor ani ai făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în România.

La 14 septembrie 1966, exact acum șase ani, laminoristul Viorel Armașu transforma în tablă primul lingou de oțel, semnînd astfel actul de naștere al Combinatului siderurgic-Galați, gigantul care, în perspectivă — după cum vestea de curînd tovarășul Nicolae Ceaușescu — va trece pe primul loc al siderurgiei românești. Concepută ca unitate siderurgică integrată pentru o producție anuală de 5–6 milioane tone oțel (amintim că în anul 1938, cel mai productiv an al economiei burgheze, s-au produs pe întreaga țară 284 000 tone de oțel), C.S.G. a fost înzestrat cu tot ceea ce această ramură fundamentală a producției industriale cunoaște mai modern, mai perfecționat: furnale de 1 700 mc — cele mai mari din țară — culbutoare rotative cu capacitatea de descărcare de 15 vagoane, instalații înzestrate cu tehnică ultramodernă pentru concasarea și omogenizarea minereului, convertizoare L.D. de 150 tone șarjă pe bază de oxigen insuflat, laminoare profilate pe produse plate cu echipament electronic de calcul și instalații de televiziune industrială și altele, și altele. La o asemenea dotare și pretențiile sînt, evident, altele. Multe însă din realizările obținute de siderurgiștii gălățeni în puținii ani de activitate au întrecut și cele mai optimiste așteptări. Notăm dintre cele mai spectaculoase performanțe realizate de ei: indicele de utilizare intensivă la furnale este astăzi de 1 609 tone pe mc. Această cifră explică, dealtfel, de ce combinatul gălățean a ajuns în 1972 să acopere 45,7 la sută din producția de fontă a țării, iar în 1975 cifra va crește la 51,4 la sută. Durata medie a unei șarje de oțel a ajuns la 48 de minute, iar producția zilnică de oțel este de peste 3 500 tone pe convertizor, ceea ce poate fi exprimat și prin procentul de 34 la sută din întreaga producție de oțel a țării cu perspectiva unei rapide creșteri. S-au înregistrat la Galați sporuri fără precedent ale productivității muncii, mergînd, la laminate plate, pînă la 77,8 la sută. Pe primele opt luni ale anului acesta, siderurgiștii din Galați au realizat peste plan 177 de milioane lei la capitolul

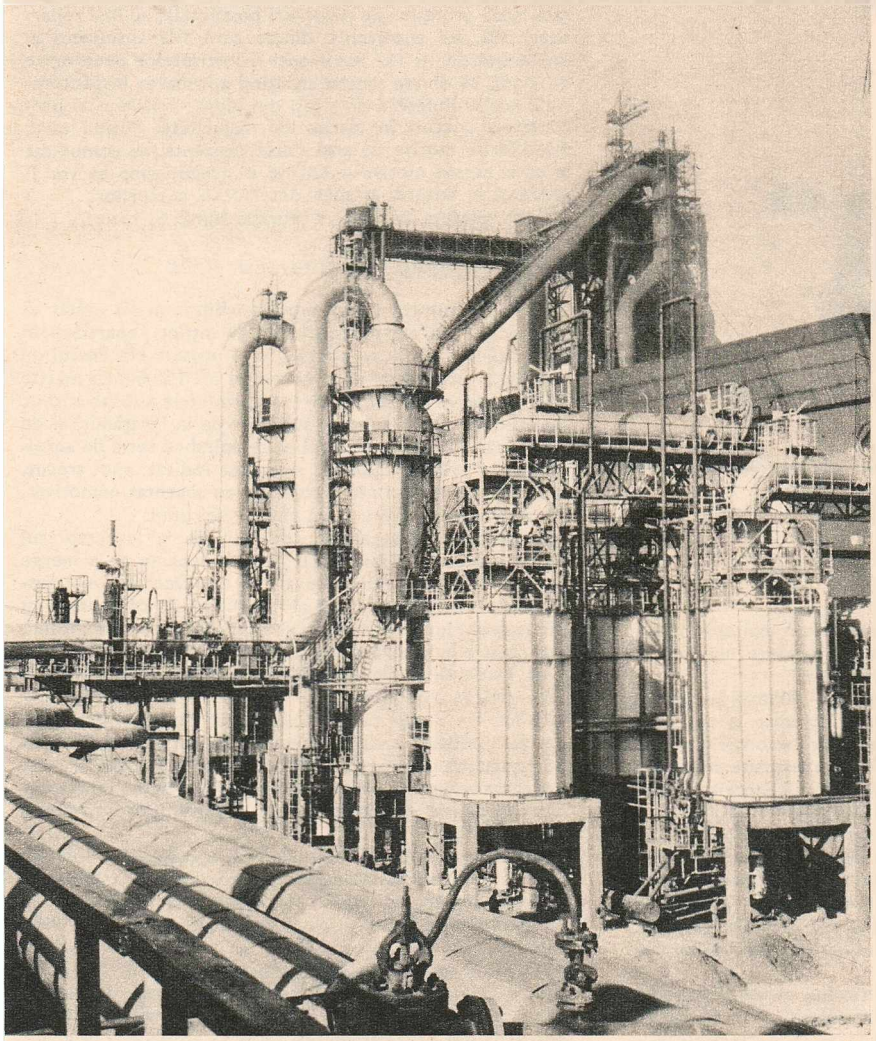

Pe cerul gălățean se profilează, semețe, furnalele-gigant de 1 700 m.

SE AFLĂ ÎN FRUNTE

«Ziua metalurgistului» a prilejuit colectivului gălățean o trecere în revistă a fruntașilor săi, a celor ce-și unesc numele de marile realizări ale combinatului. Citățm și noi: VICTOR PAL, maistru-prim la furnale, LEONARD MITACHE de la turnătoria de oțel, ION SAGHIN, finisator la laminoare, IOSIF ANDRAS, lăcătuș, ION ANDREI, maistru laminorist, GHEORGHE VOINEA, laminorist, NICOLAE FOCȘA, lăcătuș, ION RAȚĂ, electrician furnale, GHEORGHE DRĂGOI, aglomeratorist, ION CRIHANA, electrician, inginerii DAN DULAMĂ, GEORGE DRIȘCU.

Iată și cîteva portrete:

Prim-furnalistul
VASILE ATITIENI

Laminoristul
VIOREL ARMAȘU

Laminoristul
VASILE PODAȘCĂ

Inginerul
IULIU OVEZEA

Într-una din vastele hale ale oțelăriei.

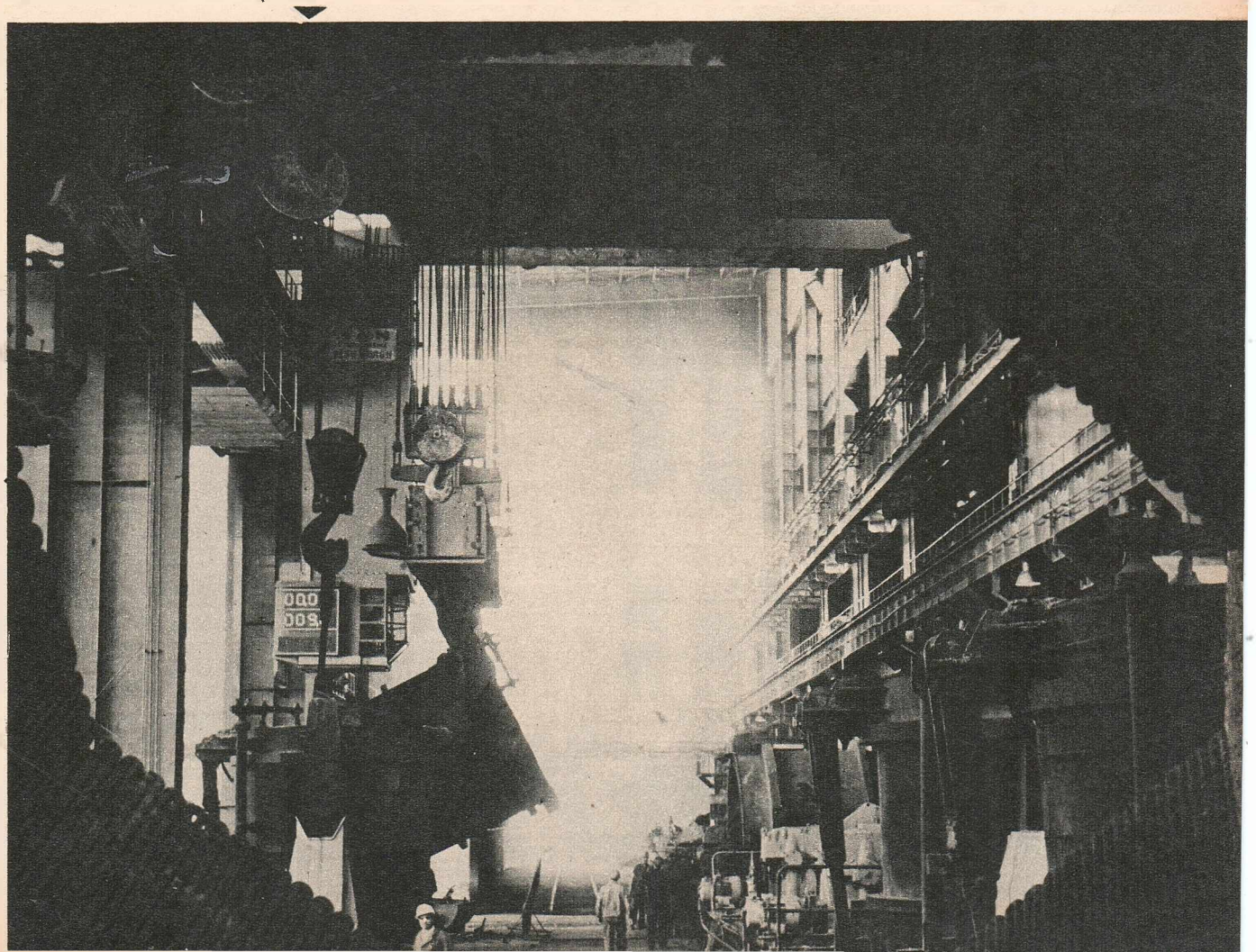

producție marfă — 4 900 tone laminate finite, 8 120 tone tablă etc. 40 la sută din produsele siderurgice și metalurgice de pe malul Dunării sînt exportate în prezent în peste 30 de țări.

Asemenea rezultate de valoare sînt stimulate puternic de partidul și statul nostru. Principalul stimulent este — se înțelege — dotarea pe mai departe cu tehnică de prim rang, condiționînd dezvoltarea neîncetată a unităților noastre economice. Din acest punct de vedere perspectivele combinatului gălățean sînt vaste.

Spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea ținută la 15 septembrie în fața siderurgiștilor hunedoreni: «**Dezvoltînd producția de oțel, trebuie să acordăm mai mare atenție oțelurilor de calitate... Este necesar să acționați astfel ca în următorii ani producția de oțeluri speciale în România să cunoască o diversificare și un progres mult mai rapid**». Siderurgiștii gălățeni cred cu convingere că aceste indicații le sînt adresate deopotrivă și lor. De aici, preocupări noi pentru aducerea lor la îndeplinire. Ei au înscris printre obiectivele majore de viitor întărirea compartimentului de concepție al combinatului prin formarea și atragerea de specialiști (e de notat poate aici că în șase ani de existență s-au aplicat peste 3 000 de propuneri de inovații soldate cu economii postcalculate de 83 milioane de lei). Pe alt plan, în bătălia pentru reducerea listei de importuri și concomitent a dezvoltării exporturilor noastre, la Combinatul siderurgic de la Galați oamenii s-au angajat ca numai în anul în curs să asimileze 43 noi mărci de oțeluri, cerute pe piața mondială.

Iată ce ni se par a fi cîteva date certe pentru ca la Galați și nu numai la Galați, încă din anul viitor «Ziua metalurgistului» să devină tradiția unei strălucitoare sărbători a muncii, a împlinirilor.

cum se conjugă în învățămînt verbul „A REPARTIZA"

de V. SAVIN

Autorul însemnărilor de față vă mărturisește de la început că a pornit în documentare cu o idee preconcepută: aceea că, vizitînd cu cîteva zile înainte de începerea noului an școlar forurile de organizare și îndrumare a învățămîntului din cîteva județe, va afla aceeași situație grea întîlnită cu prilejul întocmirii unui reportaj similar în urmă cu vreo doi sau trei ani. Atunci, mai bine de 30% din absolvenții institutelor pedagogice sau ai universităților, repartizați în învățămînt, nu se prezentaseră la posturile lor. Împotriva acestor absențe nemotivate înscrise, nu în cataloagele școlarilor, ci în cele ale profesorilor și învățătorilor, ne-am spus atunci părerea; convinși că și de data aceasta vom fi nevoiți să dezaprobăm atitudinea unor tinere cadre didactice ce nu-și înțeleg menirea, dezertînd de la datorie, am vizitat județele Bihor, Satu Mare și Maramureș.

O plăcută surpriză

Pînă acum vreo doi ani, cu cît un județ era mai îndepărtat de Capitală și de majoritatea marilor noastre centre universitare, cu atît situația la care ne referim era mai grea. Din acest punct de vedere, Bihorul, Satu Mare și Maramureșul — mai ales acesta din urmă — erau nefavorizate, singurul mare centru universitar mai apropiat de ele fiind Clujul, altele aflîndu-se la distanțe mari (București, Iași, Craiova și chiar Timișoara).

Iată însă că în primul județ vizitat — Bihorul — am aflat că pentru completarea catedrelor vacante la cele circa 270 școli generale, 27 licee și 12 școli profesionale bihorene, au fost repartizați 165 de absolvenți de institute pedagogice de 3 ani și de universități. Ei bine — și aici e surpriza — NICI UNUIA DINTRE ACEȘTI 165 ABSOLVENȚI NU I SE POATE PUNE ABSENȚĂ! La 1 septembrie toți se prezentaseră la posturi. E drept că unii dintre ei au cerut mutarea în alte județe și că 11 dintre aceste cereri au fost soluționate favorabil (motivele sînt cele prevăzute în lege: cazuri în care respectivii își aveau soțul sau soția în alt județ).

Deci, primul obiectiv al reportajului de față consemnează un fenomen pozitiv.

Plăcuta «dezamăgire» a reporterului plecat pe teren cu ideea preconcepută că va critica dezertări de la datorie s-a repetat și în Satu Mare, ba chiar și în Maramureș — județ care în trecut era unul dintre campionii situațiilor grele.

În județul Satu Mare, pentru cele 249 grădinițe, 268 școli generale, 19 licee de cultură generală și de specialitate și 9 școli profesionale au fost repartizați 155 de absolvenți de universități, 149 de absolvenți de institute pedagogice de 3 ani și 145 de învățători și educatori. Ei bine, cu excepția a 36 cadre care, din aceleași motive amintite la Bihor, au obținut aprobarea să se mute în județele unde sînt stabiliți soții sau soțiile lor, și aici ceilalți peste 400 nou-numiți sînt prezenți la posturile lor.

Aceeași situație și în Maramureș. Pentru cele 427 școli generale și 12 licee de cultură generală,de muzică și pedagogice (la acestea se adaugă încă 7 alte licee industriale, plus alte două grupuri școlare cuprinzînd licee de specialitate, școli profesionale și cursuri postliceale) au fost repartizați 396 noi absolvenți, dintre care 146 absolvenți ai universităților și 157 absolvenți ai institutelor pedagogice de 3 ani, 24 dintre aceștia căpătînd aprobarea Inspectoratului școlar județean de a ieși din județ; ceilalți s-au prezentat la posturi în marea lor majoritate. Puținii care, din diferite motive,nu s-au putut prezenta, au comunicat în scris aceste motive anunțînd în același timp că vor fi prezenți la datorie la data deschiderii cursurilor.

Deci, precum se vede, o situație bună. Și totuși...

... Pe undeva se încurcă ițele

La Inspectoratul școlar județean-Bihor ni s-a arătat că pînă acum doi ani procentul absolvenților repartizați în învățămînt care nu se prezentau la posturi era destul de ridicat. În urma apariției Decretului nr. 158 din 24 martie 1970, cu privire la repartizarea în producție a absolvenților instituțiilor de învățămînt superior de la învățămîntul de zi, ale cărui prevederi se aplică începînd cu seria de absolvenți din 1970, situația s-a schimbat radical: anul trecut, la Bihor, numai doi noi repartizați au absentat nemotivat, iar anul acesta, precum am văzut, nici unul.

Și totuși, ne-au arătat tovarășii de la Inspectoratul școlar județean-Bihor, lucrurile sînt departe de a merge perfect. În conformitate cu art. 3 din Decretul mai susamintit, Comitetul de Stat al Planificării, în colaborare cu Ministerul Muncii și Ministerul Educației și Învățămîntului, întocmește în fiecare an un plan de repartizare a absolvenților instituțiilor de învățămînt superior. Pînă în 1972, repartizarea absolvenților se făcea pentru fiecare specialitate într-un singur centru universitar. Sistemul prezenta, desigur, deficiențe, fapt pentru care anul acesta a suferit o importantă modificare, procedîndu-se la descentralizare: în fiecare centru universitar, la fiecare facultate, a funcționat cîte o comisie de repartizare a absolvenților promoției 1971—1972.

Descentralizarea aceasta, bună ca intenție, nu a fost tot atît de izbutită în rezultate. După cum ni s-a arătat la Oradea, împărțirea posturilor vacante la fiecare centru universitar, pe facultăți, nu a fost făcută cu destulă chibzuire și, mai ales, nu s-a făcut cu consultarea, de către minister, a inspectoratelor școlare și a institutelor pedagogice direct interesate. Drept urmare, centrele universitare nu au primit cu prioritate, pentru repartizare, posturile din zona respectivă, astfel că absolvenți originari dintr-un județ nu au avut la dispoziție suficiente posturi în județul lor, trebuind să accepte posturi din alte zone, în timp ce la centre universitare mai îndepărtate erau afișate — și au trebuit să fie ocupate — catedre dispo-

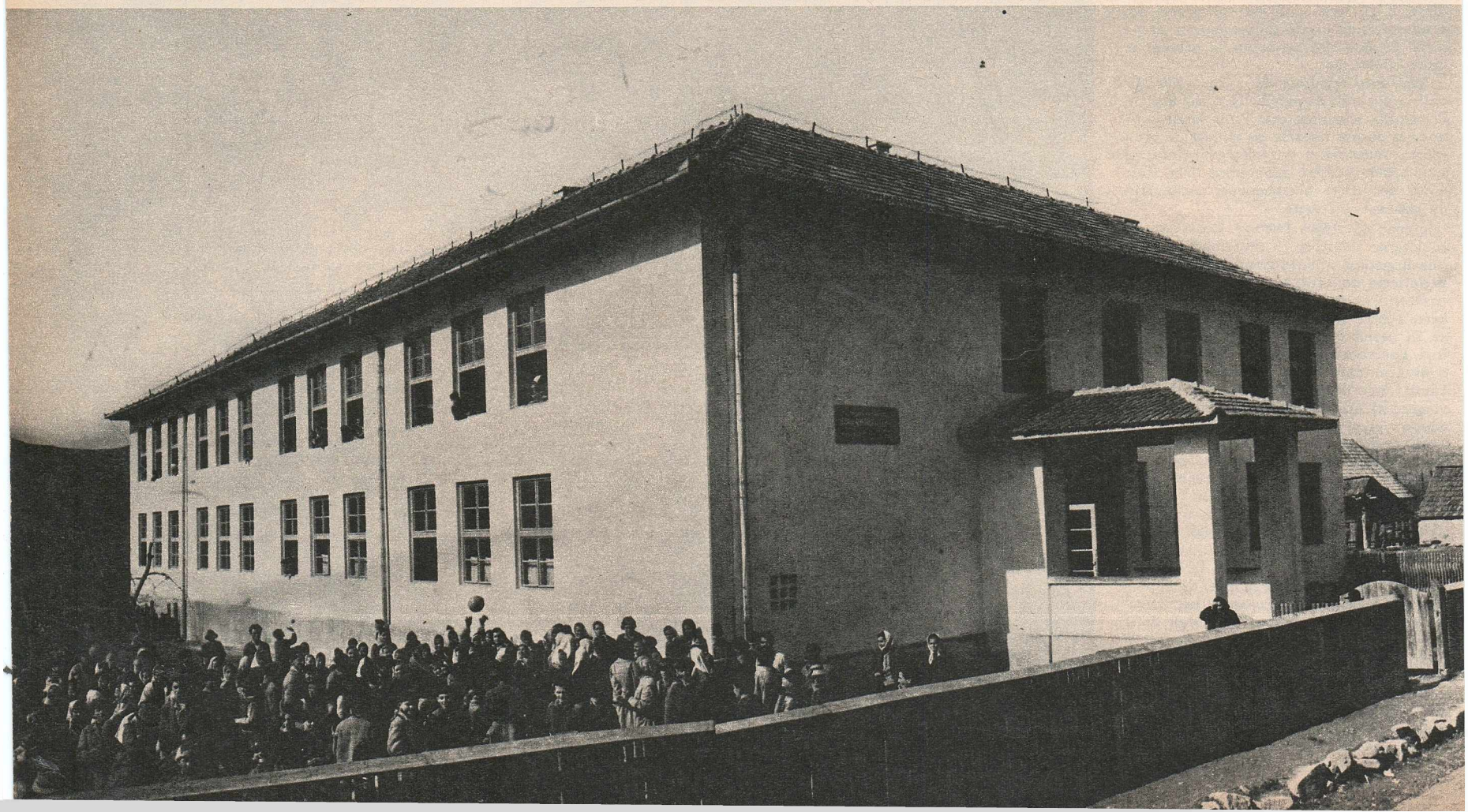

Minunatele tradiții artistice populare maramureșene sînt cultivate cu dragoste în școlile județului. Printre ele, la loc de cinste — sculptura în lemn. Fotografia a fost făcută în atelierul de sculptură în lemn al Școlii generale din comuna Vadul Izei.

nibile, să zicem, în Bihor. Drept urmare, la școli cu limbi de predare ale unor minorități naționale au fost repartizați profesori de istorie-geografie, matematică-fizică sau științe naturale, necunoscători ai acelor limbi. Bineînțeles că repartițiile au fost schimbate la nivel județean.

La Inspectoratul școlar din Satu Mare ni s-a repetat această observație. La cel din Maramureș am aflat și mai multe amănunte cu privire la un mod de lucru defectuos, cu mari lipsuri organizatorice, generator de și mai mari încurcături.

Atît tov. Nicolae Ionescu, inspector-șef în județul Maramureș, cît și tov. Alex. Mihalca, inspector cu problemele personalului, ne-au arătat că deși situațiile catedrelor vacante au fost înaintate din timp, cu specificarea specialităților și a localităților, totuși inspectoratul nu primise încă nici pînă la 1 septembrie o situație clară a tuturor celor repartizați în acest județ. Aceasta cu toate că pînă la 15 august forul județean ar fi trebuit să fie în posesia tuturor datelor privitoare la numărul, numele absolvenților, specialitatea lor etc., care primiseră repartizări în Maramureș! Ba mai mult: la data de 5 septembrie încă mai continuau să sosească taloane de repartizare!

Dar numai întîrzierile poate ar fi un argument prea mic pentru a sublinia deficiențele semnalate cu prilejul repartiției promoției 1971-1972. Din păcate, la unele comisii de repartizare s-au făcut greșeli mult mai mari, generatoare a numeroase încurcături.

Astfel se semnalează unele flagrante încălcări ale legii, repartizîndu-se în posturi din municipii — posturi la care nu au dreptul să aspire decît absolvenți ce au media generală peste 9 sau acei care, după îndeplinirea stagiului, au reușit la concursurile organizate special pentru ocuparea posturilor respective — absolvenți care la data repartizării nu trecuseră nici măcar examenul de stat. Este cazul cu o repartiție făcută la Facultatea de fizică a Universității București: absolventul Andronași Ovidiu a fost repartizat la Școala generală nr. 8 din Sighetul Marmației (dispoziția de repartizare nr. 10 171), deși la data repartizării nu promovase examenul de diplomă!

. Alte dispoziții de repartizare au provocat veritabile încurcături. Comisia de la Facultatea de filologie a Universității din Cluj a repartizat-o pe absolventa Veronica Mintoiu la catedra română-germană a școlii din... Petrești de Jos, jud. Maramureș. Dar cu toată bunăvoința, atît a Inspectoratului școlar, cît și a proaspetei repartizate, o comună sau un sat cu un asemenea nume nu figurează pe harta județului Maramureș!... Cum în prea mare viteză nu se putea cere schimbarea denumirii vreunei localități pentru a se pune în concordanță harta cu repartiția, a fost necesară suficientă bătaie de cap spre a se găsi un post liber corespunzător specialității tinerei profesoare.

Tot de la aceeași comisie de repartizare se trag și alte încurcături. La liceul din Borșa, de pildă, două absolvente ale Facultății de filologie de la Universitatea Cluj, Ileana Torj și Ileana Trif, s-au trezit repartizate pe un singur post (dispozițiile de repartiție 16 277 și, respectiv, 16 279). De la aceeași comisie, absolventele Elvira Nechita (dispoziția nr. 16 838), Elena Bota (dispoziția nr. 16 262) și Rodica Hajdu (dispoziția nr. 16 756) au primit toate trei repartizare pentru unul și același post: cel de la catedra de limbă română a Școlii generale nr. 6 din Vișeu de Sus!

Alte situații asemănătoare au fost generate din greșita comunicare, de la forul central către fiecare comisie de repartizare în parte, a posturilor libere pe care urmează a fi numiți noii absolvenți. Cu dispoziția de repartizare nr. 15 548, absolventul Vintilă Szkoblei de la Universitatea din Cluj a fost repartizat la catedra de matematică a Școlii generale din Cernești-Trestia; or, aceeași catedră a apărut disponibilă și pe listele Institutului pedagogic de 3 ani din Baia Mare, fapt pentru care și de aci a fost trimis la Cernești-Trestia un profesor de matematică: Elena Oprea (dispoziția 14 798). Încurcături similare s-au mai petrecut la catedra de fizică a Școlii generale nr. 4 din Baia Mare și în alte localități.

Iar dacă în aceste cazuri e vorba de repartizarea mai multor absolvenți pe un singur post — în altele e vorba de numiri chiar pe posturi care n-au fost declarate vacante. Astfel, Maria Velea, absolventă a Institutului pedagogic de 3 ani din Baia Mare, a primit o repartizare pentru catedra de matematică a Școlii generale nr. 9 din Sighetul Marmației. De unde pînă unde a apărut pe listele aflate la dispoziția comisiei de repartizare din Baia Mare ca vacantă această catedră? Un mister pe care doar Ministerul Educației și Învățămîntului l-ar putea lămuri!

Pledoarie pentru o mai bună organizare

Ce încurcături și neplăceri provoacă atît organelor școlare județene și locale, cît și proaspeților profesori un asemenea mod de lucru, e lesne de închipuit. Într-un răgaz de timp extrem de scurt — agravat și de întîrzierile cu care taloanele de repartizare au ajuns la inspectoratul județean — toate firele încîlcite ale unor asemeni repartizări au trebuit să fie descurcate, să se găsească posturi corespunzătoare pentru toți proaspeții profesori greșit repartizați, ținîndu-se seamă de catedrele vacante, de pregătirea lor, dar și de situația familială, starea sănătății, preferințe afective etc.

Pînă la urmă, cu multe eforturi, s-au găsit soluții în toate situațiile.

La 15 septembrie, cînd clopoțeii au sunat în școlile din toată țara — și tinerii profesori din satele și orașele Maramureșului au spus «Prezent!» Dar încurcăturile generate de sistemul de repartiții inaugurat în acest an trebuie să dea de gîndit. Centralizate sau descentralizate, repartizările în învățămînt trebuie să fie astfel organizate încît mecanismul lor să funcționeze «ca ceasornicul».

«O bună organizare presupune și o bună repartizare a forțelor, a oamenilor», a spus tovarășul Nicolae Ceausescu la Consfătuirea de lucru la C.C. al P.C.R. din 7—8 septembrie. Și în continuare: *«Va trebui să ne ocupăm serios de punerea la punct a sistemului repartizării forțelor, asigurînd cuprinderea corespunzătoare cu cadre a tuturor sectoarelor»*.

Această indicație dată de către secretarul general al partidului trebuie să devină literă de lege și pentru acei ce răspund de repartizarea cadrelor în învățămînt.

427 este numărul total al școlilor de 4, 8 și 10 ani din județul Maramureș. Iată una din ele: Școala generală de 8 ani nr. 1 din comuna Rozavlea.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Mereu la curent cu actualitatea științifică, cititorul nostru *Grigore Adam* din Cîmpina, jud. Prahova, a urmărit cu deosebit interes lucrărileConferinței internaționale de viitorologie. Acum, nerăbdător, ne întreabă cînd se vor publica concluziile conferinței, adică — precizează dumneasa — «cînd se vor face cunoscute previziunile exacte pînă în anul 2000». Cred că la mijloc e o eroare. Conferința de la București — ca și orice reuniune de același fel, ca și orice studiu de viitorologie — nu și-a propus să elaboreze un horoscop de lungă durată, din care să se poată afla, sigur și precis, ce se va întîmpla mîine. O asemenea întreprindere este, dealtfel, total irealizabilă. Eforturile oamenilor de știință care cercetează viitorul se îndreaptă — mai puțin spectaculos, dar incomparabil mai cu folos — spre depistarea liniilor de forță ale evoluției, spre identificarea și cuantificarea tendințelor care se manifestă în diferite domenii, spre studierea diferitelor posibilități de perspectivă pe baza unui număr mai mic sau mai mare de variabile ș.a.m.d.; toate aceste studii pot constitui un instrument util pentru cei chemați să programeze activități «cu bătaie lungă». Ca perspectivele identificate de cercetările de prognoză să poată deveni realități, e nevoie de munca răbdătoare, conștientă și intensă a oamenilor. Conferința Națională a partidului a schițat, pe baza unor asemenea studii științifice, perspectiva anului 1990 pentru țara noastră. Nivelul prognosticat pentru acel an nu va veni însă de la sine, ci va fi atins (și, poate, depășit) prin munca susținută a noastră, a tuturor.

În legătură cu un alt eveniment recent — Jocurile Olimpice — cititorul *S. Iancu* din Bîrlad, entuziasmat de mulțimea recordurilor doborîte, ne întreabă ce se mai aude cu celebra «limită a posibilităților umane», despre care se tot anunță că a fost sau va fi curînd atinsă. Greu de răspuns; nimeni n-a putut pînă azi să determine în mod categoric și pe o bază absolut științifică la ce nivel se află situată vestita limită. Poate că dificultățile se datoresc și faptului că omul, el însuși, este în continuă transformare, cel puțin din punctul de vedere al calităților fizice. (Să nu uităm, de pildă, că recruții de azi sînt în medie cu 7—8 cm mai înalți decît cei din anii '30; acum cîteva decenii, o fată înaltă de 1,70 m era considerată un fel de monstru, un subiect de disperare pentru părinți și eventualii suspinători, în timp ce azi 1,70 m constituie înălțimea *minimă* cerută pentru manechine în capitala modei, Paris. Or, numai acest plus de înălțime a deschis perspective imense în materie de performanțe pentru o serie întreagă de întreceri sportive!) Pentru a ilustra felul cum stăm azi cu «limitele posibilităților omenești», vom publica foarte curînd cîteva desene care prezintă comparativ performanțele omului și ale cîtorva animale. Se va vedea că, în general, sîntem încă mult în urma multor animale. Din acest punct de vedere, bineînțeles; în alte privințe, nu avem de ce ne plînge...

Primim deseori la redacție scrisori ale unor cititori care ne expun complicate probleme de familie sau necazuri sentimentale. Pe cît ne e cu putință răspundem direct celor care ni se adresează în asemenea chestiuni, considerînd (contrar părerii multora) că în problemele intime, sufletești, publicitatea nu este niciodată binevenită. Să facem totuși o excepție: *un cititor din București* (al cărui nume, din motive lesne de înțeles, nu-l comunicăm) ne întreabă într-o scrisoare lungă și fermecătoare, în care un ușor scepticism al maturității tîrzii se împletește cu o candoare adolescentină, dacă «nu e ridicol ca un om de peste cincizeci de ani să se îndrăgostească». După părerea noastră, hotărît nu; dragostea adevărată și sinceră nu este niciodată ridicolă. Mai mult, iubirile dinainte de amurg au uneori (cînd e vorba de oameni autentici și care și-au păstrat o anumită tinerețe a sufletului) o poezie aparte, ușor melancolică, precum lumina asfințitului, dar care poate să înnobileze și să înfrumusețeze pe cel care o trăiește. Vă mai aduceți aminte de «Vara tîrzie a unui Forsyte»?

Ca să rămînem tot în domeniul chestiunilor personale, vom aminti de scrisoarea unei cititoare din Mediaș, *Mariana Colmuntean* (sper că am descifrat corect semnătura), care ne anunță că la 29 septembrie este ziua dumisale de naștere. Mulțumindu-i pentru informație, o felicităm din toată inima.

Cititoarea *Ema Hainal* din București, constatînd că din cauza numărului mare de scrisori, inserarea adreselor la rubrica «Cititori către cititori» se face uneori cu foarte mare întîrziere, ne propune o manieră de simplificare a anunțurilor «prin fixarea unui cod format din 1—2 litere pentru fiecare temă» (de ex.: M. pentru muzică, P. pentru prietenie, V. pentru schimb de ilustrate). Propunerea ni se pare interesantă și vom căuta modalitățile de a o aplica (fără a provoca niscaiva încurcături).

ENIGME ÎN PIATRĂ

INCURSIUNE ÎN MEMORIA MILENARĂ A SAHAREI

DE-A LUNGUL A SECOLE ŞI SECOLE, UN CIUDAT POPOR DE PICTORI A REPREZENTAT PE NIŞTE STÎNCI PIERDUTE ÎN DEŞERT SCENE DE VÎNĂTOARE ŞI DE DRAGOSTE, CU MONŞTRI, CU BĂRCI, CU PEŞTI, CU CIREZI DE BOI, LĂSÎND SUTE DE MII DE PICTURI RUPESTRE ÎN CEA MAI NEOSPITALIERĂ REGIUNE A SAHAREI. DESPRE OAMENII ACESTUI POPOR ŞI DESPRE MOŞTENIREA TRANSMISĂ DE EI POSTERITĂŢII VĂ VA VORBI ÎN PAGINILE DE FAŢĂ PUBLICISTUL ITALIAN LUIGI BASSI.

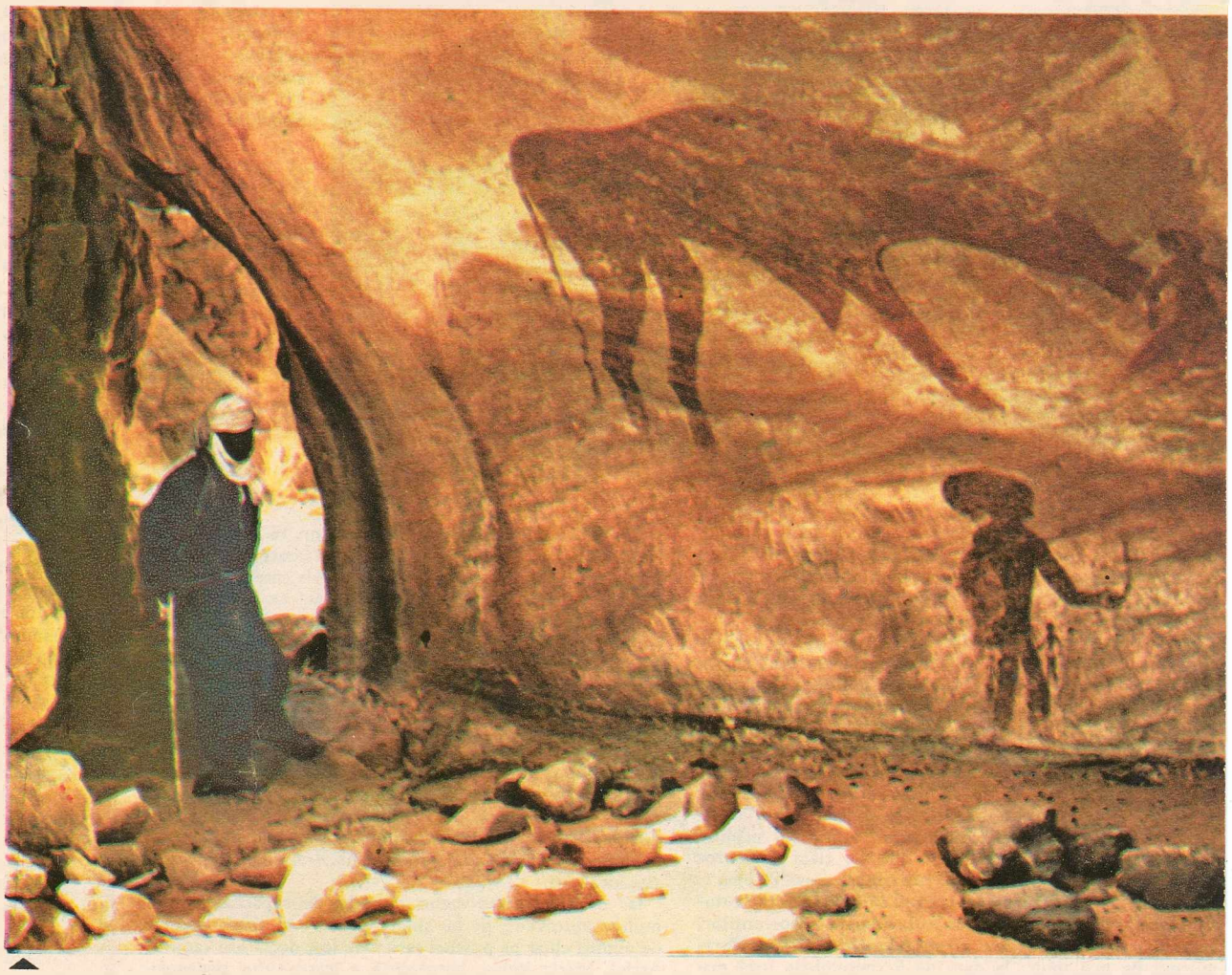

Ce poate fi mai surprinzător într-o regiune atît de inospitalieră decît această imensă pinacotecă conţinînd reprezentări de animale — boi, antilope, struţi, hipopotami, peşti — descrise cu o tehnică cînd rudimentară, cînd rafinată, cînd foarte modernă. Acesta este un alt adăpost sub stînci plin de fresce; un tuareg, care a servit drept ghid fotografului, aşteaptă impasibil să pornească mai departe.

Cu toate că astăzi chiar şi cele mai îndepărtate regiuni ale Saharei sînt accesibile zborurilor de recunoaştere, vizitarea fabulosului Tassili rămîne o acţiune nu lipsită de pericole. Acele văi cu fantasme de piatră sînt apărate de munţi arizi, păstrînd secretul unui popor de pictori. O întreagă civilizaţie de artişti, care a dăinuit mii de ani şi a dispărut ca şi cum n-ar fi fost, fără să lase oraşe, fără să lase case, fără să lase morminte. Transmiţîndu-ne numai sute de mii de picturi, fresce, grafiti de o surprinzătoare vitalitate.

Platoul Tassili — relatează în continuare Luigi Bassi în reportajul apărut în «L'Europeo» — se ridică în plină Sahară, la vest de Fezzanul proaspăt memoriilor coloniale, la mii de kilometri distanţă de marea cea mai apropiată. Numele, în limba tuareg, indică o regiune bogată în rîuri, dar rîurile au curs probabil prin aceste înspăimîntătoare chei într-o epocă extrem de îndepărtată. Peisajul este astăzi ars şi răscolit; puţine locuri în lume — asemănătoare în unele privinţe cu acesta, deşertul Dancaliei sau gheţarul Baltoro din Karakorum — sînt mai fascinante şi, în acelaşi timp, mai inospitaliere. Aici te poţi topi la o temperatură de 50 de grade la umbră sau îngheţa la 10 grade sub zero. Nu e deşert — dacă prin deşert se înţelege o întindere acoperită, cît cuprinzi cu ochii, de dune: aici elementele principale ale peisajului sînt nişte pereţi uriaşi, construcţii naturale nemaivăzute, piramide de nisip ca nişte monumente înălţate unor divinităţi monstruoase, şi ripe, şi canioane, şi mari îngrămădiri de pietre, şi prăpăstii, arse toate de un soare de foc. Ca şi în deşert, aici nu mai există ape. Cîte o băltoacă doar, care se mai formează după o ploaie fericită, în rest numai albiile mereu uscate ale unor rîuri. Cine oare, în scurta istorie a civilizaţiei umane, a putut trăi în aceste chei, cine a putut duce aici turme la păscut, întemeia familii, visa mitologii şi opere de artă?

Sahara, deşert nelimitat în memoria omenirii, a dezvăluit în aceşti ultimi ani secrete şi surprize pe care omul nici nu îndrăznea să le imagineze. Ieri — descoperirea gheţarilor; aici — unde zece ani la rînd poate să nu cadă o picătură de apă şi unde coloana de mercur a termometrului se ridică pînă la plus 58 de grade — se întindea în urmă cu vreo patru sute treizeci de milioane de ani un gheţar care acoperea întregul deşert, pînă aproape de plajele Atlanticului.

Şi tot aici, puţin mai la sud de Tassili, a fost descoperit cu un an în urmă un cimitir de dinozauri, monştri preistorici, reptile de pînă la 30 metri lungime, care au rămas aliniaţi pe nisip, loviţi de o neaşteptată, inexplicabilă catastrofă, cu vertebrele de culoarea jadului, calcinate şi ordonate ca într-o casetă de muzeu. Au stat aici 100 de milioane de ani şi nimeni în lume n-a ştiut de ei, nici Pliniu, nici Darwin.

ULUITOAREA DESCOPERIRE A CĂPITANULUI BERNANS

Dar istoria descoperirilor de la Tassili cîţi ani are? Nici măcar patruzeci. E încă una din istorille unui trecut foarte îndepărtat pe care Sahara le ascundea sau poate le păstra aici.

Într-una din zilele anului 1933, un ofiţer meharist francez care locuia într-una din acele fortăreţe îndepărtate, dragi legendelor despre Legiunea Străină, conducîndu-şi plutonul într-o misiune de cercetare intrase călare pe cămilă într-un canion în care nici un european nu se mai aventurase vreodată. Chiar şi astăzi, în epoca avioanelor supersonice, să te abaţi în afara drumurilor înseamnă să te pierzi în deşert şi să nu mai fii găsit niciodată. Dar ofiţerul, căpitanul Bernans, avea un ordin de executat. Şi aşa a ajuns în acel loc populat de fantasme.

«A sărit jos, credea că visează — va povesti mulţi ani mai tîrziu Henri Lhote, unul dintre marii exploratori moderni, cel mai profund cunoscător al secretelor preistorice ale Saharei şi ale platoului Tassili. Înaintea ochilor săi defilau, adînc gravate în stîncă, figuri de animale de mari proporţii, elefanţi în fugă cu trompa în aer, hipopotami ce păreau că ies din apă ca să meargă la păşunea din apropiere, rinoceri ameninţători cu cornul nazal ascuţit, girafe cu gîtul întins, gata să roadă vîrfurile tufelor de trandafiri... Acea mică trecătoare potopită de soare, apăsată de liniştea grea a locurilor pustii din care lipseşte de secole orice semn de viaţă omenească, îi înfăţişa un spectacol uluitor». Chiar Henri Lhote avea să fie acela care, în 1956, revela omenirii, după o muncă în condiţii inumane ce durase 16 luni, patrimoniul de documente din care nici azi nu ştim cît ne mai rămîne să cunoaştem.

Uimitoare era, dincolo de valoarea descoperirii arheologice, vastitatea acestei opere în timp şi spaţiu.

O MISTERIOASĂ CIVILIZAŢIE ÎŞI POVESTEŞTE ISTORIA

În timp, pentru că picturile din Tassili cuprind mii de ani, parcurgînd întreaga istorie a unei civilizaţii din zori pînă la apogeu şi pînă la decadenţă, la apusul ei. În spaţiu, pentru că este vorba de sute şi sute de mii, poate de milioane de picturi rupestre care acoperă pereţi, bolţi, povîrnişuri şi galerii, răspîndite pe o suprafaţă uriaşă de peste o sută de kilometri, aşezate chiar pe pereţii unor prăpăstii inaccesibile, adunate în amfiteatre stîncoase naturale: exact ca tablourile într-o expoziţie.

Această misterioasă civilizaţie îşi povesteşte istoria prin imagini. Primele sînt monstruoase, populate de elefanţi şi de oameni cu capul mare şi diform. Oameni care adesea au coarne, poartă bete şi lănci. Figuri misterioase care par a înfăţişa nişte marţieni.

Apoi arta se rafinează, culorile devin mai vii, ocrurile, galbenurile, roşul, cafeniul şi verdele alternează, subiectele cîştigă viaţă şi mişcare, peisajele se populează cu animale surprinse de artist în poziţie de fugă, de salt, de luptă: rinoceri şi elefanţi, gi-

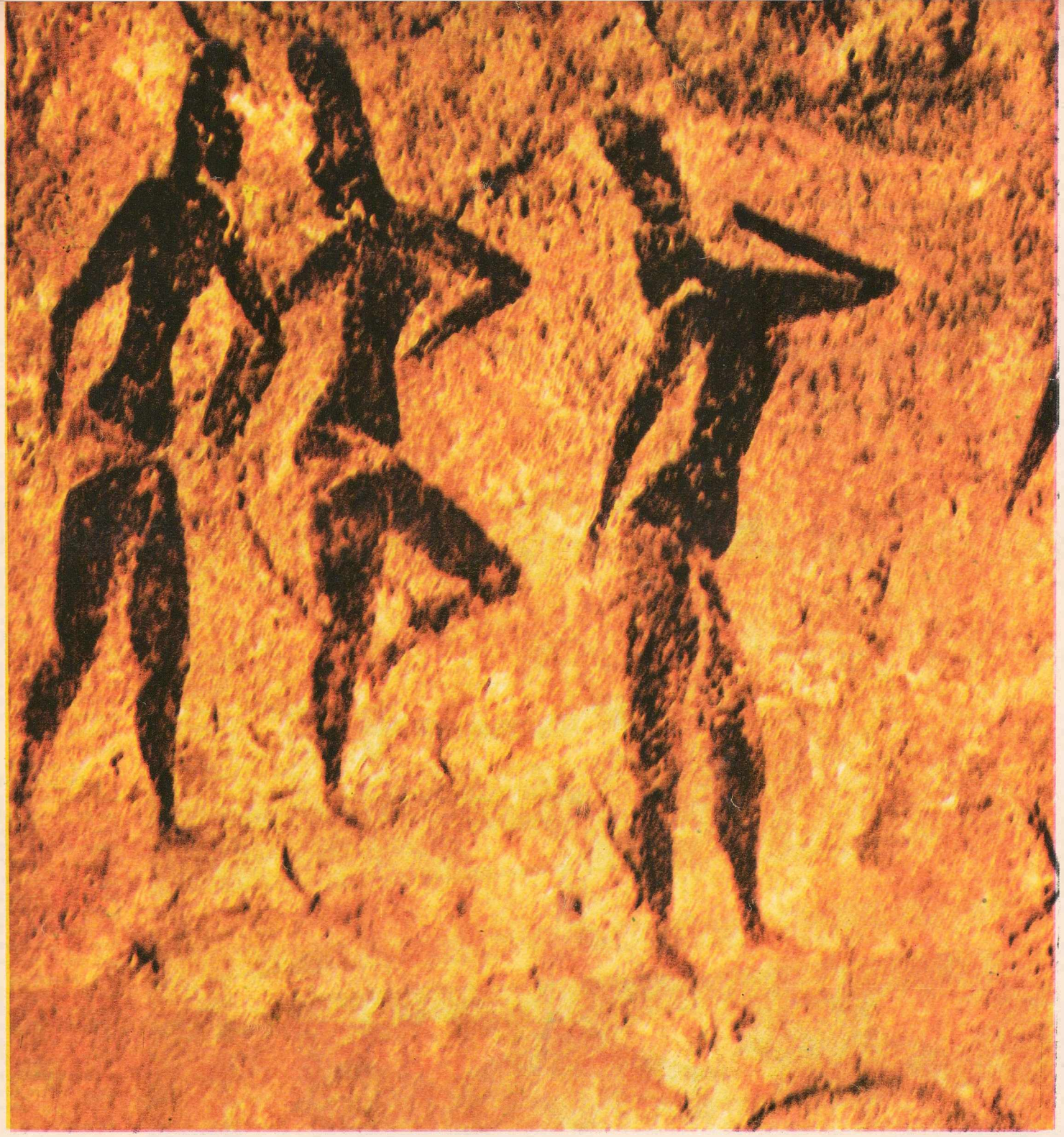

Tassili (Sahara). Acesta este unul din numeroasele adăposturi naturale, sub stînca erodată la bază, care au servit drept locuință timp de milenii locuitorilor regiunii; ca altele, mii și mii, este plin de imagini: misterioase figuri umane fără chip, desenate pe stîncă, se urmăresc pretutindeni într-o cursă nebunească.

ganticul bivol antic, hipopotami (pictați la înălțimea de 2 000 de metri, în locuri unde astăzi au încetat să supraviețuiască cămilele), și girafe, și antilope, și gazele, și struți, chiar pești, pești de multe specii (în acest loc în care apele au secat de milenii, dar atunci erau cu siguranță abundente). Și siluete feminine, reprezentate uneori cu sîni mici, dispuși vertical, ca în unele picturi primitive mai apropiate timpurilor noastre, împodobite cu brățări pe brațe și glezne, cu caractere și stilizări cînd negroide, cînd cu reminiscențe miceniene, cînd cu trimiteri precise la arta egipteană.

ÎNTREBĂRI, ÎNTREBĂRI, ÎNTREBĂRI!

Aici se confundă într-adevăr influențe ale unor civilizații îndepărtate, se suprapun stiluri. Or fi ajuns pînă în aceste locuri valurile popoarelor de pe țărmurile mărilor? Or fi ajuns aici egiptenii urmărind cete de libieni invadatori, respinși în anii tumultuoși ai dinastiilor faraonice? Dar aici ne aflăm dincolo de ultima Thulé, nici un istoric, nici o inscripție nu amintește de atari evenimente în nesfîrșita liniște a deșertului.

Dar era oare aici deșert? Aceste locuri au fost odată o regiune înverzită, Hoggar și Tibesti erau acoperite de păduri; lacul Ciad era o mare imensă; din masivul Ahaggar curgeau fluvii năvalnice pînă în Niger, pînă la ocean. Era însă în noaptea timpurilor. Și totuși toate astea apar acum cu sutele de mii pe pereții pictați, în cîrduri compacte reprezentate în perspective și compoziții splendide de-a lungul a zeci de metri, ca într-un western de Ford; apar boii, boii agili, cu coarne lungi, pe care artistul i-a împărțit clar, din punct de vedere anatomic, în două rase.

E timpul păstorilor, o nouă fază a civilizației, dar care civilizație? Acum, vînătorii nomazi au cedat locul păstorilor și țăranilor. Femeile lucrează cîmpul, iar bărbații sparg lemne. Arme și unelte sînt înfățișate exact de artist, de acești o sută, o mie de artiști care continuă să povestească cu fidelitate de cronicari o istorie de secole și milenii. Războinicii se bat să apere cirezile, fetele dansează în sunetul unor mici instrumente, bărcile (bărci caracteristice egiptenilor) și pirogile urmăresc încă hipopotami.

O CARTE CU PAGINI SUPRAPUSE

Și apar figuri de zei, elemente decorative probabil cu caracter sacru, în pozitiv sau în negativ, acestea din urmă fiind realizate presărînd argilă pe mîna unei femei care și-o lipea apoi de perete. Un ritual paleolitic care poate fi regăsit și în Europa, la mii de kilometri spre Nord.

Artiștii se întrec în inovații și tehnici noi. Evoluția istorică este însoțită de o evoluție a gustului. Artistul descoperă că poate trata un subiect renunțînd chiar și la contur, trăgînd și punctînd simplu o țesătură sau blana unui animal. Există o girafă reprezentată doar prin petele blănii însemnate cu puncte, tehnică folosită de sculptorii secolului al XV-lea la leii simbolici ai basoreliefurilor catedralei din Bayeux, în Franța. Pictorii din Tassili au descoperit mijloace noi, moderne: regăsești aici panourile lui Matisse, invențiile lui Picasso, ca acel bou în fugă care întoarce capul în plină mișcare, surprins cu incredibilă siguranță și simplitate. Pictorul a redat mișcarea blănii lungi care vibrează în aer, pînă și răsuflarea animalului. Picasso și-ar pune aici semnătura bucuros.

Există figuri de femei așezate cu grația decorațiilor grecești, dar începe să apară mulțumirea de sine ce anunță decadentismul: unele par desprinse dintr-o frescă pompeiană. Femeile sînt dispuse în compoziții minuțios studiate, întinse pe nisip, cu mîinile oferite parcă unor copii care n-au învățat încă să meargă. Pe o stîncă perpendiculară pe cursul secat al unui rîu e sculptată o scenă cu boi la adăpat. Coarnele sînt splendide, foarte șlefuite, ca niște mari secere ale lunii, boturile sînt protejate. O invenție barocă se simte în acest grup: cînd o ploaie umplea din nou albia și apa ajungea la piciorul stîncii, acei boi păreau că se adapă, boturile fiind plasate la nivelul apei.

CÎND CERCUL SE ÎNCHIDE

Urmează apoi decadența, apusul civilizației. Artistul abandonează realismul, se întoarce la tușa schematică a primitivului, iar desenul său pe perete nu mai e același, devine grosolan, greoi, lipsit de fantezie. Cercul se închide. Cronicarul nu mai povestește faptele acestei lumi de la marginea lumii. Noi nu ne putem decît imagina această decadență implacabilă: deșertul care înaintează, rîurile care seacă, văile care se depopulează. În altă parte a lumii înflorește marea Cartagină și se ridică Imperiul roman: începe istoria Europei. Aici, istoria se oprește. Păstorii au emigrat către regiuni îndepărtate. Rinocerii, girafele, hipopotamii au dispărut de pe acest pămînt devenit inospitalier. Ultimii oameni nu mai recunosc imaginile întipărite pe aceste ripe, pe aceste adăposturi în stîncă. Vestigiile sînt șterse de vîntul care urlă în trecătorile dintre vîrfurile piramidelor de nisip.

E sfîrșitul unei istorii care a durat poate opt mii de ani. Această neverosimilă pinacotecă rămîne îngropată sub soarele nemilos al platoului, cu oamenii și divinitățile ei care ne privesc uimiți dintr-un trecut foarte îndepărtat. Cînd stînca se erodează și se dezagregă, apar de dedesubtul unor imagini colorate alte scene mai vechi. Pentru că galeria Tassili e ca o carte cu pagini suprapuse: picturile se întind unele peste celelalte în cel puțin 16 niveluri și în 30 de stiluri diferite. Acestei multitudini de generații de artiști, nu i-a ajuns imensitatea platoului, nu i-au ajuns kilometri de pereți. Generație după generație, operele s-au suprapus, noi fresce au acoperit ceea ce predecesorii lăsaseră ca mărturie despre viața lor.

Dar cine erau aceste popoare, de unde veneau, unde au mers de-a lungul atîtor milenii? De ce au simțit toți nevoia de a picta, de a grava, de a se imortaliza pe aceste bastioane unde omul nu se va putea întoarce să trăiască decît poate la următoarea glaciațiune?

ORAȘUL NOSTRU CA O FLOARE

Pretutindeni scuaruri, spații verzi, alei mărginite de arbori ornamentali, o imensă grădină realizată cu concursul cetățenilor orașului.

Cetățeni de toate categoriile și vîrstele răspund totdeauna prezent la lucrările edilitar-gospodărești inițiate de primărie.

Și anul acesta, băcăuanii și-au făcut un titlu de onoare în a fi prezenți în număr cît mai mare pe șantierele de muncă patriotică, de a munci cu dragoste, cu însuflețire, pentru înflorirea edilitar-gospodărească a orașului lor. Și anul acesta, spuneam, deoarece cetățenii municipiului se bucură de o fericită tradiție în această privință: în 1971 municipiul Bacău a ocupat primul loc în întrecerea cu celelalte orașe de categorie similară. Au fost, astfel, efectuate prin muncă patriotică lucrări în valoare de 99 milioane lei, un mare și fructuos efort colectiv prin care băcăuanii au dăruit urbei lor numeroase scuaruri și spații verzi, un parc al copiilor și două complexe sportive, cel de pe Cornișa I cuprinzînd 5 terenuri de fotbal, 3 terenuri de baschet și o sală a sporturilor.

— *Așadar, succese care obligă?*

Dar interlocutorul nostru, tovarășul Lazăr Moraru — prim-secretar al Comitetului municipal U.T.C. — nu poate fi de acord decît parțial cu întrebarea noastră.

— Concetățenii mei s-au recomandat totdeauna printr-un pronunțat simț gospodăresc. Bacăul a arătat frumos și curat chiar și înainte de modernizarea lui structurală, chiar și înainte de marile remodelări urbanistice care i-au schimbat complet înfățișarea. Ceea ce trebuie să reținem în mod deosebit este faptul că nou-veniții — și aceștia se numără cu zecile de mii — au împrumutat de la localnici aceleași însușiri tradiționale: dragostea și respectul pentru haina orașului. La chemarea Consiliului municipal al Frontului Unității Socialiste, mii de cetățeni de cele mai diferite categorii, muncitori, funcționari, elevi, studenți, gospodine, au participat cu entuziasm la toate lucrările edilitar-gospodărești inițiate de primărie.

— *Ce rezultate au fost obținute în 1972?*

— De la începutul anului și pînă în prezent au fost efectuate aproximativ 500 000 ore de muncă patriotică. S-a lucrat la îngrijirea parcurilor, plantîndu-se circa 5 000 de arbori și puieți ornamentali. La chemarea Frontului Unității Socialiste și cu concursul deputaților — care au transmis primăriei o dorință exprimată de numeroși cetățeni — s-au început lucrările pentru realizarea unei noi conducte de aducțiune pentru alimentarea cu apă a orașului. E locul să amintesc apoi aportul tinerilor noștri la realizarea unor lucrări de hidroameliorații pe cele 400 de hectare aparținînd unor comune subordonate Bacăului. Și tot cei mai tineri cetățeni ai Bacăului au participat la dotarea a 13 ateliere-școală, realizînd sculele necesare, au amenajat o bază nautică pe lacul de acumulare Bacău II, unde au construit și un hangar pentru ambarcații.

— *Se poate aprecia valoarea totală a muncii efectuate numai de către tineri?*

— Pînă în prezent, valoarea lucrărilor prestate depășește cifra de 20 milioane lei.

Iată de ce, poposind la Bacău, pentru a consemna succesele obținute în activitatea edilitar-gospodărească, m-am adresat în primul rînd unui reprezentant al tineretului.

Areta ȘANDRU

Gustată, devine o preferință pentru toate mesele

Carne de vită în suc propriu

PRODUS AL UNITĂȚILOR CENTRALEI INDUSTRIEI CĂRNII

AMZA PELLEA

«SPECTATORII AU DREPTUL SĂ ȘTIE TOTUL DESPRE NOI»

de Sanda FAUR — Fotografii de Elena GHERA

— Dumneata ești o mană cerească pentru un intervievist, dragă Amza Pellea, lasă-mă, te rog, s-o spun de la inceput cititorilor dialogului nostru... Nu-l amîni, nu te răsfeți, nu ai toane, nu pretinzi că detești publicitatea și nici că ignori, cu suverană indiferență spusa cronicarilor. Ba ai și replică vie, ceea ce îl scutește pe interlocutorul dumitale profesionist să o «recreeze», urcind-o cu o treaptă, două mai sus în ierarhia inteligenței. Pe scurt, ai tot dat interviuri: autobiografice, de idei, hitre, grave... Fapt ce mă neliniștește oarecum în momentul de față: oare nu e cazul să ne întrebăm, ca un cuplu aflat la nunta de argint, ce mai avem să ne spunem public, ca să interesăm publicul?

— Sper că nu e cazul. Nu terminăm atît de ușor ce avem de comunicat. Nu secăm atît de repede. Pentru simplul fapt că ni se întîmplă mereu lucruri noi, că trăim mereu situații noi, că avem mereu niște gînduri noi care — zic eu — merită poate a fi transmise. Dar ai dreptate, îmi place să dau interviuri!...

— De ce, Amza Pellea? Ai vocația cozerului căruia îi place să se asculte? Sau — recunoaște cinstit — știi că aceasta e o cale bună și sigură de ajuns la simpatia spectatorului?

— Nu de asta; deși nu mă socot cu totul ocolit de omenescul păcat al vanității. Dar cred că spectatorii au dreptul să știe totul despre noi. Ca să ne cunoască mai bine și să ne înțeleagă mai profund atunci cînd jucăm în fața lor. Și pentru că meseria noastră implică, într-un fel, viața în vitrină. Știu că se poartă misterul în jurul vedetelor. Pe unii îi costă chiar foarte mult întreținerea cu fast a acestei enigme. Dar minciuna aceasta spectaculoasă mi se pare cu totul nelalocul ei într-o lume ca a noastră, în care noțiunea de actor popular presupune, cred, și cunoașterea deschisă a omului, a vieții, a mecanismelor sale sufletești.

— Dar ca să poți avea această existență publică, ca să-ți poți etala viața «în stradă», trebuie ori să o văcsuiești, să o lustruiești frumos și deci să o falsifici cît de cît, ori să ai realmente o viață pură.

— I-aș zice mai curînd o viață igienică. Te obligi la ea în chiar momentul în care îți alegi această profesiune. Nu poți să joci eroi splendizi, generoși, și tu să fii un gănar de duzină. Nu poți cere publicului să creadă și să-ți urmeze eroul de pe ecran, și tu să ai o viață tenebroasă.

— Din păcate, istoria breslei a dovedit că se cam poate...

— E adevărat. Dar eu personal, ca spectator, mă simt păcălit și frustrat atunci cînd aflu că un mare actor este, să zicem, alcoolic. Pentru că meseria aceasta se aseamănă cu a preoților, cu a oficianților de cult.

— Nici aici nu s-a stat totdeauna prea bine cu morala și nu s-a prea pus de acord vorba cu fapta...

— Deși, orice s-ar spune, în artă ca și în marile credințe ale omului trebuie să funcționeze cel mai puternic autoritatea morală.

— Dar — ca să nu uit — ce înseamnă pentru dumneata o viață igienică? Mie, sincer să-ți spun, nu-mi place cuvîntul, dar caut să-l iau în sensul rotund pe care i-l dai dumneata.

— Înseamnă, în primul rînd, a fi cinstit.

— Cu cine? Cu ce?

— Cu tine însuți. Cu cei din jur. Înseamnă — de pildă — a fi un coleg bun.

— Adică a ceda, să zicem, un mare rol atunci cînd socoți că-l poate face mai bine colegul dumitale X...

— Întotdeauna ți-am apreciat umorul, Sanda Faur... Înseamnă totuși să nu-ți înghiți, să nu-ți acoperi partenerul cînd ești cu el pe scenă. De fapt, lăcomia asta după «prim-planuri» se întoarce adeseori împotriva ta, pentru că poate distruge echilibrul artistic al respectivei scene. Și te dărîmă pînă la urmă și pe tine. A fi cinstit mai înseamnă, după mine, să-ți sfătuiești colegul spunîndu-i sincer pe față, ce crezi despre el, despre treaba pe care o face.

— Nu mi se pare chiar foarte comod, oricît de frumos sună vorbele astea în gura dumitale.

— Dar cine spune că este? Se și întîmplă, nu o dată, să trebuiască să citești sfaturile colegilor cu oglinda. Să iei drept bun exact inversul afirmațiilor lor. Vezi dumneata, în teatru se interferează și se ciocnesc o sumedenie de orgolii, de sensibilități, de ambiții. E greu să le pui pe toate de acord, să le dai la toate satisfacții.

— Dar dumneata ești secretarul organizației de bază la Teatrul de Comedie — parcă de șase ani, nu-i așa? — și ai răspunderi morale și în această calitate. În ce direcție îți desfășori cu precădere munca?

— Să zicem în cea a creării unei atmosfere propice creației. Asta înseamnă — repet — francheță. Sinceritate. Siguranță. Oamenii au curajul să spună direct ce cred unii despre alții: știu că sinceritatea lor nu poate fi sancționată. Și cred că am reușit să avem o trupă sudată. Nu o să mă convingă nimeni că poți juca bine cu un coleg scena marii prietenii dacă pe stradă nu te saluți cu el.

— Dar ce înseamnă, după dumneata, o «igienă» morală în viața de familie?

— Eu mă conduc după un sfat pe care mi l-a dat al bătrîn, bunicul, cînd aveam 11 ani și-am plecat de la țară, din Băilești, la liceu la Craiova. «Măi băiete — m-a chemat el deoparte și mi-a zis — tu pleci în lume. Să ții minte de la mine două lucruri: dacă vrei să dormi liniștit, tot ce faci în viață fă așa ca să nu trebuie să lași ochii în jos în fața oamenilor. Și al doilea: să știi că femeia e ca umbra. Te ții după ea, îți întoarce spatele. Îi întorci spatele, se ține după tine».

— Cum s-ar spune, în materie de conjugalitate nu mai lupți cu armele pe față, nu mai pledezi pentru sinceritate și franchețe brutală.

— Pe nevasta mea am cunoscut-o la ștrand, în apă, unde nu există umbre. Și de atunci, de 15 ani, mergem împreună: nu mă țin după ea, nu se ține după mine. Dealtfel, în viața de familie am un principiu de la care nu mă abat: pălăria și grijile se lasă la ușă cînd vii acasă.

— Ești un soț ideal, Amza Pellea!

— Să nu exagerăm... Meseria mă ține, din păcate, prea mult departe de casă. Domnica mă însoțește uneori la filmări și trebuie să-ți spun că m-a ajutat fantastic în momente grele. E criticul meu cel mai nemilos și eu îi accept necruțarea știind că ea izvorăște din dragoste și din faptul că ea mă cunoaște mai bine decît mă cunosc eu. E în același timp un spectator sănătos și rafinat, lucru rar și prețios. Pe de altă parte, ea mi-a făcut cel mai mare dar, cea mai mare bucurie din viață: pe Oana.

— Am văzut-o în «Puterea»: era fetița lui Lazăr Vrabie și spunea cu aplomb și ironie inconștientă o poezie plină de vorbe goale... Strașnică actriță la cei 9 ani ai ei...

— Are 10 acum. Și un rîs nemaipomenit, molipsitor: bag seamă că are suflet bun.

— Ei, hai să facem acum socoteala ce știam eu despre dumneata. Că ești un sentimental: grozav pentru un haiduc trădător ca Sîrbu. Că ești un timid: grozav pentru un Mihai Viteazul. Că ești un intelectual subțire: grozav pentru un Ipu. Că ești un neliniștit: formidabil pentru un nea Mărin. Ce nu știu bine e cum de merg toate astea laolaltă... Și — hai să luăm taurul de coarne: specialiștii, gusturile așa-zise subțiri, ți-l reproșează, ți-l refuză pe nea Mărin. Îl consideră undeva prea jos, în subsolul artei. Și totuși nea Mărin ți-a scos paloșul din mînă, cușma cu egretă din cap și te-a făcut să descaleci din istorie, aici, azi, printre noi, printre olteni, te-a umanizat, ca să zic așa. Nu a fost totuși o momeală pentru cucerirea cea mai ușoară a ceea ce numim marele public, spune-mi sincer, Amza Pellea?

— Nea Mărin mi-a adus multe satisfacții, printre care chiar bucuria aceasta de a improviza, de a glumi pe nerăsuflate, dar și multe necazuri. Am fost suspectat de cochetărie facilă cu publicul. Ai dreptate, am fost acuzat că nu-mi păstrez gradele artistice. Mi s-a reproșat că-l compromit pe Mihai Viteazul. Mi s-a imputat că pătez obrazul inginerului Petrescu.

— Și totuși, cum se vede, ai rezistat: n-ai renunțat la savuroasele dumitale teleanecdote oltenești.

— Pentru că am văzut, am simțit ce sete mare are omul nostru de zîmbet. Românul vine la spectacol cu rîsul pregătit în buzunare: așteaptă numai să-i faci semn cu degetul ca să scoată hohotul afară. E ație veselă, cu haz, ația asta a noastră. Englezul are umor, francezul are spirit, românul are haz. Numai că scrisul nostru comic e încă sărac. Îi lipsește hazul acesta popular și îndrăznet care l-a făcut pe Tănase, Tănase. Îi lipsește hazul lui Păcală... Să nu ne mințim: sîntem un popor de 20 de milioane din care 19 milioane sînt de proveniență țărani. Hazul nostru e de la vatră, de la bunici.

— Drept care, ai adus pe lume un Păcală din vatra oltenească.

— N-ai observat că pînă acum, de cîte ori apărea pe scenă un țăran, era fie moldovean, fie ardelean? Ei bine, am avut și eu mica mea ambiție: să aduc pe scenă sprinteneala și hazul graiului oltenesc.

— Dar în ce faci dumneata pentru micul ecran nu e vorba numai de lexic sau de accent, dumneata ai creat un tip, un personaj...

— Nu știu dacă nea Mărin a ajuns să fie chiar un personaj, dar în orice caz, nu e o persoană anume. E alcătuit din amintirile mele, din oamenii de-acasă, din sat, pe care i-am cunoscut bine și i-am îndrăgit foarte tare. Nu pot uita nici acum serile petrecute de mine, copil, în colțul Colăneștilor — ăsta e un neam mare din Băilești — unde aveau loc adevărate dueluri de spirit între tata Ciucă, Ciuciu Dumitru, Mărin Găliceanu, neica Tănăsucă, Florea Tăfălan — ce zici ce nume frumoase au consătenii mei? — sau unchiul meu Mărin Pellea, sau tata Iancu. Erau cu toții oameni înalți cît poarta și veseli, cumnați, frați, cuscri, nași între ei, făcuseră armata împreună și-și păstrau prieteniile, adunîndu-se seara la «taină». Nu mai țin minte cîte bătăi am luat pentru că mă uita Dumnezeu căscînd gura la poveștile Colăneștilor. Tata Iancu avea un spirit atît de ascuțit încît a pus porecle pe viață mai tuturor oamenilor din sat. Mărin Găliceanu gîndea atît de repede încît se bîlbîia: nu prididea să ajungă din urmă gîndul, cu vorba. De la el am luat repetarea: «Mîncași, mă, mîncași? Ei, dacă mîncași, mîncași». Tata Ciucă era un fel de șef de clan, în poveștile lui totul era mare, grandios, creștea și se umfla ca apele Oltului: «Am un cocoș, pupu-l, cînd cîntă să zdruncină magaziia» — se lăuda el. Mărin Colan, și ăsta zdrahon, mare cît muntele, avea una cu americanii. Citea ziarul și apoi le explica celorlalți cum e cu situația internațională:

— Mă, zice, să-nțeleasă Iosenhaver...

— Cine-i ăsta, mă?

— De, mă, al americanilor. E unu' lung de stat, slab și spin: omu' dracu'... Să-nțeleasă cu Curkil.

— Ăsta cine mai e?

— Al inglezilor. Unu' scund, gras și chel. Ăsta a ieșit la pensie. Și dacă e la pensie, ce să facă omu'? Stă acas' pe prispă și trage dintr-un ciot. Inglezii cînd o-ncurcă se duc la el și-i zîc: «Curkile, vino». Și ce zice el, inglezii aia fac.

— Păi cum să-nțeleasără, mă?

— De, mă, sînt un leat, făcură armata-mpreună. Tu cu mine nu te-nțelegi?

— Mă-nțeleg, mă.

— Așa și ei. Auzi ai dracu'...

— Și Sucă, cine e Sucă? Bag seama c-o fi și el de la 'mneata din sat, c-o fi și el din sat de la 'mneata?

— Sucă — adică Tănase, Tănăsucă, Sucă — îs mai mult eu, eu și prietenii mei, generația mea, pățaniile mele.

— Bine, dar Sucă e cam narod și face numai prostii.

— Fiecare din noi e puțin nărod și fiecare face, la timpul lui, cîte o nărozie de care își amintește cu plăcere.

— Dar cum reușești, Amza Pellea, să reții cu exactitate și suculență acest limbaj, cum de l-ai fotografiat cu atîta precizie?

— Vrei să-ți spun adevărul-adevărat? E felul meu obișnuit de a vorbi, cel în care mă simt cel mai la-ndemînă, ca în niște haine vechi și moi care ți s-au dat de minune după trup. E limba în care eu gîndesc. Mai greu mi-e cîteodată să vorbesc literar, să mă dezbăr, cînd e nevoie, de oltenisme. De fapt, acest hîtru Mărin e și o parte bună din mine. Cred că de aceea este — dacă este — atît de simplu, de firesc, de nefăcut, cred că de aceea a cucerit oamenii — dacă i-a cucerit. Și de aceea n-aș putea renunța la el, chiar dacă unii socotesc că ne compromitem unul pe altul.

— Și dacă l-ai părăsi, pentru cine l-ai părăsi?

— Ei, vezi, și asta e o problemă... Începe stagiunea teatrală... Încă nu știu ce voi juca. Începe un nou an cinematografic; pînă la ora actuală știu doar că voi avea două roluri episodice: în «Ciprian Porumbescu» — protesorul de muzică Carol Miculi, și Chiorul — un bandit din «Ostrovul lupilor». Le-am acceptat totuși pentru că sînt foarte deosebite între ele. E o mare durere că în cinematografia noastră nu se ocupă nimeni, cu consecvență, de creșterea și exploatarea posibilităților actorilor. Ai un an bun și alții trei secetoși...

— Înțeleg deci că-ți iau acest interviu într-un moment cînd nu ești cu toate pînzele sus.

— Într-un moment cînd simt materialmente cum trece timpul. Și nu e vorba numai de mine, ci de întreaga noastră generație de actori, adevărată bogăție naturală a țării, din păcate perisabilă, și care nu este folosită la potențialul ei real. Avem o grămadă de actori formidabili care stau de pomană și le trece timpul. Cine îi va ierta pe cei care răspund de treaba asta? Vraca, Storin, Manolescu s-au realizat pe marele repertoriu: un actor mare se formează pe un repertoriu mare. Dar generația mea ce joacă? Ce-am jucat eu pînă la Mihai Viteazul?

— Nu păcătui, Amza Pellea, că te bate al de sus; nu dumneata ești totuși cel care ar avea de ce să se plîngă...

— Nu mă plîng, și să știi că nici nu vreau de fapt mare lucru. Un rol mare pe an. Știi ce-ar însemna asta? Maximum cincisprezece pînă la sfîrșitul carierei...

— Ei nu, că nu te mai recunosc de data asta, stimate. Va să zică ți-ai și fixat singur data pensionării... Prin urmare ce mai aștepți de acum înainte, de la cei 41 de ani ai dumitale în sus?

— Un Iago, de pildă: mi se pare un personaj extrem de actual. Sau un Petrucchio a cărui «Femeie îndărătnică» să fie Stela Popescu. Dar mai ales un personaj contemporan — și crede-mă că nu spun vorbe convenționale. Dar nu una din acele scheme cenușii pe care noi, actorii, le tot umplem cu viață cum umpli o păpușă de cîrpă cu vată. Unul din acele personaje pe care scriitorii noștri nu le-au realizat încă sau le-au reușit arareori. (Și mă tot întreb de ce? Din timiditate? Din confort spiritual? Din lașitate? Sau poate din neputință?)

— Nu toate întrebările își capătă imediat răspunsul, asta o știm amîndoi. Chiar și din experiența interviului de față...

— Personajul pe care mi-l doresc ar trebui să surprindă — să zicem — unul din fenomenele excepționale pe care le trăim și care implică o problematică spirituală formidabilă: mutațiile care se petrec în psihologia țăranului care a lăsat plugul și sapa și intră în contact cu programarea electronică. Ei bine, un asemenea personaj aștept.

— Există totuși în viață și așteptări care se împlinesc, Amza Pellea...

literare

de Valeriu CRISTEA

CONSTANȚA BUZEA:

leac pentru îngeri

În comentariul de poezie ce are ca obiect o scriitoare, referirea la eterna problemă a liricii feminine a devenit, de la o vreme, un obligatoriu loc comun al criticii. Volumul autoantologic **Leac pentru îngeri** de Constanța Buzea are meritul, fundamental, după cum se va vedea, pentru noi, de a ne dispensa de această servitute. El se situează și ne situează în afara și deasupra unei chestiuni la urma urmei fastidioase. Constanța Buzea scrie versuri fără a se preocupa de vreo specificitate feminină. Probabil, de aceea și reușește poezia ei să exprime cu o rară forță și gravitate **generalitatea** condiției umane. Același adevăr, pare a spune poeta, poate fi revelat, în poezie, de **el** și de **ea** deopotrivă.

Evitînd exuberanța senzorială, tendința lucidă și conceptualismul arid, cele trei **ispite** ale liricii feminine, poezia Constanței Buzea, de o sinceritate a tonului ce pare să o pună la adăpost de orice suspiciune, interiorizată și discretă, se constituie ca receptacol al unei dureri surde și tainice: «De-atîtea nopți nu dorm, ca un blestem/ Cade asupra mea o apăsare...» Postura caracteristică e cea a insomniilor chinuitoare, consumate, în «patul astenic», «cu mîna sub ceafă»: «Trecînd de miezul nopții, parcă scăpăm în iad./ Mi-e frică de fereastră, de ea nu mă apropii./ Tablourile mișcă și din piroane cad./ O ploaie, care nu e, aplaudă cu stropii.// Îmi vin în minte scene cu cruzimi,/ Și mai ales pupila-mi la ele se gîndește,/ Noi, vii fiind, în vise pe morți îi auzim/ Umblînd, închiși în sfere de glasuri, nebunește.// Ce umilită-i mintea cînd te ascunzi în pernă/ Și dai prin întuneric de-o față înghețată,/ Clipele-s lungi, în creier își învîrtesc o roată/ Niște fărfurii cu ochii ca floarea de lucernă.// Nervi tropăie și nu știi, clădesc un turn enorm./ Ai tăi sînt, ori sînt spirite-nsetate/ De suflet proaspăt și singurătate./ Vin cîteodată, noaptea, și-n spaima noastră dorm». **(Nervi)** O latență a suferinței există în toată poezia Constanței Buzea. Condiția de femeie e un mod de a o potența, de a o concentra, de a o intensifica: «E un coșmar, oricum, să fii femeie,/ Privire, plantă, moarte, mare/ De unitatea ta încăpătoare/ Se spînzură destinul cel mai rău». Poeta e un excelent **medium** pentru durere. S-ar spune că ea colectează, din toate direcțiile și de pe toate planurile existenței, nenumărate șuvoaie de suferință, fără să le învolbureze însă apoi într-o exteriorizare asurzitoare, ci, dimpotrivă, filtrîndu-le în prelingeri încete ce se adună într-o suprafață calmă de lac adînc: «Am liniște mai multă decît dac-aș fi moarta». Atitudinea față de suferință are ceva din sacra placiditate a animalelor, e mai mult de acceptare decît de protest. Dar, ce ciudat, din această liniștită, matură, lucidă și discretă acceptare se degajă o forță mai mare decît din cel mai vehement protest. Poeta își asumă, într-un chip deloc declamativ, nezgomotos, dintr-un colț al existenței în care am putea spune că se ascunde și într-un timp ce este numai al ei, responsabilitatea suferinței: «Vremea mea începe seara cînd deodată înviez,/ Ies atuncea din tăcere cum din coji amarul miez,/ Vă petrec pînă la unul, vă inspir un somn adînc,/ Întorc ceasurile voastre, pe-ale mele le mănînc,/ Groaza lor de mine lasă cearcăn palid, lasă rid/ Se-nvelesc în giulgi de gînduri care nu m-au ispitit.// Masca mea de os o lepăd, întorc fața către foc,/ Simt singurătatea casei stînd cu mine la un loc,/ Uit o lume pentru alta care nu se mai inventă,/Uit o lume-n care cuget pentru una imprudentă.// Acest schimb care nu pare a mă umili, e totuși,/Otrăvit de o mireasmă ca de crini ai apei, totuși./ Îmi pun cai de aburi la un car de lemn care pocnește/ Și așez în el o cană de cafea clipind turcește —/ Ritual egal cu moartea către care-ntind o mînă/ Să mă înțeleagă încă și departe să-mi rămînă.// Vremea mea începe seara cînd atîta lume pică,/ Și cînd ochiul pur susține luna care se ridică./ Insomnia vine albă, mintea-n fața mea desface/ Și-mi arată cîtă umbră umple văile-i sărace.» **(Ritual egal...)**

Și totuși poezia Constanței Buzea aparține prin ceva liricii feminine: prin sensul de veghere maternă, de ocrotire vastă pe care acel gest de asumare îl dobîndește. Căci există ceva de apărat: candoarea esențială a copilăriei, ce trebuie cu orice preț prelungită, eternizată și a cărei vîrstă se deschide în poezia Constanței Buzea în cîteva tablouri de o excepțională puritate: «A pleca în taină, candidă și tristă/ Către țara care m-a născut./ Fericit e omul care-mi ține locul,/ Boii lui mai ară cu un aer sfînt». Discretă, în poezie ca și în viață, profundă, autentică și gravă, Constanța Buzea este unul dintre nu foarte numeroșii poeți care ne cîștigă pe deplin încrederea.

concursul nostru
cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

97) «Sus și jos»
KABAN IOSIF — Cluj

98) Spectator la marionete
ILEANA FEKETE — Tg. Mureș

99) Evantai intercontinental
Prof. D. BOGDĂNEȚ — Bacău

100) Memento
MARIN NĂSTASE — Galați

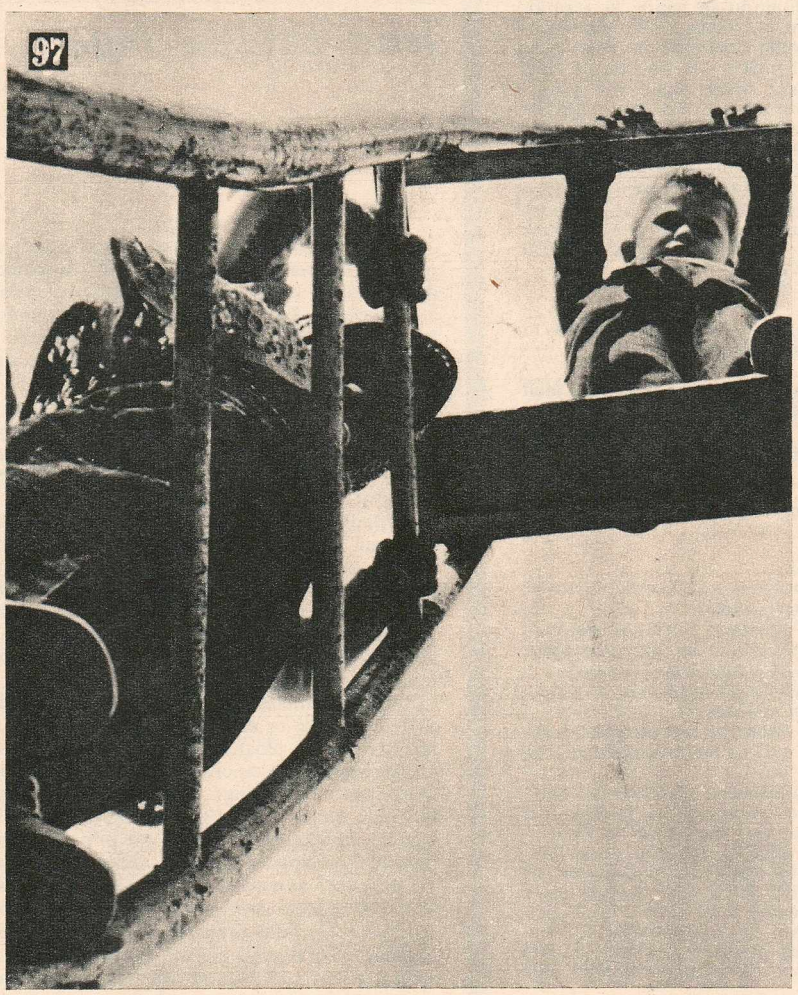

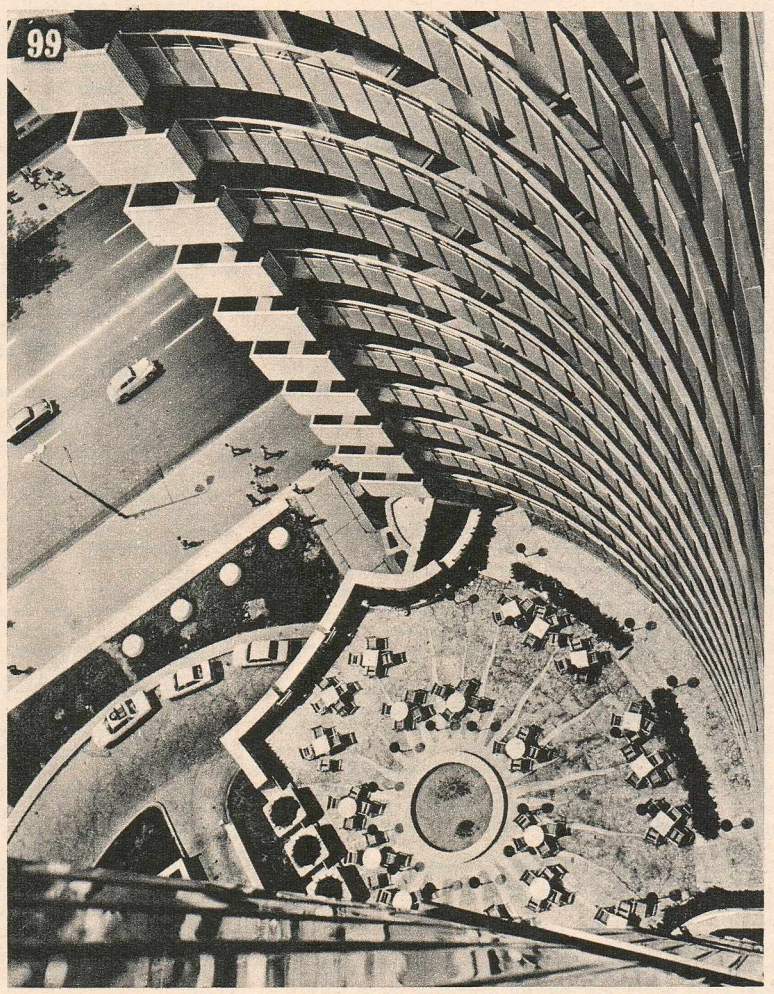

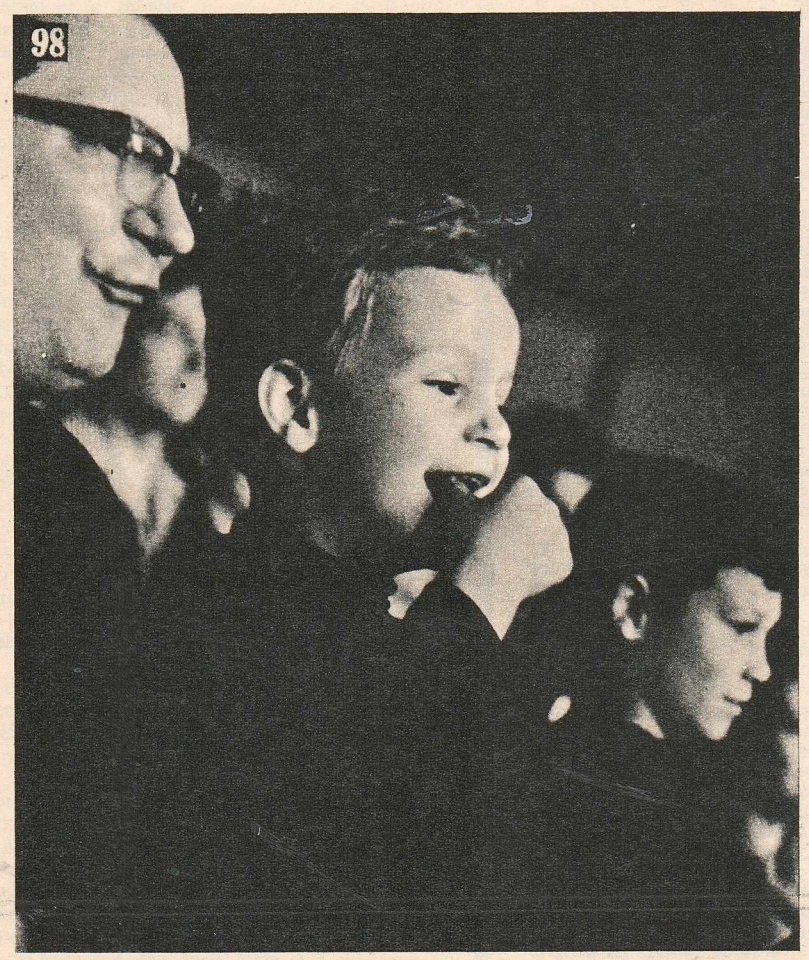

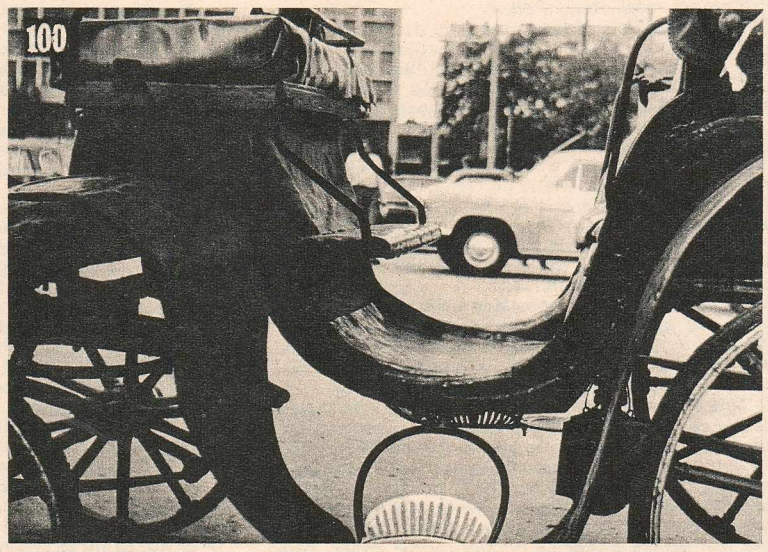

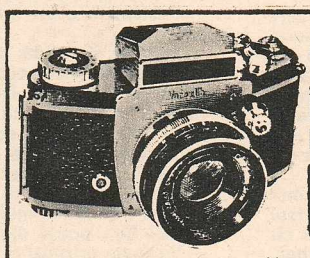

concursul „CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE“

Fotografia aleasă Nr. _____

Numele, prenumele și adresa cititorului

_____

poșta concursului

Diana Senta Honigberger — Brașov. «Paznicul de la Caraiman» a fost gîndit și realizat de autorul fotografiei în alb-negru. Nu există o modalitate tehnică corespunzătoare pentru reproducerea în culori a fotografiei.

Petre Andon — Galați. 1) Dacă ștersăturile de pe cupon nu sînt de natură să creeze un echivoc, bonul e valabil. 2) Numărul de fotografii ce pot fi trimise în concurs nu este limitat. 3) Formatul minim admisibil: 13 × 18. 4) Iată adresa cerută: Arad — Piața Filimon Sîrbu nr. 5.

C.T. Grădinaru — Coțușca, Botoșani. Prin «ziua de zece a lunii următoare» înțelegem ziua purtînd această dată obliterată pe plic.

Ing. George Ursăcescu — București. Ne pare rău că nu vă putem satisface cererea cu privire la restituirea fotografiilor neselectate, dar nu putem crea precedente.

Mai mulți cititori. 1) Numărul de bonuri nu este limitat. 2) Cîștigătorul premiului cititorilor va fi desemnat la sfîrșitul concursului dintre cîștigătorii etapelor lunare.

REZULTATUL CONCURSULUI PE LUNA AUGUST

cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

Pe primul loc în etapa lunii august s-a situat această fotografie insolită, minuțioasă și fină înregistrare a unui act emoționant al naturii. Autorul fotografiei, Szombath Zoltan, **conservator la Muzeul județean Tg. Mureș, merită felicitări pentru realizarea sa. Pe locul II se situează tot o reflectare a naturii: peisajul intitulat «Căsuța de pe deal» al lui Balint Sighismund, tot din Tg. Mureș (foto nr. 73, Flacăra nr. 33), iar pe locul III — «Curte țărănească» de Nicu Dan Gelep — Craiova (foto nr. 70, Flacăra nr. 32), la egalitate de puncte cu portretul-studiu «Melancolie» de prof. Ioan Țău — Tecuci (foto 78, Flacăra nr. 34).**

Dealtfel, ca de obicei, între prima și ultima fotografie din concurs nu sînt deosebiri mari în ce privește numărul de aprecieri. Iată acum și numele celor ce au indicat pe cîștigător: Cheresdi Elisabeta — Luduș; Călin Victor — Pitești; Cristea Nicolae — Caracal; Grădinaru T. Constantin — Coțușca-Botoșani; Ionescu Mihail — Bîrlad; Lătărețu Alexandru — Peretu-Teleorman; Micle Silviu — Sighet; Nicușor și Angelica (fără adresă și deci fără posibilitatea de a participa la eventualele premieri); Ormenișan Petru — Brașov; Petrescu Nicolae — Cîmpulung Argeș; Pop Iuliu — Baia Mare; Vlad Ștefan — Cosîmbești-Ialomița; Tanko Anna — Tg. Ocna; Tașcă Ioan — București; Vass Adalbert — Cehul Silvaniei.

A cîștigat, prin tragere la sorți premiul cititorilor pe luna august, un abonament pe trei luni la revista «Flacăra», cititorul NICOLAE CRISTEA din Caracal, str. Libertății nr. 22.

«paradisul pierdut»

de Henri WALD

Luînd inițiativa unei noi discipline — *gramatologia*[1], ca știință a scrierii — filozoful francez Jacques Derrida întreprinde o analiză a principalelor modalități prin care se manifestă în cultura europeană mitul «paradisului pierdut». Deoarece limbajul este nemijlocit legat de păcatul originar, orice gramatologie este într-o măsură mai mare sau mai mică și o mito-logie.

Izgonirea din inocență și începutul cunoașterii, pierderea cunoașterii nemijlocite și rătăcirea printre aparențele cunoașterii mijlocite, degenerarea naturii în cultură, alienarea conștiinței de sine sînt principalele versiuni. Altfel spus, Biblia, Platon, Rousseau și Husserl. Păcatul originar este dedublarea unicului în semnificant și semnificat, iar principalele trepte ale degradării sînt vorbirea și scrierea. Oferindu-i-se totul, Adam n-avea nevoie să tulbure cu glasul său liniștea absolută a raiului; contemplarea nemijlocită a ideilor se dispensează de ajutorul vorbirii și cu atît mai mult de sprijinul scrierii; naturii nu-i trebuie vorbire și cu atît mai puțin scriere; conștiința transcendentală se află dincoace de vorbire și scriere.

Istoria culturii a început prin distingerea dintre vizibil și invizibil, afară și înăuntru, mijlocit și nemijlocit etc... Fiindcă nu a respectat interdicția divină de a afla distincția dintre bine și rău a fost pedepsit Adam să muncească; distincția dintre sensibil și inteligibil îl menține pe om nefericit și inferior zeilor; îndepărtarea omului de natură este vinovată de toate relele; numai retragerea din mijlocul distincțiilor dintre material și ideal, trecut și viitor sau empiric și rațional, în liniștea deplină a identității absolute și a prezentului etern, poate pune capăt calvarului uman.

Referindu-se, mai întîi, la Biblie și la Platon, Jacques Derrida se oprește, cu o deosebită vervă filozofică, asupra celei mai ample reeditări moderne a paradisului pierdut: *Rousseau.*

Considerînd primejdioasă orice îndepărtare a omului de natura sa intimă, Rousseau este ostil scrierii, mai puțin ostil vorbirii intelectuale și favorabil doar vorbirii afective. Limbajul a fost, la început, poezie, regresînd de la metaforă la propriu și de la nume proprii la nume comune.

«Scriind — susține Rousseau — ești silit să iei toate cuvintele în accepția lor comună; însă cel care vorbește variază accepțiile prin tonuri, le determină după cum îi place; mai puțin constrîns să fie clar, el dă mai multă forță: și nu e posibil ca o limbă care e scrisă să păstreze multă vreme vivacitatea aceleia care nu e decît vorbită». Comentînd strălucitul «Eseu asupra originii limbilor», scris de Rousseau cu două sute de ani în urmă, Jacques Derrida precizează: «Expresia este expresia afectului, a pasiunii care se află la originea limbajului, a unei vorbiri care a fost mai întîi substituită unui cîntec, marcat prin ton și forță. Tonul și forța semnifică vocea prezentă: ele sînt anterioare conceptului, sînt singulare și sînt, pe de altă parte, legate de vocale, de elementul vocal și nonconsonantic al limbii. Forța expresiei nu revine decît sunetului vocalic, în momentul în care subiectul este aici, în persoană, pentru a-și profera pasiunea. Cînd subiectul nu mai e aici, forța, intonația, accentul se pierd în concept. Atunci se scrie, se «suplează» în zadar accentul prin «accente», se supune totul generalității legii...». În concepția lui Rousseau, caracteristica universală a lui Leibniz, fiind o scriere care nu se mai adresează ascultării, ci doar privirii, reprezintă răul suprem. «Scrierea universală a științei ar fi deci alienarea absolută. Autonomia reprezentantului devine absurdă...». Pericolul suprem al «contractului social» constă tocmai în această alienare a sufletului în lucruri, a reprezentatului în reprezentant, a semnificatului în semnificant.

Întreaga operă a lui Rousseau este un vibrant rechizitoriu împotriva *alienării sociale* a omului și o caldă pledoarie pentru *autenticitatea individuală* a trăirilor sale. Dar ce înțelege Rousseau prin «autenticitate» și cum explica el «alienarea»? Tradusă în limbajul contemporan al analiticii structurale, teoria lui Rousseau ar suna astfel: autenticitatea înseamnă *prezența semnificatului*, iar alienare înseamnă *sacralizarea semnificantului*. După ce arată că «experiența este totdeauna raportată la o plenitudine, fie că este simplicitatea sensibilă sau prezența infinită a lui Dumnezeu», Derrida ne atrage atenția că pentru Rousseau «semnul este totdeauna semnul căderii. Absența este totdeauna în raport cu îndepărtarea de Dumnezeu». Iar ceva mai departe, precizează că «perversitatea consistă tocmai în a sacraliza reprezentantul sau semnificantul». Cel mai omenesc demers al omului este însă dedublarea naturii în subiect și obiect, diferențierea obiectului în esență și fenomen, despicarea prezentului în trecut și viitor, polarizarea semnalului în semnificat și semnificant. Jacques Derrida speră că desacralizarea semnificantului, prin educarea spiritului critic și autocritic, va restitui semnificațiilor întreaga lor autenticitate, iar reprezentantul va putea fi menținut în slujba reprezentatului. «Paradisul» trebuie creat, nu recuperat. Mesajul lui Rousseau rămîne în istoria culturii ca o eternă contestare a prosternării omului în fața falselor altare ale diverșilor semnificanți în frunte cu *Litera.*

1) *De la grammatologie, Les. ed. de minuit, 1967, p. 447*

RETORTE ȘI OGOARE

de Ion HERȚEG

1947 1972

30 DECEMBRIE

«Încă în cincinalul următor, agricultura va dispune de îngrășăminte chimice, insecticide și biostimulatori la nivelul cerințelor agrotehnicii moderne...»

NICOLAE CEAUȘESCU

(din Raportul prezentat la Conferința Națională a partidului)

Unii au caracterizat progresul tehnic din zilele noastre prin pătrunderea tot mai accentuată a chimizării în toate domeniile vieții. Este adevărat că nu există domeniu în care să nu fie prezente progresele chimiei. Dar agricultura? Un vizionar în ce privește viitorul agriculturii spunea că dacă un țăran din secolul trecut ar vizita acum o unitate agricolă modernă, poate nimic nu l-ar surprinde în așa măsură ca folosirea substanțelor chimice. Ele se utilizează în cele mai diferite domenii: fertilizarea solului, combaterea bolilor și a dăunătorilor la plante, distrugerea buruienilor, ca stimulatori de creștere a plantelor și animalelor, medicamente de uz veterinar, la care se adaugă gama nesfîrșită a produselor din mase plastice — folii pentru acoperirea solariilor, conducte pentru irigații etc. Aceasta este chimia prezentului, iar ce va oferi ea agriculturii în viitor este ușor de imaginat.

Îngrășămintele constituie mijlocul cel mai eficient din domeniul chimiei prin care se acționează asupra sporirii producției agricole. Cele azotate sînt sintetizate din azotul atmosferic, încît producția lor este practic nelimitată. Cu ajutorul energiei produse de cărbune, țiței, gaz metan sau cea obținută în hidrocentrale, azotul din aer este transformat în compuși azotoși și apoi în îngrășăminte. S-a calculat că prin energia obținută din arderea a 5 tone de huilă se poate obține o tonă de azot care asigură un spor de recoltă echivalent cu 20 de tone de cereale. Iată de ce nu-i nici o exagerare cînd se afirmă că mare parte din recoltă se plămădește în uriașele și complicatele instalații ale uzinelor chimice, că este și rezultatul activității muncitorilor și specialiștilor din acest domeniu.

Vom dispune, așa cum s-a arătat la Conferința Națională a partidului, de cantități de îngrășăminte chimice la nivelul cerințelor agrotehnicii moderne. Cititorul neavizat ar putea să nu atribuie mare atenție celor cîtorva cuvinte. Ele reprezintă însă ceva senzațional. În trecut, deși dispuneam de importante rezerve de materii prime, industria chimică era aproape inexistentă. Este deosebit de semnificativ să vedem de unde am pornit, unde am ajuns și ce ne rezervă viitorul în această privință. Datele statistice arată că în 1963 s-au folosit, în diferite țări, în medie la hectarul de teren agricol următoarele cantități de îngrășăminte chimice: R.F. a Germaniei — 186 kg, R.D. Germană — 168 kg, Franța — 87 kg, Cehoslovacia — 85 kg, Ungaria — 43 kg, Italia — 42 kg, iar în România numai 13 kg. Unde am ajuns numai după mai puțin de 10 ani? În 1971 industria noastră a produs peste 1 milion

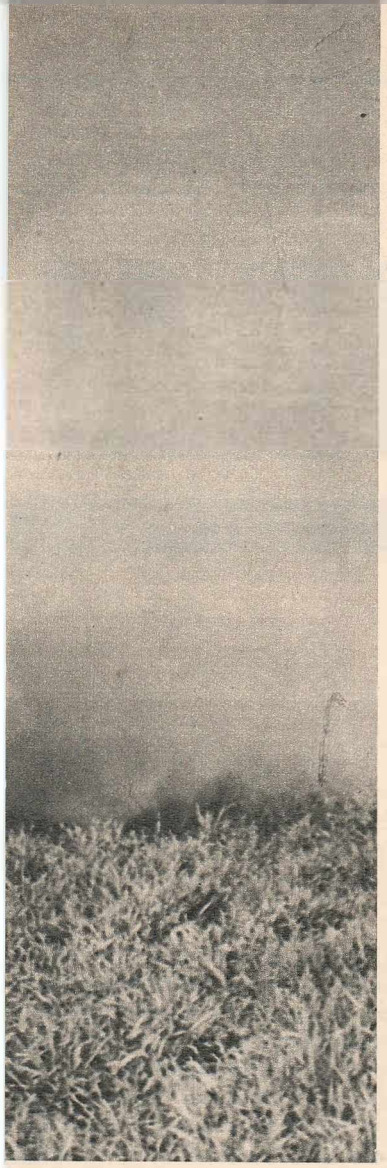

Dacă un țăran din secolul trecut ar vizita acum o unitate agricolă modernă, poate nimic nu l-ar surprinde în asemenea măsură ca folosirea substanțelor chimice.

tone de îngrășăminte chimice socotite în substanță activă, ceea ce a făcut ca și agricultura să folosească circa 70 kg la hectarul de teren arabil, iar în 1975 această cantitate va crește la 2,1 milioane tone, adică 245 kg substanță activă sau 500 kg substanță brută la hectarul de teren. Aceasta înseamnă un consum la nivelul celor mai avansate țări din acest punct de vedere.

Pentru a se ajunge la asemenea rezultate, statul nostru a trebuit să facă eforturi mari. Așa cum arătam, unul din elementele necesare producerii îngrășămintelor chimice se găsește în natură: azotul atmosferic. Subsolul țării conține și energia naturală care să ducă la sinteza lui: cărbunii, petrolul și mai ales gazul metan. A trebuit însă un catalizator puternic ca aceste elemente, care se găseau în stare naturală, să se unească și să dea un produs care să fertilizeze ogoarele, să sporească producția agricolă. Acest catalizator l-a constituit politica partidului de industrializare socialistă, în cadrul căreia dezvoltarea industriei chimice a ocupat și ocupă, în continuare, un loc important. An de an, în această ramură au fost investite sume enorme. Ca urmare, pe harta industrială a țării au apărut, pe rînd, giganții chimiei de la Făgăraș, Victoria, Năvodari, Borzești, Craiova, Tg. Mureș, Tr. Măgurele. Sînt în plină desfășurare măsurile luate de conducerea partidului și statului în ce privește sporirea producției de îngrășăminte chimice, construindu-se noi combinate și mărindu-se capacitatea de producție a celor existente. In inima Bărăganului, la Slobozia, adică tocmai în zona în care se plămădește cea mai mare pîine a țării, se înalță unul din cele mai importante combinate de îngrășăminte.

Se poate afirma deci că industria chimică românească, înscriindu-se în coordonatele dezvoltării mondiale, asigură practicarea unei agriculturi moderne de mare randament. Pe baza sporirii producției și a utilizării rationale a îngrășămintelor chimice la care se vor adăuga, bineînțeles, irigațiile, folosirea unor soiuri și hibrizi cu capacitate productivă ridicată, va fi cu putință să se realizeze sporuri importante de producție prevăzute pentru anul 1990, și anume obținerea a 28—30 milioane tone cereale. Faptul că pînă în 1990 se va asigura irigarea întregii suprafețe care se justifică din punct de vedere economic, va asigura și utilizarea mai eficientă a îngrășămintelor chimice și obținerea, în mod constant, a unor recolte de 12 000—15 000 kg porumb și 10 000 kg grîu la hectar, precum și recolte mari la alte culturi. Aceasta se va răsfrînge pozitiv asupra activității fiecărei unități agricole, vor crește simțitor veniturile țăranilor cooperatori, iar economia țării va dispune de cantități mult mai mari de produse agricole necesare satisfacerii nevoilor de consum ale populației și creșterii disponibilităților pentru export.

Dar chimizarea agriculturii nu se rezumă numai la îngrășăminte. Ea pătrunde în cele mai diverse domenii ale agriculturii. Chimizarea a progresat și progresează, într-o foarte mare măsură, în domeniul protecției plantelor. Este explicabil de ce. După cum apreciază specialiștii, o bună parte a producției agricole — uneori chiar 30-40 la sută — cade pradă insectelor, bolilor și dăunătorilor. Nu-i vorba numai de pierderile cantitative, ci și de cele calitative, deoarece ca urmare a atacului insectelor scade valoarea produselor. Insecticidele înlătură asemenea neajunsuri. Industria noastră chimică asigură cele mai variate produse destinate combaterii bolilor și dăunătorilor în agricultură. Iată de ce sporirea producției de substanțe fitofarmaceutice și aplicarea lor corectă sînt urmate de sporirea cantitativă și calitativă a recoltelor.

Există un domeniu de o excepțională însemnătate în ce privește folosirea produselor chimice: distrugerea buruienilor din culturi cu ajutorul erbicidelor. Simpla pulverizare peste lanurile de grîu sau pe terenurile unde se însămînțează porumbul, floareasoarelui etc., face ca buruienile să pălească, iar apoi să se usuce, economisindu-se pe această cale sume enorme cu prășitul sau plivitul. În acest an, în unitățile agricole au fost erbicidate circa 700 000 hectare. Este o suprafață relativ mică, dar pe măsură ce cantitățile de erbicide, produse în industria chimică românească sau provenite din import, vor crește, erbicidarea se va extinde foarte mult. Alături de mecanizare ea va asigura reducerea populației ocupate în agricultură la 10-15 la sută. Este un aspect al agriculturii viitorului, cînd în această ramură vor lucra din ce în ce mai puțini oameni, dar cu o productivitate a muncii foarte ridicată.

Se înfăptuiește o revoluție și în ce privește administrarea îngrășămintelor chimice, a insecticidelor și a erbicidelor. Aviația utilitară ia, în mare parte, locul actualelor mașini tractate, după cum acestea din urmă au înlocuit pompa de stropit purtată în spate de către lucrătorul din agricultură. Avionul și elicopterul vor deveni — iar în unele întreprinderi agricole de stat sînt utilizate curent — mașinile viitorului, care vor ușura munca pe ogoare, în vii și livezi, o vor face din ce în ce mai productivă, mai ușoară. În cazul aplicării insectofungicidelor, lichidul folosit va fi mai bine pulverizat, ba chiar transformat în aerosoli, încît cu o cantitate mică de substanțe se va obține o eficiență mult mai ridicată. Așadar, avionul și elicopterul vor deveni utilaje indispensabile agricultorului, iar aviatorul — un lucrător dintre cei mai calificați ai ogoarelor de mîine.

Aportul chimiei la modernizarea agriculturii se lărgește prin dezvoltarea producției de mase plastice. Numai în 1972, de exemplu, cu ajutorul foliilor de polietilenă au fost acoperite peste 2 000 ha de solarii care au dat posibilitatea să se obțină o producție de legume mult mai timpurie, de bună calitate. Sacii din folii de polietilenă au fost generalizați aproape în toate marile combinate chimice la ambalarea îngrășămintelor, care ajută la păstrarea produselor respective fără să se degradeze. La acestea trebuie adăugate conductele de material plastic și diferite piese ale agregatelor de aspersiune folosite în irigații. Pentru viitor, foliile din material plastic vor fi utilizate la acoperirea solului dintre rîndurile de plante cultivate, asigurîndu-se pe această cale combaterea buruienilor și prevenirea evaporării apei. Folosirea lăzilor din material plastic a devenit un lucru obișnuit în comerț, dar se va extinde și în agricultură. Apoi, ambalajele din material plastic, atractive și igienice, vor servi la prezentarea tuturor produselor agricole: legume, fructe etc.

Folosirea substanțelor chimice cîștigă teren și în domeniul zootehniei. Lăsînd la o parte medicamentele de uz veterinar, industria noastră livrează produse care intervin direct în procesul hrănirii animalelor. Astfel, ureea, în amestec cu melasă și alte furaje, este dată în hrana bovinelor înlocuind parțial proteina. Alături de acestea se folosesc așa-numitele premixuri care intră în compoziția furajelor combinate, contribuind la sporirea producției de carne și lapte. În producția vegetală se folosesc biostimulatori, substanțe care stimulează sau încetinesc dezvoltarea plantelor după nevoi și care fac cu putință obținerea, în unele cazuri, de fructe fără semințe. «Farmacia» agricolă se prefigurează tot mai mult.

Pătrunderea chimizării în toate domeniile agriculturii nu va afecta mediul ambiant? Problema prevenirii poluării este de mare actualitate și preocupă opinia publică mondială. Iată de ce și fertilizarea, și combaterea dăunătorilor se fac — iar în viitor aceasta va fi o preocupare și mai mare — pe baze strict științifice. De exemplu, în ce privește combaterea dăunătorilor se va urmări nu exterminarea lor totală, ci restrîngerea celor care provoacă pagube unor culturi. Nu mai vorbim de faptul că se prefigurează combaterea unor dăunători prin înmulțirea insectelor care-i parazitează și-i distrug. În felul acesta echilibrul din natură va fi păstrat. Deci, paralel cu dezvoltarea chimiei se va urmări ca îngrășămintele chimice, insectofungicidele și erbicidele să fie folosite în așa fel încît să nu aibă influențe nedorite asupra solului, plantelor, animalelor, să se prevină fenomenele de poluare.

Chimizarea complexă constituie o față nouă a agriculturii moderne de azi și mai ales a celei care se va practica în ultimele două decenii ale acestui secol. Este un merit al partidului nostru care, în politica sa agrară, odată cu transformarea socialistă a agriculturii, a asigurat și dezvoltarea bazei tehnico-materiale, iar în cadrul acesteia chimizarea ocupînd un loc important. În felul acesta chimizarea a devenit unul dintre cei mai de seamă factori de sporire a producției agricole pe care se fundamentează sarcinile mari trasate de partid în ce privește creșterea producției agricole, vegetale și animale. Este calea spre o agricultură productivă, de mare randament.

În slujba recoltelor bogate, giganții chimiei: de la Făgăraș, Victoria, Năvodari, Borzești, Craiova, Tîrgu Mureș, Turnu Măgurele...

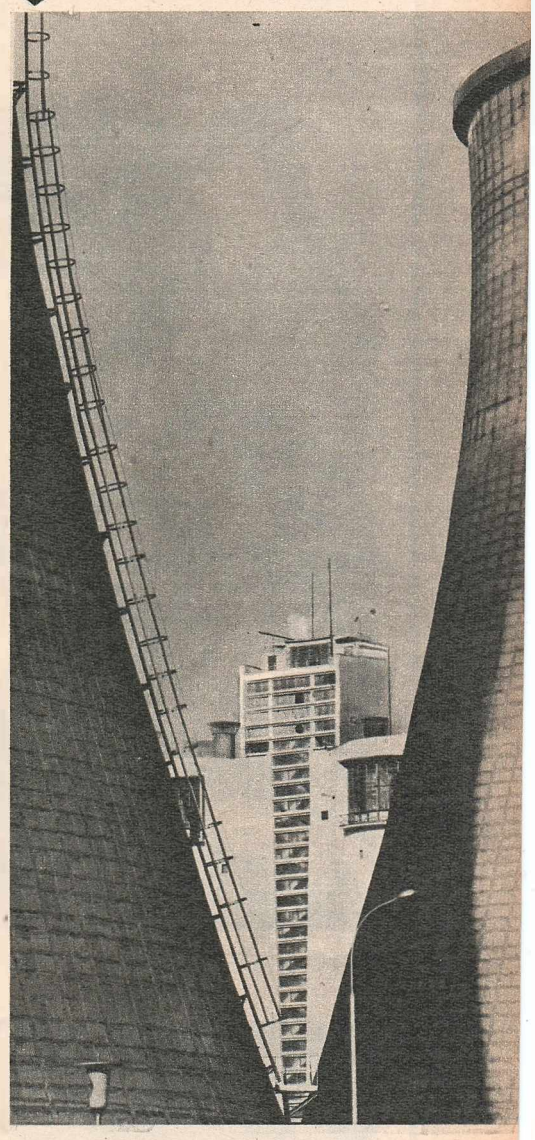

Intervenția aviației utilitare: o revoluție în administrarea îngrășămintelor chimice, a insecticidelor și erbicidelor.

TORA!TORA!TORA!

PE ECRANE

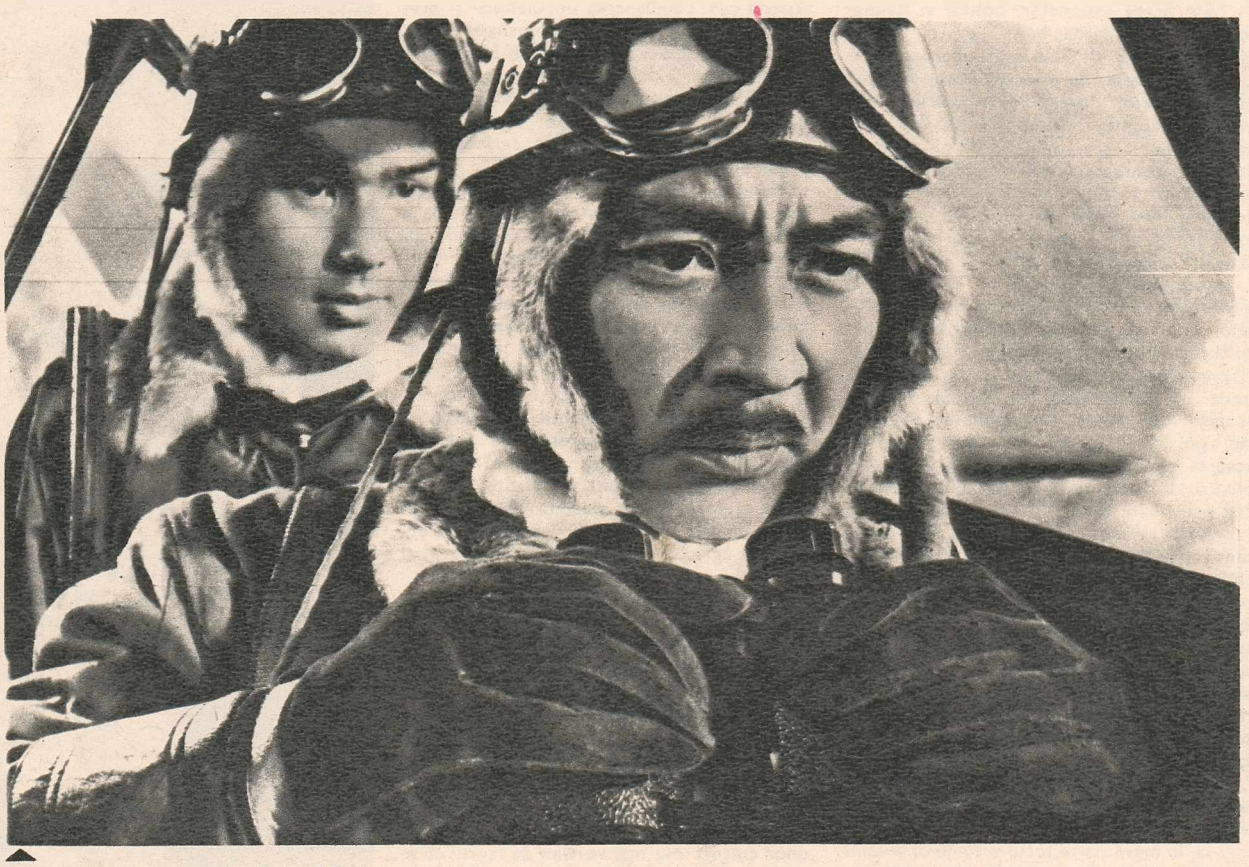

Tatsuya Mihashi — comandantul Genda.

Martin Balsam — amiralul Kimmel.

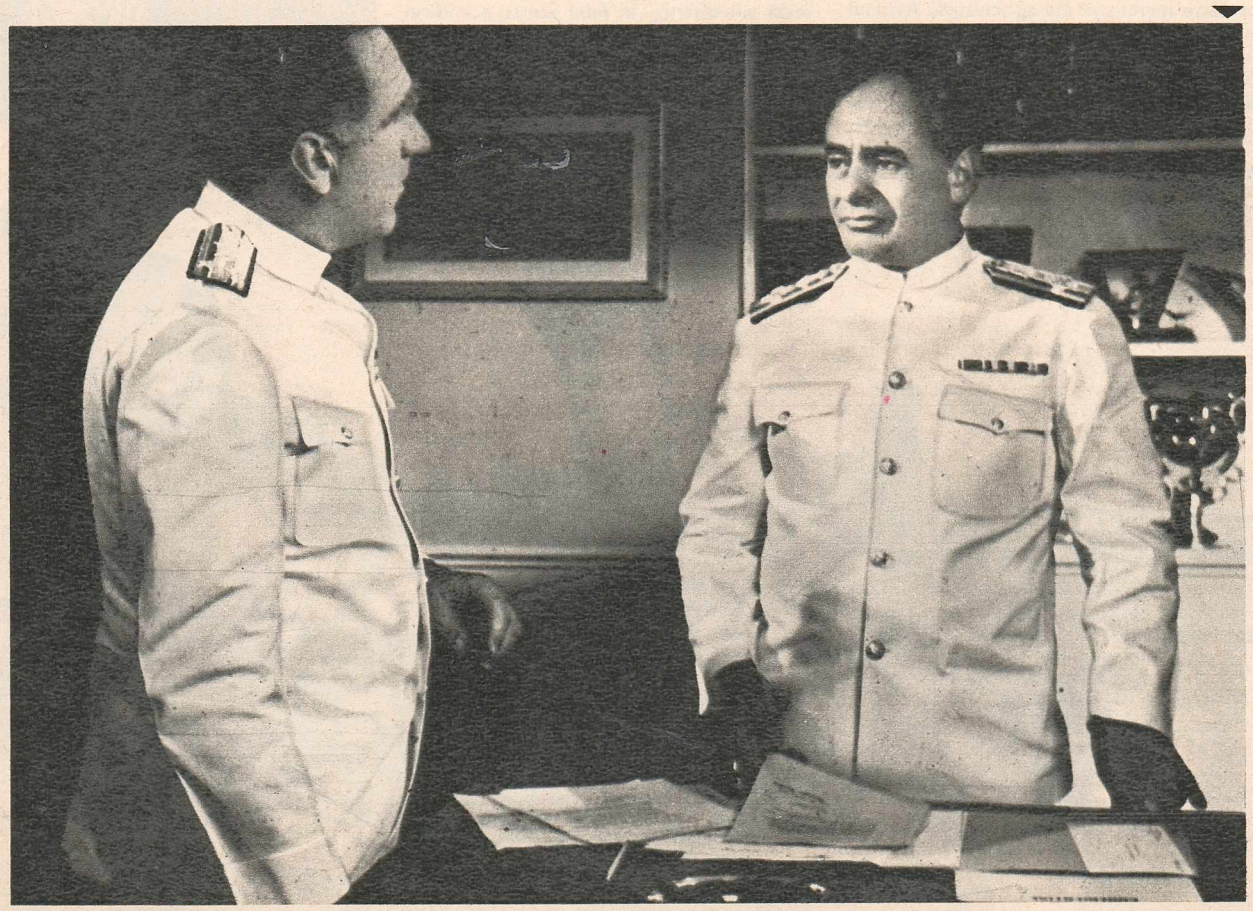

Cine așteaptă ca acest film cu titlu exploziv, această producție copleșită de superreclame să fie o dezlănțuire apocaliptică de scene «tari», de la un capăt la altul, va rămîne dezamăgit. Mai mult decît oricînd, Richard Fleischer a învățat să se supună istoriei, să nu sacrifice la tot pasul evenimentul de dragul spectaculosului în sine. Prima parte a acestui film, ce își propune să reconstituie atacul de la Pearl Harbour, nu este altceva decît o foarte aridă și obiectivă studiere a celor două tabere, americană și japoneză, a psihologiei de grup, foarte rar a celei individuale, căci ceea ce urmăresc autorii nu este reliefarea vreunui erou sau a vreunei personalități ieșite din comun, ci desprinderea unei stări de spirit. Această dintîi jumătate a peliculei, cu aerul ei de documentar grav, sobru, «se citește» mai mult decît se privește, cu răbdarea cu care întîrziem în paginile cărților de istorie. La capătul lecturii rămînem chiar și cu cîteva maxime de specialitate: «nu există război fără aviație» sau «o navă care nu poate fi scufundată este un mit». Molcoma reconstituire a împrejurărilor, a tratativelor diplomatice își are, bineînțeles, rostul ei; ea corespunde nu numai unei realități, dar și logicii interne a unui spectacol gîndit a se întrupa din două mari contraste: liniștea și urgia. Pentru că după fotogenica defilare a avioanelor japoneze dispuse în unghiuri simetrice față de roșiatica linie a orizontului, după un mirific răsărit de soare văzut din carlingă, urmează prăpădul: Pearl Harbour transformat în rug. Munca echipelor de filmare, a specialiștilor militari și a cascadorilor este, într-adevăr, impresionantă și ar fi nedrept să aplicăm aici ironicele unități de măsură ale superproducțiilor de capă, spadă, dantele etc. *Tora! Tora! Tora!* este un film onest care nu rîvnește decît să atingă valoarea unui solid documentar.

Magda MIHĂILESCU

Mireille Darc și Bernard Blier

pe platourile lumii

UN BLOND ÎNALT, CU UN PANTOF NEGRU

Acesta este titlul unui nou film la care lucrează în prezent Yves Robert, regizor și actor francez. Materialele de presă primite din partea casei *Gaumont International*, care a investit banii în această producție, ne încredințează că vom avea de-a face cu o peliculă insolită, pe parcursul căreia un conflict în aparență polițist va oferi apreciabile surprize în materie de analiză a relațiilor dintre oameni. Doi aspiranți la un înalt post ierarhic se suspectează reciproc, își fac viața amară pînă cînd unul dintre ei țese «planul machiavelic» de a introduce în joc pe un al treilea, un presupus personaj periculos, «un blond înalt, cu un pantof negru». Pus sub observație, individul, care nu este de fapt decît un oarecare om din mulțime, capătă proporții neobișnuite iar filmul își desfășoară ultimele secvențe în numele unei idei ce nu este departe de adevăr: orice ființă studiată cu atenție, se poate înfățișa alteia ca neașteptată, neliniștitoare. La urma urmei, orice existență este, în felul ei, fascinantă.

Interpreții acestei povestiri au nume prestigioase: Bernard Blier, Jean Rochefort, Mireille Darc, Pierre Richard. Acesta din urmă, un comic mai puțin cunoscut pe ecranele noastre, se bucură în Franța de un deosebit succes. «Nenorocirile lui Alfred» a adus în săli 400 000 de spectatori. Întrebat de un reporter dacă această cifră, deloc de neglijat, l-a făcut fericit, Richard a răspuns: «Nicidecum... Dacă nu i-a plăcut lui Chapier (n.n. — este vorba de criticul de film Henry Chapier), tot degeaba». Să existe oare pe lumea asta un actor care să pună atîta preț pe părerea unui cronicar?

Mireille Darc și Pierre Richard.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

HAMMETT Dashiell

Romancier și scenarist american, născut la St. Mary's Country (S.U.A.) la 27 mai 1894; mort la 11 ianuarie 1961. Ca scriitor se remarcă printr-o remaniere a romanului polițist, a «thriller»-ului, socotit pînă la el un gen minor, frivol. Evitînd imitarea servilă a romanelor englezești tip, el se impune printr-un puternic realism descriptiv, prin portretele sale de mare relief psihologic, prin zugrăvirea precisă a unor medii interlope, a vastei corupții social-politice, descoperind în cărțile sale o Americă necunoscută, insolită, neliniștitoare. După ce debutează în film, semnînd scenariile a două faimoase filme de gangsteri: *Străzile orașului* (1931 — R. Mamoulian), cu Sylvia Sidney, Gary Cooper, și *Focuri în noapte* (1936), cu Edward Robinson, Humphrey Bogart, descoperă o formulă fericită ce se dovedește practic inepuizabilă, cea a comediei polițiste, creînd personajele Nick și Nora, jucate cu atîta vervă de William Powell și Myrna Loy, în lunga serie *Nick Gentleman-detectiv* începută în 1934 cu *The Thin Man* (Umbra misterioasă). Printre colaborările sale pe tărîm cinematografic vom mai nota adaptările făcute pentru cele două romane ale sale: *Șoimul maltez* (1931 și 1942) și *Cheia de sticlă* (1936 și 1942), precum și pentru cea a piesei *Watch on the Rhine* (1944). D.H. a avut mult de suferit în timpul anchetelor inchizitoriale de pe vremea lui McCarthy pentru vina de a fi fost simpatizant (și apoi membru) al Partidului comunist american. Persecuțiile împotriva lui au culminat cu o pedeapsă de șase luni de închisoare pentru «necooperare» cu mccarthysmul și au sfîrșit prin a-i distruge cariera.

HAMPSHIRE Susan

Actriță britanică de teatru, film și TV, născută la Londra în 1941. Talent precoce, ia primele lecții de dans și pian la 5 ani, evoluează în diverse companii de balet și apare ca adolescentă în primul ei film: *Woman in the Hall*. Studiază cantoul și arta dramatică, făcînd parte mai tîrziu dintr-o companie teatrală (ca actriță de compoziție și asistentă de regie), cunoscînd un prim succes într-o comedie muzicală: *Follow That Girl*, și veritabila consacrare într-un alt musical: *Expresso Bongo* (reluat mai tîrziu pe ecran), unde avea ca parteneri pe Cliff Richard și Laurence Harvey. După apariții fugare pe ecran în *Idol on Parade* sau *Upstairs and Downstairs*, nu întîrzie să se afirme ca o excelentă comediană, dublată de o actriță de musical versată, în filme foarte variate, realizate atît în patrie: *During One Night* (1961); *The Three Lives of Tomasina* (1963); *O poveste ca-n filme* (1964) cu Cliff Richard, *Night Must Fall* (1965) cu Albert Finney, *The Swinger's Paradise* (1965), cît și în S.U.A.: *The Fighting Prince of Donegal* (1966), film pentru care a fost invitată special de Walt Disney, sau la Paris: *Paris au mois d'août* (id.) cu Ch. Aznavour, film realizat de tînărul cineast Pierre Granier-Defèrre, care avea să-i devină soț. Desfășoară în paralel o intensă activitate la TV, în S.U.A. și în Anglia, bucurîndu-se de o popularitate imensă în seriale ca *Sfîntul*, *Destination Danger*, *Katy*, *Andromeda*, *Bilciul deșertăciunilor*, și mai ales *Forsyte Saga*. Pentru rolul Fleur din acest ultim serial și cel al Sarei Churchill din filmul consacrat vieții marelui om de stat britanic, a primit două Premii Oscar ale TV-ului american. A turnat în continuare filme pentru marele ecran: *Trygon Factor* (1967); *The Monte-Carlo Rallye* (1968); *David Copperfield* (1970), *La vie en liberté* (1971), fără a-și neglija activitatea teatrală (musicaluri) și pe cea muzicală (imprimări, recitaluri), permițîndu-și chiar luxul de a scrie cîteva cărți pentru copii.

HANIN Roger

Actor francez de teatru, film și TV, născut la Alger la 23 octombrie 1925. Aviator, licențiat în litere și filozofie, studiază doi ani la medicină și farmacie și finalmente devine actor de teatru fără vreo pregătire profesională (frecventează, e drept, un curs de artă dramatică la Paris, dar după ce debutase deja pe scenă). Devine un actor cotat, jucînd Shakespeare, Miller și Sauvajon, și debutează pe ecran în 1952 în *Le chemin du Damas*. În 1955 se remarcă în *Celui qui doit mourir* (r: J. Dassin), alternînd ulterior roluri de compoziție destul de dificile cu altele mai liniare, dar mai fructuoase în ce privește creșterea popularității, în filme polițiste sau de aventuri. Din prima categorie putem cita: *Les hussards* (1955), *Sois belle et tais-toi* (1958); *Ramuntcho* (id.), *Un drôle de dimanche* (id.), *Sentința* (1959), *Rocco și frații săi* (1960), *Vive Henri IV, vive l'amour* (1961), *Miracolul lupilor* (id.), *Les bras de la nuit* (id.), *Carillons sans joie* (1962), iar din a doua: *Serie noire* (1955), *Le desordre et la nuit* (1958), *Du rififi chez les femmes* (1959), *L'ennemi dans l'ombre* (1960), *Corrida pour un espion* (1965). Din 1959 devine eroul a două cicluri polițiste (nelipsite de umor): *Gorila* (*La valse du gorille* — 1959; *Le gorille a mordu l'archeveque* — 1962) și *Tigrul* (*Le tigre aime la chair fraîche* — 1964, *Le tigre se parfume à la dynamite* — 1965; *Marie Chantal contre Dr. Kah* — id.). Figură singulară în sectorul actoricesc francez contemporan R.H. are rarul privilegiu de a nu aparține nici unui tip fix de personaj. Înalt, cu multă prestanță, cu un joc sobru și o suplețe neașteptată în mișcări, are stilul și ținuta ideală a unui erou de aventuri moderne, dar și atributele neliniștitoare ale unor personaje misterioase, echivoce (vezi *Rocco*). Dintre ultimele sale filme: *Le canard en fer blanc* (1969), *Clair de terre* (1970), *Les aveux les plus doux* (1971), *Paix comme petrole* (id.)...

HANSON Lars

Actor suedez de teatru și film, născut la Göteborg (Suedia) la 26 iulie 1886. Studiază arta dramatică la Academia de pe lîngă Teatrul regal din Stockholm, al cărui strălucit interpret va fi, din 1929. Remarcabil actor de dramă, îmbrățișează un vast repertoriu, din 1909 (anul debutului său actoricesc), jucînd Shakespeare, Ibsen, Shaw și Strindberg, pe scenele din Stockholm, Göteborg, Helsinki, Oslo etc. În film debutează precedat de faima sa teatrală, în 1913, în *Ingeborg Holm*, de V. Sjöström, și în *Dolken* (1914) de M. Stiller. Acesta din urmă va ști să pună în valoare extraordinara fotogenie a actorului și nuanțele subtile ale jocului său sobru, în filme ca: *Prima balerină* (1916); *Cîntecul florii roșii* (1918), *Erotikon* (1920), *Emigranții* (1921) și, mai ales, în capodopera sa *Gösta Berling* (1923). Invitat în S.U.A. în 1926, realizează aci cîteva mari creații în filmele compatriotului său Sjöström *Litera roșie* (1926) și *Vijelia* (1928), cu Lilian Gish, și în *Femeia divină* (1928), cu compatrioata și fosta sa parteneră din *Gösta Berling*, Greta Garbo, alături de care va mai apărea în *Carnea diabolică* (1927), de Clarence Brown. Întors din S.U.A., va deveni o vedetă internațională, turnînd la Stockholm: *Păcatul* (1928 — r: G. Molander); la Berlin: *Cîntecul prizonierului* (id. r: Joe May); la Londra: *The Informer* (1929), la Paris: *Levres closes* (id.). Urmează o lungă perioadă de absență în primii ani ai vorbitorului în care se dedică exclusiv teatrului, după care în 1935, va reintra pe ecran, de astă dată numai în filme suedeze: *Noaptea Sf. Ion* (1935) cu Ingrid Bergman și V. Sjöström, *Conflict* (1936); *Amanta legitimă* (id.) tot cu Ingrid Bergman, *Ultima misiune* (1941); *Flacăra eternă* (1943), *Excelența sa* (1944), *La porțile infernului* (1949) etc.

film

telegrame

• *După o nuvelă de Nikolai Leskov («Artistul peruchier») regizorul sovietic Ilya Auerbach pregătește filmul «O dramă de altădată». În rolurile principale — Anatoli Egorov și Elena Solovei.*

• *Cunoscutul critic și istoric de film Ada Kyrou are ambiția de a ecraniza cartea lui Mathew Gregory Lewis «Călugărul» (care l-a tentat, cu cîțiva ani în urmă, și pe Bunuel). După mărturisirea cineastului, filmul va avea aerul unei «comedii baroce». În distribuție întîlnim numele actorilor Franco Nero, Nathalie Delon, Elizabeth Wiener, Eliana de Santis.*

• *Actorul american Martin Balsam, a cărui forță interpretativă am admirat-o în filmele «Mărturisirile unui comisar de poliție făcute procurorului republicii» și «Tora! Tora! Tora!», domină afișul unei noi producții franceze, «Le Malfrat», semnate de Bruno Gantillon. Parteneri — Maurice Ronet și Bruno Cremer.*

• *Un nou film pe care îl are în vedere Sam Peckinpach pentru casa Metro Goldwyn Mayer se intitulează «Patt Garrett and Billy the Kid». În rolurile principale — Gene Hackman și John Voight.*

• *Echipa care a realizat «Mourir d'aimer» — regizorul André Cayatte, scenaristul Pierre Dumayet, actrița Annie Girardot — a semnat contractul filmului «Nu iese fum pînă nu faci foc», povestea unor îndrăgostiți care luptă împotriva calomniei.*

• *Miklos Jancso semnează regia unei coproducții ungaro-poloneze al cărei erou va fi generalul Bem. Interioarele vor fi realizate în studiourile grupei poloneze de creație X, conduse de Andrzej Wajda.*

• *Ryan O'Neal («Love Story») și Jacqueline Bisset sînt parteneri în filmul «Hoțul care a venit la cină» (foto 1).*

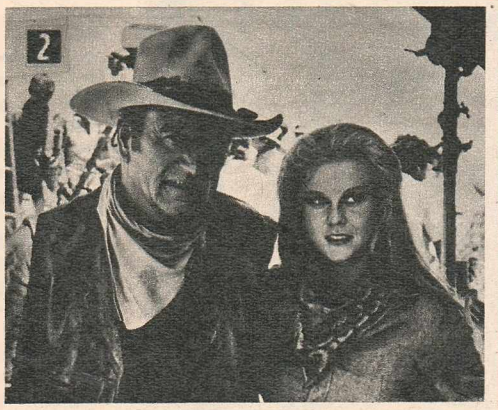

• *John Wayne, veteranul interpreților de western, filmează în California într-o nouă peliculă din seria celor multe care i-au adus popularitatea. Titlul — vechi și el: «Atacul trenului». Parteneră — Ann Margret (foto 2).*

tv

C. N. CONSTANTINIU

zece minute

• Zece minute de peliculă fără comentarii, zece minute de imagini incandescente, de expresie umană în ipostazele încordării, lucidității, efortului acceptat, tensiunii, satisfacției.

Zece minute de imagini cinematografice într-o succesiune debordantă în care omul e surprins în permanentul său act creator de supunere a materiei; și care se lasă greu stăpînită, dar pînă la urmă e învinsă de perseverența, iscusința omului.

Filmul despre care scriu a fost realizat de Paul Orza și acțiunea se petrece într-o hală a unei turnătorii. Se numește «Olimpiada focului» și debutează cu o sugestie: aprinderea flăcării olimpice. Nu știu dacă metafora are neapărat contingențe cu imaginile care urmează. Poate că nu era nici necesară.

Dar filmul, cele zece minute de adevăr cinematografic, de filmare pe viu, este impresionant prin veridicitatea subiectului, prin ceea ce am numi transfigurare a realului, prin surprinderea a ceea ce este esențial. Subtitlurile: **încălzirea, lupta, obstacolele, finalul,** au fost subliniate din motive didactice; să ușureze înțelegerea narațiunii, demersul literar al autorului. Nu era neapărată nevoie. Nici de acel fond sonor, exprimat de vuietul entuziast al mulțimilor care asistă la o întrecere sportivă. Aici, în acest film, nici nu este vorba de o întrecere. Semnificația e mult mai profundă. E permanenta luptă a omului, dialogul său dramatic cu elementele primordiale, este elogiul ideii de creație. Metalul fierbînd și bolborosind ca într-o fantastică erupție solară, este supus, transformat, domesticit de forța umană. Modalitatea pe care ne-a propus-o Paul Orza, de a exprima efortul colectiv al celor ce muncesc în fabrici și uzine, are o imensă forță de sugestie. Ea exprimă mult mai mult decît, să spunem, o întrevedere (așa cum sîntem obișnuiți) cu inginerul șef care să ne explice cifre de producție, metode de muncă. Nu trebuie evitat nici dialogul cu specialiștii, dar pentru marea masă a telespectatorilor, filmul lui Paul Orza exprimă cu mai multă forță de convingere imaginea muncii, pentru că este o **imagine artistică.**

• Ce superb cîine polițist e **Civilul.** Serialul polonez (indiferent de unele lungimi și scene trenante) surprinde prin expresia cu totul particulară și inedită a eroului său. «Civilul» nu numai că e un fascinant exemplar al rasei, nu numai că și-a învățat perfect lecțiile de dresaj, dar exprimă sentimente și idei, acționează **omenește,** participă afectiv la tot soiul de împrejurări dramatice, e îndrăzneț și sentimental, e candid și ironic, are, într-un cuvînt, vocația umanului. Ceea ce, unii eroi ai filmului n-o au.

• «24 de ore» a debutat ca o emisiune de informație și comentariu de o factură mai amplă, în care evenimentul era explicat pe larg, în semnificațiile lui esențiale, cu proiecții variate de jurnale cinematografice și cu o anume regie, mai spectaculoasă. Pe parcurs, emisiunea s-a subțiat, elementele distinctive s-au estompat. Colaboratorii externi (specialiști în diverse domenii) au cam dispărut și iată cum o inițiativă excelentă, menită să scoată din monotonie și să aducă un plus de interes pentru informația și comentariul la zi, s-a pierdut pe drum. Prin ce se mai deosebește astăzi «24 de ore» de «Telejurnal»?

drumeție

de Gh. EPURAN

cît de mult contează un semn!

Cît timp au fost puține și au fost călcate doar de obișnuiții locurilor — ciobanii și vînătorii — potecile munților n-au avut nevoie de semne de recunoaștere. Ele au fost însă necesare turiștilor și s-au înmulțit odată cu ei, astăzi fiind de neconceput un masiv muntos, deschis drumeților, fără poteci marcate.

Sînt mai bine de două decenii de cînd în munții noștri potecile principale au fost marcate cu grijă, după un cod de semne bine precizat și cu reguli care au avut în vedere securitatea deplină a celor ce cutreieră înălțimile. Numai că, alte formule organizatorice și preocupările forurilor noastre turistice pentru unele forme de activitate prioritare au făcut să fie uitate marcajele munților. Pe ici, pe colo, unde tradiția drumeției montane este perenă și forurile locale mai înțelegătoare, marcajele au fost întreținute, refăcute, ba chiar și completate. În cei mai întinși masivi muntoși entuziasmul unor drumeți pasionați nu a putut însă compensa indiferența forurilor turistice și indicatoarele au devenit de necitit, iar semnele s-au rărit pînă la dispariție. Desigur, în zilele frumoase de vară, cînd mai ai și o hartă în buzunarul rucsacului, lipsa cîtorva semne de marcaj nu contează. Ai chiar impresia inutilității lor de-a lungul unor poteci clare. Dar cît de mult contează un semn atunci cînd stihiile se dezlănțuie, cînd ceața și întunericul fac indescifrabilă poteca adevărată printre hățișurile golurilor alpine! Nu de puține ori viața unor drumeți a fost salvată de un semn găsit la timp, după cum nu de puține ori lipsa lui a însemnat multe ore de rătăcire sau înnoptări înfrigurate sub plapuma străvezie a cerului.

În vara aceasta munții noștri au cunoscut o afluență de drumeți care a depășit obișnuitul. Faptul este îmbucurător, cu atît mai mult cu cît în numărul nou veniților au fost foarte mulți tineri și copii. Detașamentele «cutezătorilor» — angrenate într-o întrecere pe scară națională — după timidele încercări ale începuturilor, s-au avîntat cu entuziasmul și curajul specific vîrstei în mari excursii montane. Caravanele lor voioase au putut fi întîlnite pe crestele Făgărașilor și Parîngului, prin căldările Retezatului, prin cheile și ponoarele Apusenilor. Carnetele lor de drum cuprind multe pagini de impresii noi și întîmplări extraordinare. Nu de puține ori ele consemnează însă și rătăcirile datorate actualelor marcaje, mai bine-zis a lipsei lor. Un scriitor din epoca romantică a turismului scria pe la mijlocul veacului trecut că **o excursie fără o rătăcire este ca o nuntă fără lăutari.** El umblase însă doar pe la poalele munților mari și în miez de vară. Dacă ar fi avut «plăcerea» să rătăcească drumul într-o zi de viscol pe platoul Bucegilor, pe acest «bulevard» al munților — cum îi spun cei ce l-au cunoscut doar pe vreme bună — cu siguranță că scriitorul citat ar fi preferat **nunta fără lăutari.** Dealtfel, credem că și pentru un drumeț aflat în anii uceniciei montane reprezintă un pericol mai mic muntele pe care îl știe fără poteci marcate decît cel care le are însemnate doar cu numele. În fața neprevăzutului drumețul știe să se înarmeze cu tot ce este nevoie pentru a ajunge la țintă. Dar ce face atunci cînd pornește la drum pe o potecă însemnată în ghiduri ca marcată (și de aceea descrisă mai sumar) și nu mai întîlnește semnele menite să-l călăuzească? Chiar dacă va scoate harta din rucsac (cînd o are), sînt puține șanse să se descurce. Va găsi pe ea doar liniile groase ale culmilor principale și cele mai tremurate ale văilor — tot principale — rareori suficiente pentru o orientare precisă.

Toate aceste considerente, dar mai ales numeroasele rătăciri din vîrful de sezon al drumeției montane, ne fac să tragem un semnal de alarmă: **marcajele potecilor de munte solicită îngrijiri.** Existența lor este prea importantă pentru a le lăsa în grija unor grupe restrînse de entuziaști și a pionierilor care au inițiat lăudabila întrecere «firul Ariadnei». Organizațiile județene de turism trebuie să păsească neîntîrziat la controlul și refacerea marcajelor din razele lor. Sezonul de toamnă este încă prielnic pentru acțiune și — să nu uităm — cel de iarnă care se apropie are și mai mare nevoie de semnele călăuză pe potecile munților.

O fi frumos fotbalul, dar nici rugbiul nu-i mai prejos. Dovadă, fotografia noastră de la meciul Steaua — Grivița roșie, care l-a surprins pe Mateescu (Steaua) într-o spectaculoasă acțiune. În final au cîștigat militarii, reușind performanțe de a se menține neînvinși în fruntea clasamentului după 7 etape.

Astăzi, mare meci de fotbal în Capitală între echipele Steaua și Rapid. Avem certitudinea că stadionul va fi arhiplin, căci după atîta Olimpiadă parcă simți nevoia de oleacă de fotbal. Sperăm ca ambele echipe să furnizeze un spectacol corespunzător aspirațiile lor în clasament. În fotografiile noastre: doi colegi de altădată, azi prieteni-adversari, pe terenul de joc: Neagu și Dumitru.

Trecută în «B» de 2 ani, echipa «Progresul» face vizibile eforturi pentru revenirea în plutonul fruntaș. Seriei din acest an i-a fost prea favorabilă, dat fiind ambițiile altei retrogradate, Politehnica-Iași. Din păcate, echipa «Progresul» trece printr-o serioasă criză, datorită jucătorilor care au început s-o părăsească. Această situație l-a făcut pe amicul Belphegor, constant în pasiunile sale fotbalistice, să scrie în ziarul «Sportul»: «...ce-mi permitea să văd în «Progresul» cea mai bună echipă a țării, dovadă fiind cum s-au înfruptat din trupul ei chinuit toți sătuii și bogații lumii cu balonul. Urcam și-mi ziceam: ce victorie, ce triumf, ce revanșă ne-am luat asupra soartei, dacă pînă și Sportul Studențesc a întins mîna să rupă din carnea noastră! De la F.C. Argeș pînă la C.S.M. Reșița, toată lumea a mîncat din noi, progresiștii, după ce ni s-a cîntat zi și noapte că «am mîncat bătaie». După ce-ai mîncat bătaie, să fii mîncat, ca în codru, de atîția lupi simpatici, nu e o minune a fotbalului nostru minunat?»
În fotografie: fază din meciul disputat duminica trecută în compania echipei Metalul Plopeni.

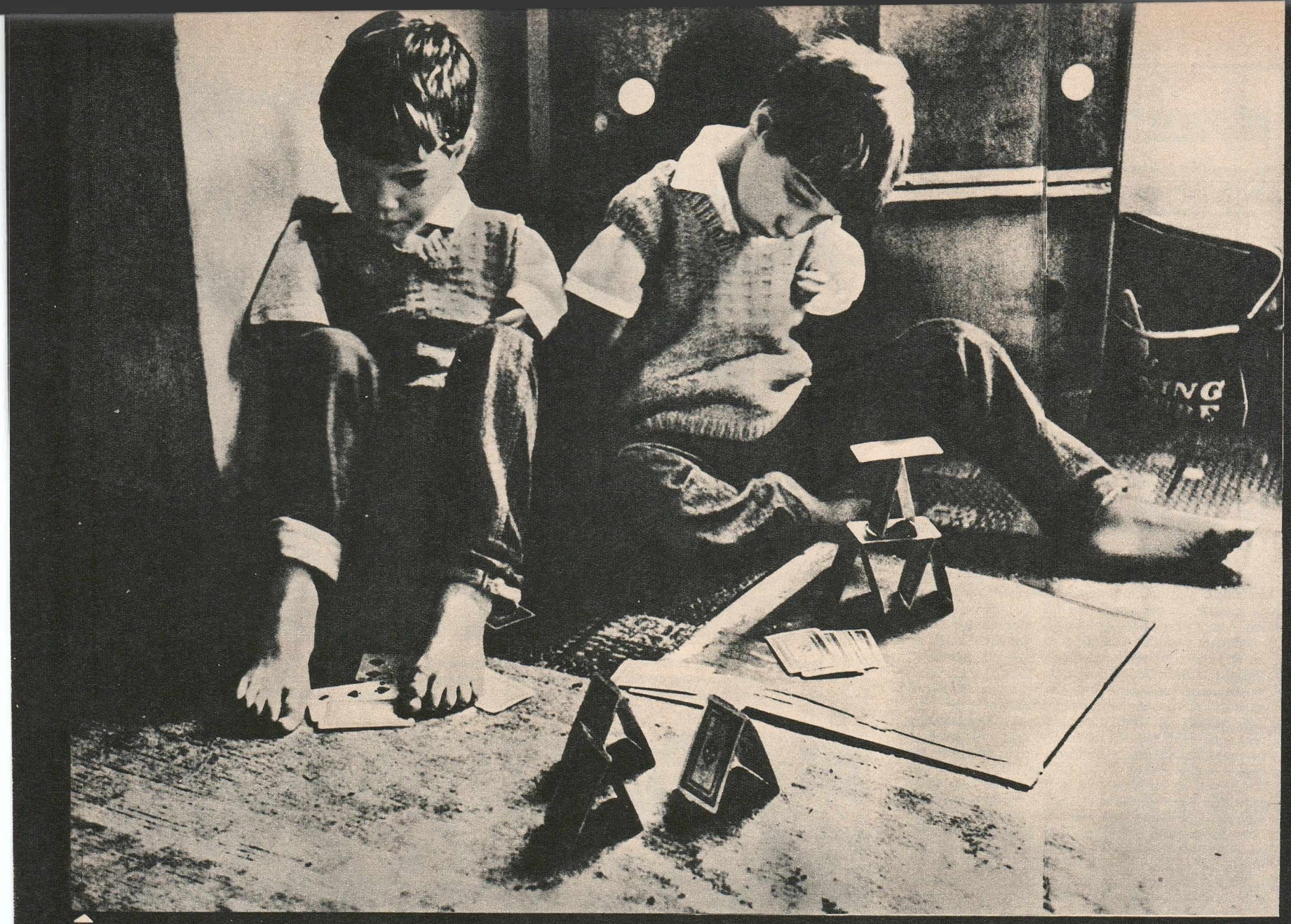

Din cei circa 10 000 de copii născuți cu malformații în perioada cînd Conterganul se vindea în ritm de 20 milioane pastile pe zi, aproximativ o jumătate au murit. Ceilalți își poartă mai departe în viață infirmitățile.

realități din lumea capitalului

OTRAVĂ ÎN PILULE ȘI FIOLE

de Delia ȘTEFAN

• DESCOPERIREA DOCTORULUI ELCHARDUS • SCANDALUL TALCULUI CARE UCIDE ȘI AL UNEI LEGISLAȚII INEXISTENTE • TALIDOMIDA ARE «CONCURENȚI» • RACKETUL MEDICAMENTELOR FALSIFICATE

După ce au făcut 30 de victime, cutiile de «pudră Bébé» au fost confiscate pe întreg teritoriul Franței, iar populația a fost avertizată asupra efectelor mortale ale talcului destinat copiilor.

Angéline, în vîrstă de o lună, își datorează viața faptului că nu a fost «tratată» cu talcul produs de firma Morhange. Ceilalți doi copii ai familiei Hoquet — 2 și 3 ani — au murit.

Primele decese suspecte ale unor copii între una și cincisprezece luni au fost semnalate în departamentul Ardennes, în luna aprilie. Bănuielile doctorului Elchardus, șeful unui serviciu de pediatrie, s-au îndreptat asupra talcului. De ce tocmai talcul? Ce poate părea mai inofensiv decît pudra de talc, larg folosită pentru îngrijirea pielii delicate a nou-născuților? Dar, cum se va vedea mai tîrziu, doctorul Elchardus avea motivele lui. Cercetări efectuate la sesizarea acestuia asupra «pudrei Bébé» produse de firma de parfumuri «Morhange» au stabilit că un număr de cutii provenite din același stoc conțineau — datorită unei «greșeli», cum s-a afirmat mai tîrziu — peste 6 % hexaclorphen, antiseptic care, în doze mari, devine toxic.

Nocivitatea hexaclorphenului era cunoscută în Franța. Rezultatele unor cercetări americane, demonstrînd că hexaclorphenul provoacă grave leziuni cerebrale, fuseseră publicate și de revistele franceze de specialitate. Se știa de asemenea că utilizarea hexaclorphenului în industria cosmetică americană fusese interzisă (și aici e poate cazul să amintim că această substanță — folosită la început ca bactericid, dar și ca erbicid și defoliant în războiul din Vietnam — nu servește numai la prepararea talcurilor, ci și a diverselor deodorante, a cremelor de bărbierit, loțiunilor «after-shave» și astringente, briantinelor, șampoanelor, fixativelor, pastelor de dinți, apelor de gură etc.). Firmele franceze au preferat însă politica struțului.

Răspunzînd în luna martie 1972 unei reviste a consumatorilor, un fabricant de cosmetice declara: «De ce să judecăm și să apreciem compoziția unor produse de fabricație națională în raport cu o reglementare dintr-o altă țară și nu în raport cu legislația franceză, dealtfel inexistentă în acest domeniu?» Întrebare cinică, corespunzînd perfect lipsei de scrupule a unor oameni de afaceri — nu lipsită însă de un sîmbure de adevăr, de vreme ce fabricarea produselor — în proporție de 95% — de igienă și frumusețe nu este supusă nici unui fel de control, cu excepția unei vize acordate de Ministerul Agriculturii.

După ce s-au scurs patru luni de la înregistrarea primelor decese suspecte, timp în care numărul victimelor atribuite «pudrei Bébé» a crescut la 30, autoritățile au avertizat, în sfîrșit, opinia publică să nu mai folosească produsul. Stocurile existente au fost confiscate și s-a dispus deschiderea unei anchete judiciare. La rîndul lor, forurile medicale au cerut elaborarea unei legislații în legătură cu controlul asupra produselor de igienă și cosmetică.

Valul de panică și de indignare care a cuprins opinia publică franceză e ușor de înțeles. În comentariile apărute în presă se relevă spiritul profitului cu orice preț care domnește în industria produselor farmaceutice și igienice, în dauna sănătății consumatorului, faptul că sumele destinate cercetării științifice nu se ridică decît la 7,9% din cei 8 miliarde de franci ai cifrei de afaceri, în timp ce cheltuielile în scopuri publicitare ating 10% din acest total. Scandalul «pudrei Bébé» prilejuiește și evocarea altor tragedii datorate ușurinței, nu o dată criminale, cu care businessmenii industriei cosmetice și farmaceutice — căutînd realizarea unor profituri cît mai rapide și cu un minimum de investiții — își lansează pe piață produsele. Tot în Franța au mai existat două cazuri similare. În 1952 «pudra Baumol», destinată toaletei sugarilor, a ucis 70 de copii și a îmbolnăvit grav 290: în compoziția produsului s-a strecurat, tot din greșeală, o doză ridicată de anhidridă sulfuroasă. Doi ani mai tîrziu «Stalinonul», medicament pentru tratarea erupțiilor și furunculelor, omoară 102 copii și lasă paralizați 150. Cauza: grave neglijențe de fabricație.

În același context este amintit și faimosul scandal al Conterganului, fabricat de firma vest-germană «Chemie-Grünenthal» și vîndut între anii 1958 și 1961 sub diverse denumiri (Talidomidă, Neurosedyl, Softenon etc.) în numeroase țări ale lumii, într-un ritm ce atinsese 20 milioane de pastile pe zi. Medicamentul era prezentat cu mare zgomot publicitar ca tranchilizant «absolut inofensiv» și recomandat în special femeilor gravide, fără a se fi experimentat nici măcar o singură dată influența lui asupra fătului. Rezultatele se cunosc: nașterea a circa 10 000 de copii anormali (lipsiți de membrele superioare sau inferioare, cu malformații ale aparatului auditiv și ale inimii) și un mare proces, cel mai lung din istoria judiciară a R.F.G., intentat celor ce poartă vina uriașei tragedii.

Doctorul australian William McBride — care a tras cel dintîi semnal de alarmă în legătură cu Conterganul — a făcut cunoscute nu demult efectele asemănătoare ale unui «concurent» de dată mai recentă al Conterganului, un euforizant comercializat sub numele de Tofranil. Retragerea, acum cîțiva ani, a unor medicamente (Ritarbin, Padiplex, Arucalcium, Viargrippil) de pe piața italiană a fost o recunoaștere implicită a nocivității lor. Faptul că, tot în Italia, a funcționat mult timp un racket al medicamentelor falsificate, experimentarea larg răspîndită a produselor farmaceutice noi nu numai pe deținuți, ci și pe bolnavii spitalizați și chiar pe copii sînt alte aspecte ale unei lipse adesea flagrante de scrupule față de sănătatea publică, consecințele jocului de un incalificabil cinism cu bună-credința și viața a milioane de oameni.

O rețea de speculanți din Italia se ocupa cu recuperarea — inclusiv din gunoaie — a cutiilor de medicamente, care erau apoi umplute cu produse fabricate în laboratoare clandestine și repuse în vînzare.

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

tacîmul

La «ABF», casa de cultură a tineretului din Stockholm, și-au instalat lucrările, în paralel cu Conferința Națiunilor Unite, cîteva asociații și organizații internaționale, mișcări antirăzboinice și de reconciliere ca «Dai Dong», «Folkets Forum», «Pow Wow» și alte grupări cu țeluri pe cît de nobile pe atît de puțin realiste, cu idealuri de fraternitate extrase din preceptele credințelor ancestrale, adunături de apostoli ai disperării, de filozofi fără sisteme, de militanți fără armate. Se discută cu ardoare, tribuni ai colțurilor de stradă se succed după savanți cu sufletele hăituite de imposibilitatea încadrării cu fruntea sus, după dezamăgiți ai soartei, după aspiranți ai păcii într-o lume fără pace. Se împart manifeste și publicații tipărite pe hîrtie de împachetat, pictori ai «saloanelor» de trotuar își etalează cartoanele cu vopseaua întinsă pe sponci din vîrful unor pensule tocite, poeți ai veșnicelor angoase își declamă versurile ca într-un carnaval al inimilor hărțuite. Pletoși, bărboși, fete în straie orientale, cu bijuterii ieftine din sîrmă și caiele, priviri de Criști răstigniți în rigole, zîmbete de madone nespălate, prunci adormiți în legăturile cărate pe șolduri sub vacarmul ghitarelor calde, al interjecțiilor strigate în gura mare, cohorte de Marii Magdalene care se lasă consumate de contestata societate de consum prin cotloanele orașelor tentaculare pentru a cîștiga laptele copiilor cu părinți colectivi, bătrîni dezamăgiți de irosirea vieții, gazetari ai unor ziare fără redacții, trimiși speciali ai posturilor de televiziune prea bogate pentru a nu-și plăti luxul înfățișării celor ce contestă cu floarea în mînă opulența abonaților lor.

«Dai Dong» și-a luat numele de la o străveche filozofie chineză care afirmă că «familia ta nu sînt numai cei ce îți aparțin; copiii tăi nu sînt doar cei pe care i-ai făcut, căci tu însuți aparții tuturor oamenilor lumii și toți copiii pămîntului sînt ai tăi». Cei ce animă această mișcare sînt cîțiva universitari occidentali la care s-au raliat grupări de tineri contestatari prin nonviolență, hippies marginali care încă nu s-au scufundat în narcomanie, militanți ai reconcilierii, prelați în conflict cu poncifele predicilor de la amvoane, scriitori și artiști, adversari înfocați ai războiului și ai violenței. Ei au adus, prin mijloace strînse din colecte publice, cîțiva invalizi americani ai războiului din Vietnam și un grup de «piei roșii», indieni prigoniți în Statele Unite, oameni dezrădăcinați din locurile lor de baștină și trimiși să trăiască acolo unde să nu mai poată incomoda bunul-simț al unei societăți temeinic «așezate». Și o seară întreagă se vorbește despre război ca despre cea mai cumplită poluare a Terrei, iar o orchestră de ghitare, trompete, saxofoane și tobe conectate la o rețea de megafoane în supravoltaj interpretează cu o sută douăzeci de decibeli imnul american sub vuietul sirenelor de alarmă, sub răpăitul mitralierelor și șuierul bombelor. O altă seară se discută despre rasism și discriminare, și pieile roșii își povestesc calvarul fumînd pipe lungi sub panașele lor din aripi de vultur. Dar cea mai teribilă seară rămîne aceea cînd, în sala de dezbateri sînt urcați pe podium șapte copii și adulți din Minimata, bolnavi de itai-itai, cumplita boală provocată de deversarea reziduurilor de cadmiu și mercur într-un rîu din insula Kiushu. Mîini cocîrjate, priviri acuzatoare, tăcere, furie, spume la gură, oameni care au fost întregi și s-au schilodit, copii ieșiți din pîntecele mamelor lor mutilați pe viață, un iz de moarte și de fărădelege care face și trompetele să amuțească iar ghitarele calde se răcesc uitate prin colțurile scenei. Organizatorii acestei îngrozitoare demonstrații se plîng doar că nu le-au mai ajuns banii să-i aducă pînă la Stockholm și pe ultimii supraviețuitori ai marelui holocaust de la Hiroshima și Nagasaki, pentru ca «tacîmul» să fie complet pe mesele pompoase ale recepțiilor date în cinstea participanților la Conferința O.N.U...

reflector ştiinţific

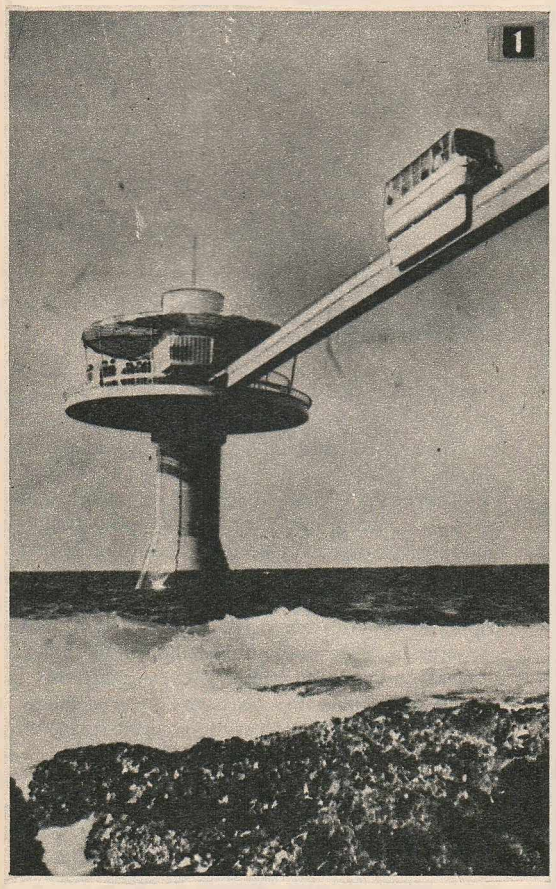

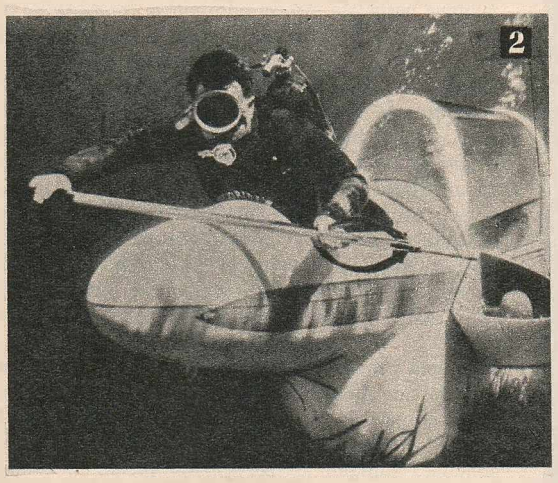

OBSERVATOR SUBMARIN SAU SUBMARIN DE BUZUNAR?

Pentru a contempla viaţa care pulsează în adîncurile mării nu este neapărat necesar să te îmbarci pe un «Nautilus» modern. În Japonia, la Shirahama, în districtul Wakayama, a luat fiinţă recent un original observator acvatic. Turiştii sînt transportaţi spre destinaţie de un monorai (foto 1) şi apoi coboară pe o scară interioară la o adîncime de şapte metri sub nivelul mării. Acolo, comod instalaţi în fotoliu, ei pot urmări — printr-un ecran de sticlă groasă — minunile vieţii submarine «la ea acasă». O altă soluţie: să-ţi construieşti un submarin de buzunar. În fotografia 2 vedeţi cel dintîi submarin din lume construit cu piese «de la fier vechi». Proprietarul său, Kent Markham din Jacksonville, Florida, afirmă că treaba nu este atît de complicată cum pare la prima vedere. Tot greul e să-ţi procuri un rezervor de combustibil de la un avion dat la «casare». Restul se poate încropi cu uşurinţă. În orice caz, întrepidului american lucrul i-a reuşit de minune. Submarinul său cu motor de 1 cal putere, acţionat de patru baterii de automobil de 6 volţi, atinge adîncimea de 40 m şi are o autonomie de deplasare de circa cinci ore, cu o viteză de 8 km/h.
Iniţiativa lui Markham a suscitat un viu interes în Statele Unite. El a apărut la un program de televiziune naţional şi de pe acum mai mulţi tineri pasionaţi de tehnică îi calcă pe urme...

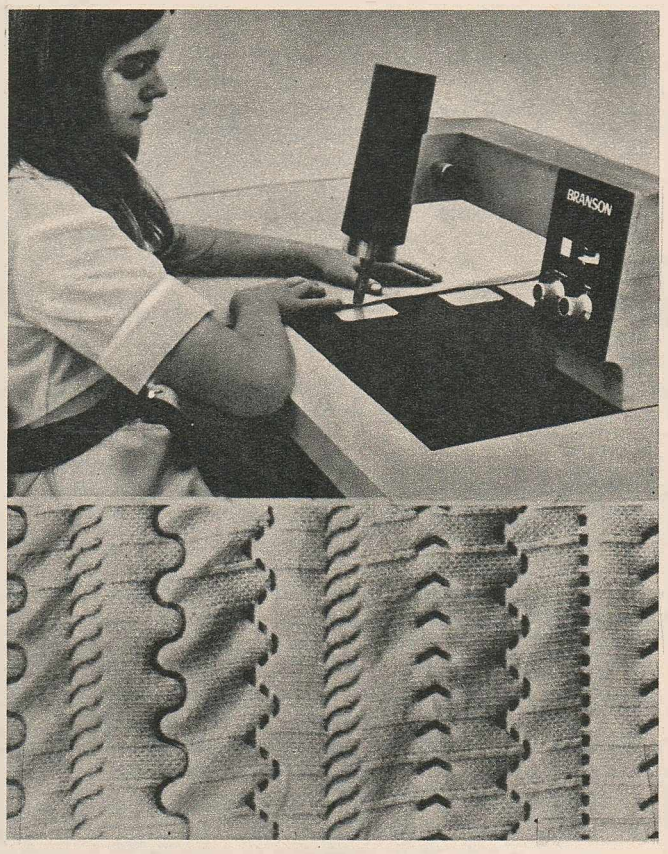

NEPOATA MAŞINII DE CUSUT A BUNICII

S-ar părea — privind fotografia alăturată — că maşina de cusut a bunicii (şi a noastră...) nu mai are mult de trăit. Suferă şi ea «impactul» vieţii moderne, al dezvoltării vertiginoase a ştiinţei şi tehnicii.
Maşina de cusut a anului 1972 îşi exercită «atribuţiile» fără ac şi fără aţă. Nu este o glumă de 1 aprilie raportată în luna septembrie, ci o invenţie pusă la punct de o firmă din Connecticut, S.U.A. Agentul nevăzut: vibraţiile ultrasonice.
Energia acestor unde sonore de mare frecvenţă — şi deci insesizabile de urechea omenească — obligă moleculele din materialul de cusut să vibreze, şi această vibraţie, la rîndul ei, generează căldură. Căldura dă naştere la transformări la scară atomică, «sudînd» moleculele una de alta. Strict vorbind, această eleganta maşină de cusut este un aparat de sudură, dar cu o performanţă remarcabilă: 15 m pe minut. Despre calitatea operaţiei puteţi judeca personal privind imaginea.
Desigur, mai există problema preţului. Ca orice unicat, şi maşina de cusut ultrasonică este scumpă. Dar poate nu mai costisitoare decît prima maşină de cusut «convenţională» la vremea ei. Şi ce a urmat... cine nu ştie?

SĂGEATA FEROVIARĂ

Aflată deocamdată în faza cercetării ştiinţifice şi tehnologice, această «săgeată zburătoare» terestră suscită de pe acum interesul unui cerc mai larg de specialişti decît al celor direct angajaţi în realizarea ei. Este vorba de trenul experimental britanic A.P.T. (Advaneed Passenger Train), capabil să dezvolte 250 km/oră pe liniile ferate existente şi circa 320 km/oră pe linii special amenajate.
Prototipul posedă opt motoare Leyland cu turbine cu gaz avînd o putere totală de 2 400 CP.

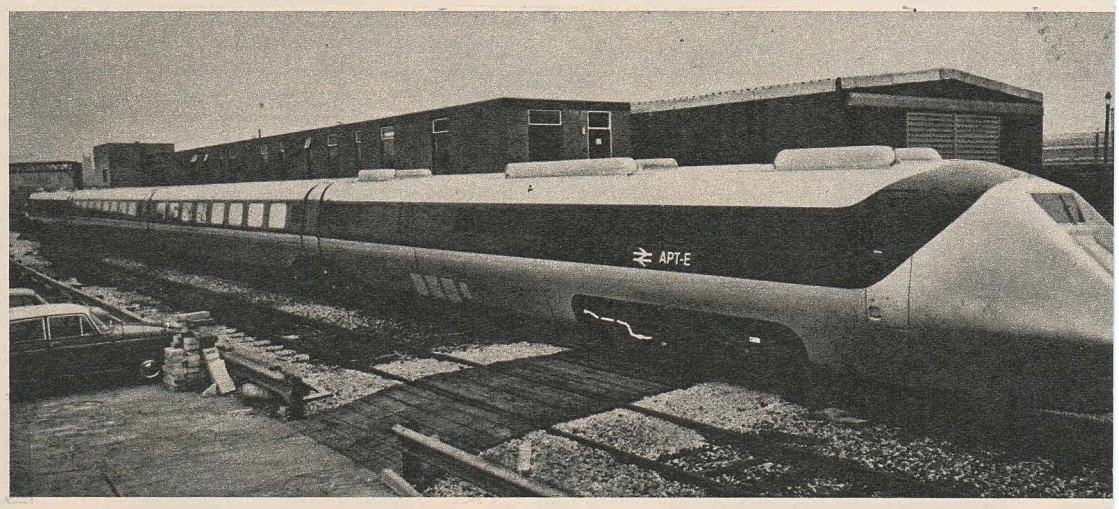

VIDEOMAGNETOFONUL ÎN AJUTORUL MEDICINEI

De cînd un videomagnetofon reţine pe bandă atitudinea şi mişcările pacienţilor, gimnastica medicală devine tot mai eficientă. Medicul poate studia în linişte pe ecran amănuntele necesare diagnosticului său, iar pacientul se poate autocontrola şi contribui activ la cercetarea deficienţelor sale. Astfel, la Bad Steben (Republica Federală a Germaniei), funcţionează un sanatoriu în care sînt internate tinere fete între 15 şi 21 de ani pentru o cură specială. De la micul dejun, la ora şapte şi jumătate dimineaţa, şi pînă la stingere, la orele 22, 172 adolescente sînt tratate prin sport, gimnastică medicală şi fizioterapie împotriva a diferite boli, inclusiv a tulburărilor cardiovasculare, care se manifestă în această epocă a stress-ului profesional chiar şi la oameni tineri.

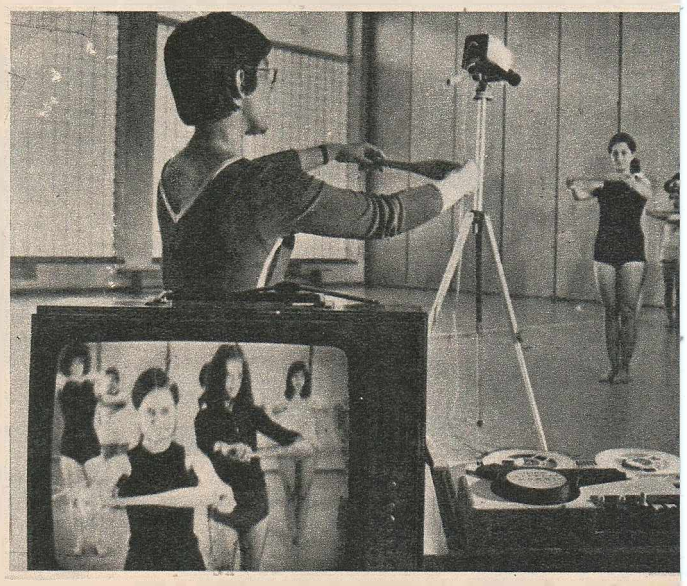

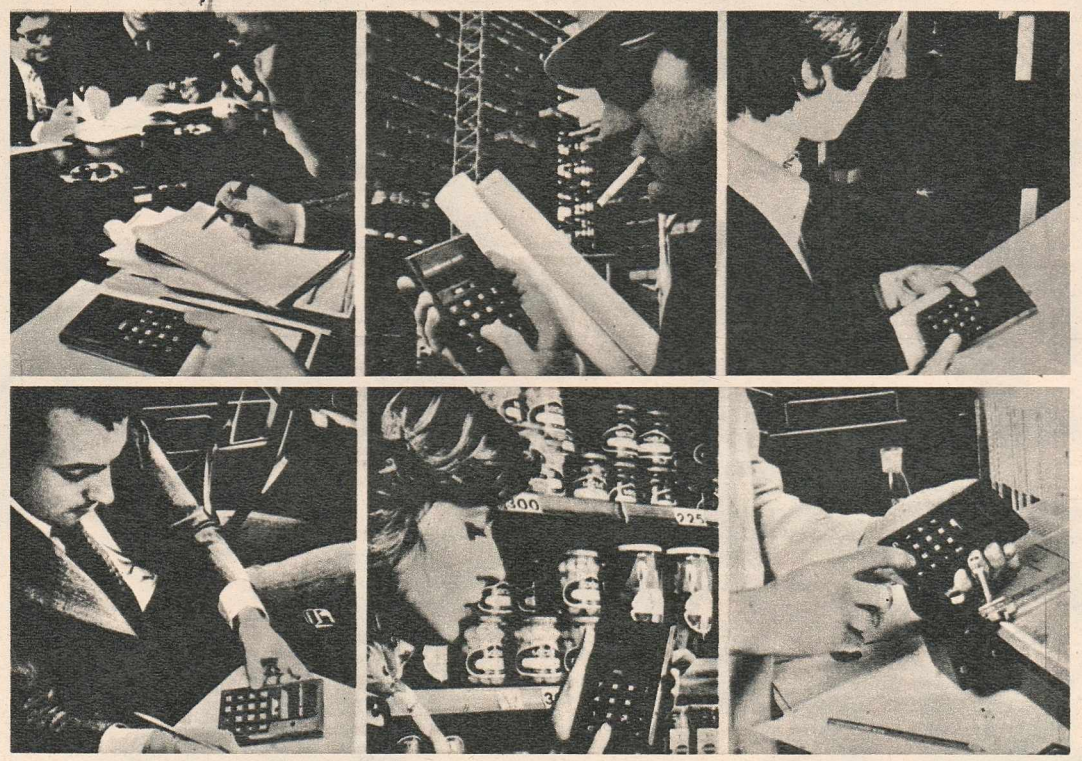

ZOON METRON, EDIȚIE '72

Discutînd recent cu unul dintre cei mai buni specialiști din țara noastră în domeniul calculatoarelor electronice, i-am pus o întrebare — voit naivă — despre prezentul și viitorul acestor mașini «inteligente»:

— S-ar putea concepe viața modernă fără computere? S-ar putea «trăi» fără ele?

Răspunsul a venit prompt și sugestiv:

— Desigur. Dar la fel de bine — sau de rău — cum s-ar putea «trăi» fără telefon!

Poate vă vor mira cuvintele specialistului român. Doar cine nu știe că telefonul este azi o necesitate vitală pentru zeci și sute de milioane de oameni și că, dacă am fi lipsiți de el dintr-o dată, prin miracol, am părea proiectați înapoi în secolul diligențelor. Pe cînd cu mașina electronică de calcul lucrurile stau cu totul altfel... Doar ea este ca o mică uzină, și poate costă cam tot atît. Și apoi, și un copil de cinci ani știe să mînuiască un telefon. Dar un ordinator? Pentru aceasta trebuie să cunoști matematici superioare, să fii inginer sau matematician. Și, în fine, un ultim și hotărîtor argument: la urma urmei, ce nevoie are omul obișnuit de un calculator electronic?

Să reluăm firul ideilor. Costul? Depinde de «marcă». Cine ar resimți dorința să cumpere un calculator de genul celui folosit de Centrul de zbor spațial de la Houston, ar trebui, firește, să dispună de o sumă însemnată, echivalentă cam cu bugetul anual al unui stat mic. Dar minicomputerul din fotografiile de mai sus nu costă mai mult decît un aparat de radio portativ. «Rapidman» funcționează cu o baterie de nouă volți (de înlocuit cam o dată la trei luni) și rezolvă, practic instantaneu, toate operațiile aritmetice obișnuite cu numere de zece cifre!

Mînuirea acestui minicalculator nu este — cum puteți judeca și dv. — cu nimic mai complicată decît cea a unui aparat de telefon. Apeși pe un buton... și gata. Dealtfel, cîți din cei care folosesc telefonul știu exact ce e «înăuntru»? Pentru a-l utiliza nu e nevoie să fii inginer în telecomunicații.

Este adevărat că o mașină electronică de calcul, în ciuda denumirii sale, nu este numai un aparat de calculat. Un ordinator de mare putere, programat în mod corespunzător, poate ajuta la proiectarea unui avion supersonic, la selectarea celui mai favorabil amplasament pentru un combinat chimic sau la raționalizarea transporturilor feroviare la scară națională (în acest ultim domeniu există, de pildă, și realizări românești valoroase, datorite Centrului de calcul C.F.R.). Pentru a programa astfel de calculatoare se cer în adevăr cunoștințe temeinice. Dar și aceste cunoștințe care pînă acum cîțiva ani erau apanajul cîtorva specialiști de înaltă calificare, sînt însușite azi de un număr crescînd de oameni cu cele mai variate profesiuni și își fac locul cu tot mai multă energie în programa de învățămînt a școlilor medii — firește, inclusiv în țara noastră.

In fine, ultima întrebare: ce nevoie are cetățeanul obișnuit de un calculator electronic? Omul modern este prin excelență un om care calculează, un om care măsoară. Dealtfel, una dintre cele mai izbutite definiții ale speciei noastre este tocmai aceasta: Zoon Metron. Fotografiile de mai sus prefigurează viitorul apropiat cînd minicalculatorul va intra în viața de toate zilele și va deveni un «consultant» permanent pentru economist, pentru inginerul de pe șantier, pentru gospodina chibzuită sau pentru mama care pregătește «științific» mîncarea sugarului.

Ceea ce nu înseamnă că superordinatoarele nu vor continua să rămînă un «domeniu rezervat» pentru cercetări științifice de mare finețe, inaccesibile muritorului de rînd. De aceea, pentru contrast, prezentăm Quantimet-720, cel mai mare analizor de imagini computerizat din lume. Acest calculator electronic (în fotografie nu apare decît pupitrul de comandă), intrat recent în funcțiune la Institutul de cercetări Fulmer din sudul Angliei, este considerat drept o nouă «spargere» pe frontul calculatoarelor.

...Așadar, s-ar putea trăi fără aceste minunate mașini «gînditoare»?

Priviți telefonul...

Lionel NIȚESCU

QUANTIMET-720 «CONTRA» OCHIUL OMENESC

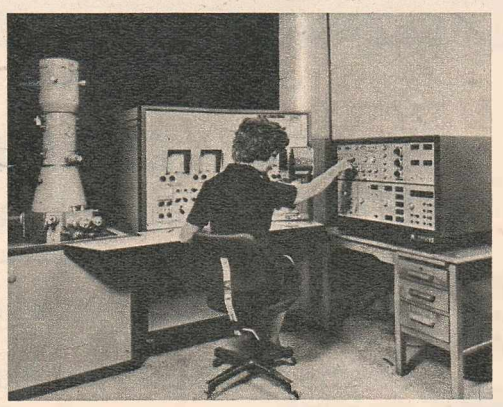

Acest computer analizor de imagini — cel mai mare din lume — poate fi conectat cu orice tip de microscop optic, electronic, stereoscan (în relief), cu aparate de radiografiat etc., el poate fi pus să «studieze» și direct fotografii, diapozitive, filme. Quantimet-720 efectuează măsurători cu uluitoare precizie și maximă viteză. Firește, aparatul poate fi utilizat doar atunci cînd sînt necesare determinări cantitative ale imaginilor — de pildă în cercetarea incluziunilor nemetalice în oțel sau a calității unor materiale.

Rapiditatea cu care lucrează analizorul vizual face ca anumite studii tehnologice inabordabile —dacă trierea și evaluarea imaginilor, a fotografiilor etc. ar fi încredințată unui observator uman — să devină acum posibile. În acest sens s-a spus despre Quantimet-720 că preia atribuțiile ochiului și ale creierului omenesc...

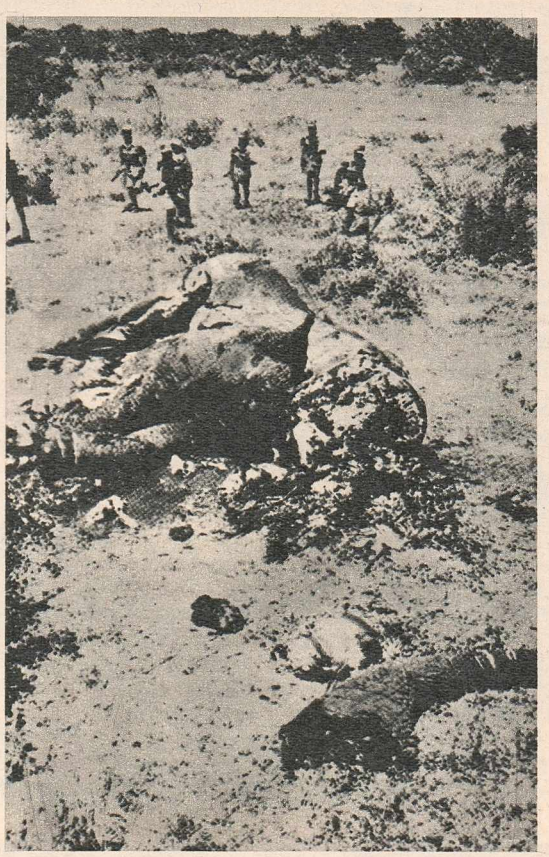

BRACONAJUL AMENINȚĂ FAUNA LUMII

Elefantul, gigantul pădurilor atricane, este la un pas de dispariție. Vînătoarea nemiloasă, aventurieră, irațională și goana după fildeș au împuținat simțitor numărul acestor mamifere atît de bizar alcătuite.

Pus sub ocrotire în marile parcuri și rezervații ale continentului negru, elefantul a devenit ținta principală a braconajului, care-l amenință cu exterminarea.

O cursă înfrigurată s-a angajat între păzitorii parcurilor și braconieri în partida care trebuie să decidă existența elefanților. De data aceasta — fotografia o probează — gardienii au ajuns prea tîrziu...

UN INSTANTANEU DE ACUM 350 MILIOANE DE ANI!

Un pește ca oricare altul, chiar urîțel ați zice dv. contemplînd această fotografie. Și totuși este vorba de o imagine senzațională, de un excepțional interes științific: un «instantaneu» de acum 350 milioane de ani!

În adevăr, aveți în față primul ceolocanth surprins vreodată în acțiune și fotografiat (de către o expediție științifică franco-anglo-americană, în largul coastelor insulei Comoro, în luna martie a.c.). Oceanul Indian este unica zonă din lume unde mai trăiește acest pește, azi adevărată fosilă vie, care a apărut în apele globului terestru acum 350 milioane de ani și despre care s-a crezut că a dispărut cu desăvîrșire cu 60 milioane de ani în urmă.

Aripioarele și coada de formă neobișnuită disting ceolocanthul de «confrații» săi acvatici din zilele noastre. Dar viețuitoarea mai are și alte secrete, care nu peste mult vor fi elucidate: o echipă de 50 de oameni de știință studiază în prezent acest pește, o femelă de 85 cm lungime — stranie relicvă a trecutului biologic al Terrei.

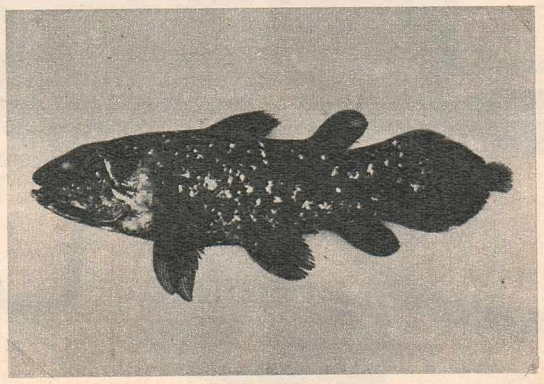

ARTA CERAMICII ȘI A STICLĂRIEI LA EA ACASĂ

Complexul de sticlărie și faianță din Sighișoara produce pentru consumul intern și expor

OBIECTE DE UZ CASNIC ȘI ORNAMENTALE
din faianță:
— servicii de masă pentru 6 persoane, executate artistic; farfurii întinse, farfurii adînci, castroane, platouri

CĂNI, VAZE ȘI BIBELOURI

STICLE DE AMBALAJ

CĂNI ORNAMENTALE PENTRU BERE ȘI VIN

Măiestria specialiștilor de la Sighișoara o constituie însă bibelourile, statuetele și serviciile de ceai și cafea aurite, executate cu mare sensibilitate artistică.

COMPLEXUL DE STICLĂRIE Ș
FAIANȚĂ — SIGHIȘOARA
Str. Mihai Viteazul nr. 99, jud. Mure

cronica satirică

de Teodor MAZILU

nevoia de a minți...

Sînt oameni pentru care minciuna e necesară ca apa și aerul. Chiar mai mult... La oxigen ar renunța în caz de forță majoră, dar la minciună, niciodată. Minciuna e principala lor ocupație, această trăsătură de caracter se transformă cu timpul într-o meserie. Și tot cu timpul meșteșugul se perfecționează, cum e și firesc, așa că mincinosul devine chiar un specialist. Așa cum există specialiști în medicină sau chimie, poduri sau estetică, tot așa există specialiști în minciună. Se pricep și ei la ceva, au o calificare... Atît de specialiști devin încît uneori li se cer chiar consultații, pe care sumbrii profesori le dau cu cea mai mare plăcere.

— Dă-mi un sfat, ce să-i spun unde am fost?! Tu te pricepi mai bine, cere cu umilință ajutorul mincinosul diletant mincinosului profesionist.

Evident, specialistul e specialist și găsește minciuna ideală. O mînjește chiar cu puțin adevăr ca să fie și mai convingătoare.

Dar minciuna nu e totdeauna necesară, inevitabilă, ci și gratuită, dezinteresată. Se face artă pentru artă. Adică nu mint într-un anumit scop, ci gratuit, de dragul de a minți. Cunoșteam odată o doamnă care nici măcar cînd o întrebam cîte e ceasul nu rezista ispitei de a minți.

— Nu știu... Dacă aș spune adevărul, m-aș simți foarte frumoasă. Mi-e imposibil...

Dacă nici măcar ora exactă n-avea curajul s-o mărturisească, vă dați seama ce caracter minunat avea.

Adevărul apare acestor oameni ca un fel de universitate selectă, un fel de Oxford unde nu pot răzbate toți simplii muritori. Adevărul ar fi deci un lux. Cum ei nu-și pot permite acest lux se mulțumesc cu mai puțin, adică mint...

În acest fel minciuna devine uneori obișnuință, ca țigările și cafeaua. Am întrebat pe cineva de ce minte chiar în halul ăsta. Mi-a răspuns simplu:

— M-am obișnuit... și cu fumatul, și cu mințitul. Nu pot să mă las. N-am voință.

Alții folosesc minciuna romantică:

— Minte-mă, dar minte-mă frumos. Minte-mă sistematic, dar minte-mă plăcut.

Acest gen de minciună are multă căutare mai cu seamă în rîndul femeilor. E o minciună care ți se cere, care ți se impune. Tu nu vrei să minți, dar ești obligat să minți:

— Spune-mi ceva frumos. N-are importanță că nu-i adevărat. Individul care spunea că minciuna e un obicei, s-a lăsat de fumat, dar de mințit, nu. Nu mai fumează trei pachete de țigări pe zi, dar de mințit minte la fel de glorios și de divers ca înainte. Mare e și puterea obișnuinței!

umor

DE PESTE HOTARE

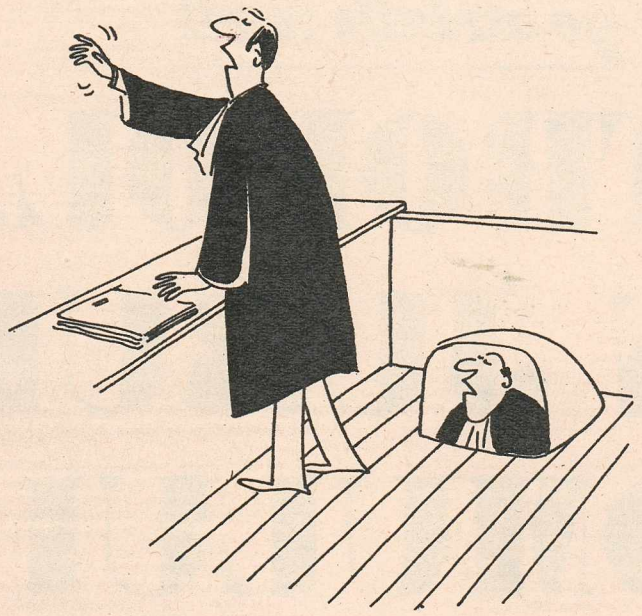

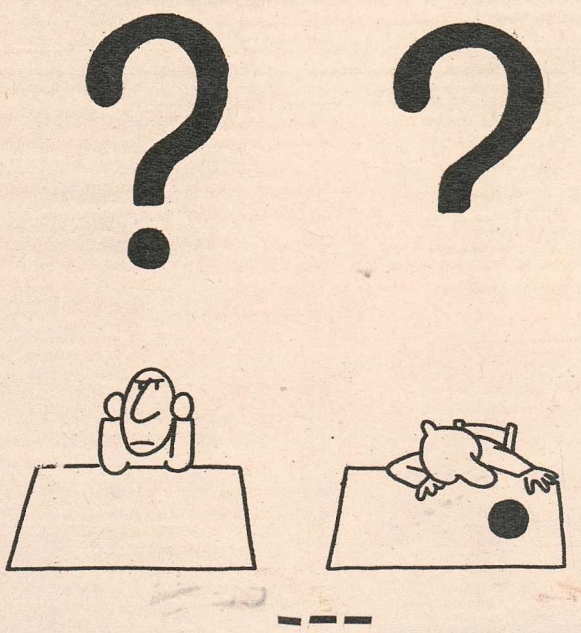

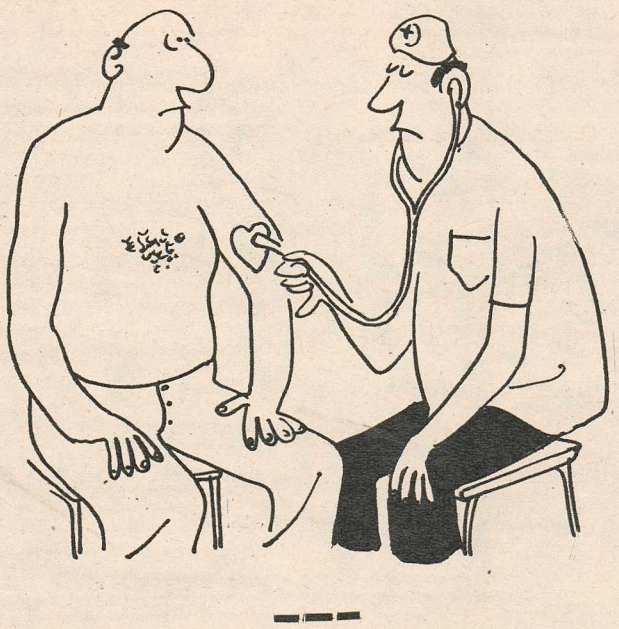

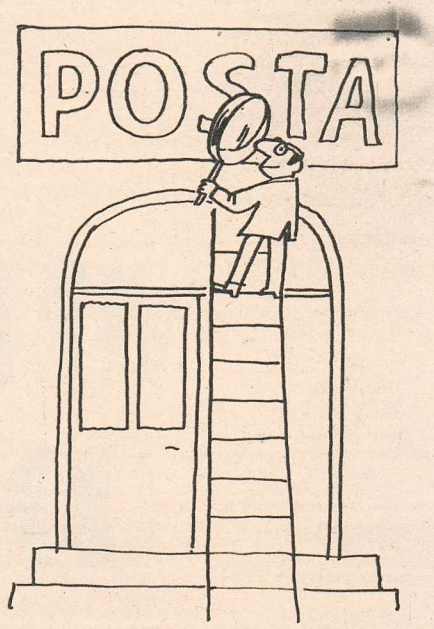

FILATELIE

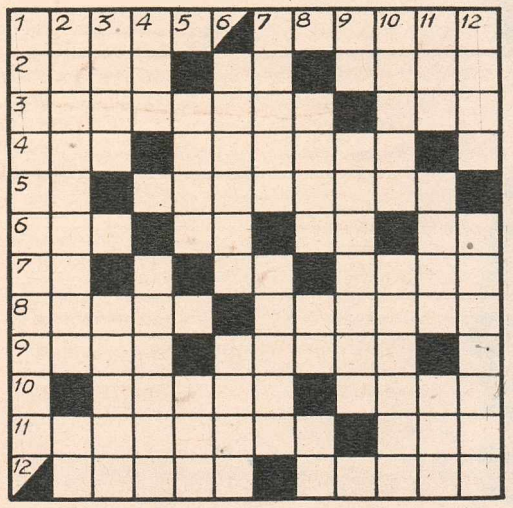

ORIZONTAL: 1) Pasiune de colecționar — Țara în care a fost emis primul timbru din lume (1840). 2) Probă de tipar în materie — Seve! — Bune de șters și... lipit. 3) Marile familii ale filateliei — Roșu aprins. 4) Fixativ pentru fluturași în colecție (pl.) — O greșeală filatelică de... mare valoare. 5) Emisiuni finale! — Se face cu timbre de anumite valori. 6) Emisiune... lacustră — 4,5 mărci! — Adresă incompletă! — Francare pe mijloc! 7) Parte! — Foarte-foarte! — Pronume demonstrativ. 8) Pictor francez (1720—1778) — Timbru ștampilat cu... X! 9) Cîntec — Obliterată, în limbaj de specialitate. 10) Monedă sovietică — Rîu în Alpi. 11) Punerea în circulație a unor noi serii de timbre — Prefix medical. 12) Marcă rară (fig.) — Serie de valoare.

VERTICAL: 1) Francare mecanică a corespondenței. 2) Forul suprem al cercurilor filatelice (pl.) — Marcă poștală! 3) Cu defecte — Toate mărcile unei emisiuni de diferite valori (pl.). 4) Localitate în Australia — Valori scăzute. 5) Grup filatelic — Reclamă o a doua apariție. 6) Un rînd de timbre din coală — Port în Honduras. 7) Laitmotiv pentru «poșta aeriană» — Valoarea de 0,55 lei din căutata serie «Vînătoarea» (1956). 8) Iată — Nea! — S! 9) George Georgescu — Oraș în jud. Suceava. 10) Suport pentru o floare — Album modern. 11) A se păta (reg.) — Erou din războiul troian — Literă grecească. 12) Ifose — Enciclopedia timbrelor.

Adrian TOMA

Dicționar: EISEN, ISEL, CUE, ULUA, IMA.

Dezlegarea jocului «**VIZITA BĂTRÎNEI THALIA**», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) CULISE — STAL. 2) OMA — IMITARE. 3) ROLURI — RING. 4) TRAVESTI — OA. 5) II — TIGVA — L. 6) BS — OLU — IRMA. 7) ATERINA — TI. 8) LIDICE — RISC. 9) ACA — U — AISTE. 10) DISTRIBUȚIE. 11) E — MAIMUTICA.

pe străzile lumii

METROPOLA DIN JURUL DOMULUI

de Giuliano ORLANDO, ziarist italian

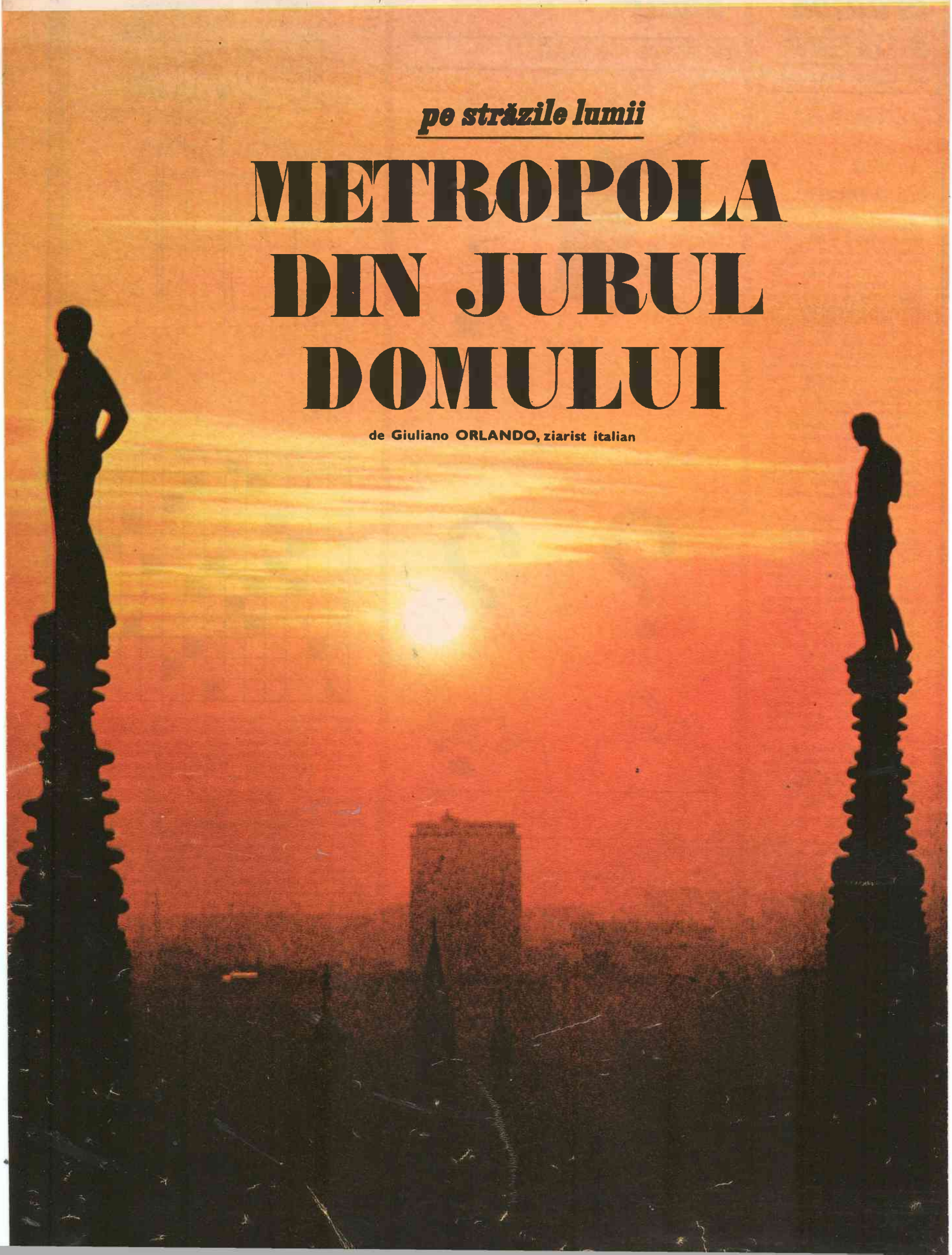

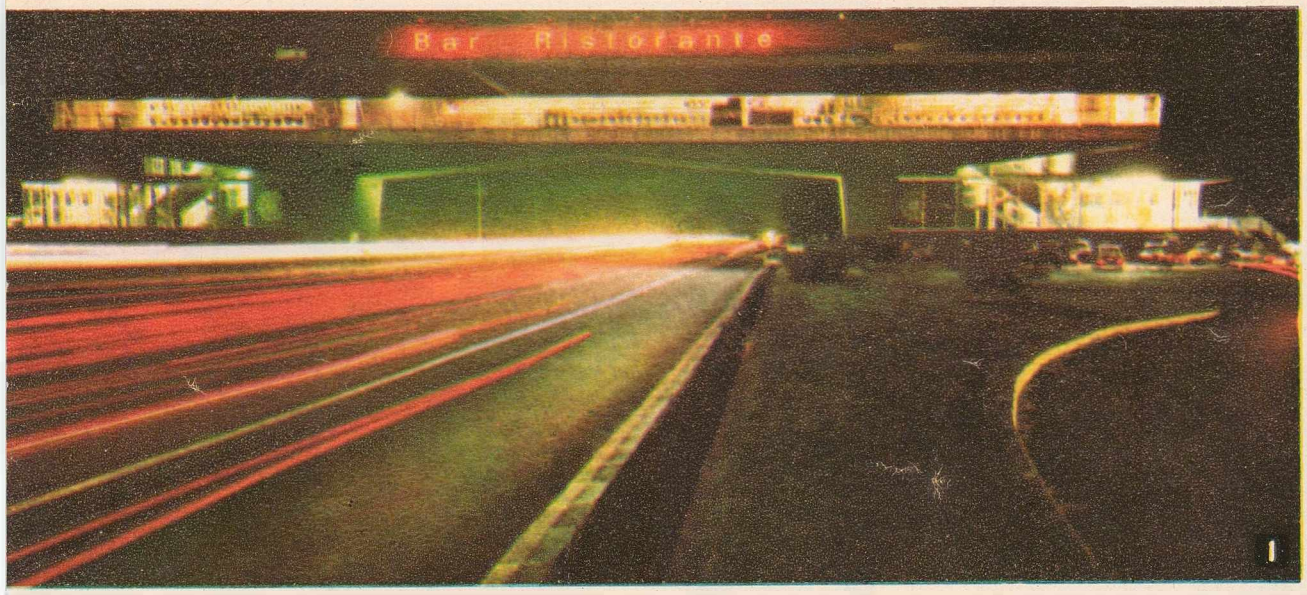

1

2

Un mare păienjeniș de ciment, de calculatoare electronice, de oameni care trăiesc și muncesc într-un ritm trepidant, neluînd parcă în seamă timpul — acesta e Milano, orașul cu cea mai puternică industrie din Italia, o mare metropolă financiar-comercială a Europei. Dar și o așezare numărînd multe colțuri romantice mai puțin cunoscute sau poate cărora li se acordă prea puțină atenție. Dacă veți încerca să-l întrebați, de pildă, pe un mare industriaș cine a proiectat Domul — una dintre cele mai vestite opere arhitectonice ale Europei — va rămîne tăcut un timp, descumpănit, după care revenindu-și va rosti sentențios: «Domul nu-mi aduce nici un cîștig. El este marfă pentru turiști, deci numai ei pot ști lucrul acesta». Dar nici turiștii nu au de unde să știe. De necrezut, dar adevărat. Numele arhitectului Domului din Milano a rămas necunoscut. Se știe doar numele principelui Milanului, Gian Galeazzo Visconti, care a finanțat construirea clădirii. Aceasta se petrecea prin anul 1386 — data inițierii lucrărilor. În ce privește sfîrșitul lor, se obișnuiește să se spună că ele ar fi durat «numai» cinci sute de ani; într-adevăr, ultimele decorări arhitectonice au fost terminate în 1856!

Dar Domul nu-i un colțișor, este punctul de intersecție, punctul nodal al orașului Milano, însuși simbolul acestei metropole pentru care Piața Domului — concepută într-o simetrie perfectă și învecinată cu Palatul regal și celebra Galerie, unde sînt concentrate cafenelele cele mai ilustre din Milano — poate fi considerată reprezentativă.

De obicei, colțurile mai puțin cunoscute ale unui oraș sînt tocmai acelea care-i oglindesc istoria — și Milano nu face excepție. Chiar în spatele Pieței Domului se află Piața Mercanti, cel mai vechi vestigiu al Mediolanumului — cum era numit Milano pe vremea Imperiului roman. Piața Mercanti constituia în timpul acela centrul comercial — tîrgul și «bursa» vremii. Să ne închipuim pentru o clipă că ne aflăm în anul 1300 și în fața ochilor avem imaginea unei mici piețe, perfect dreptunghiulară, dominată de un edificiu în marmură albă și neagră, cu două galerii foarte frumoase și o nișă din care veghează chipul în relief al mai marelui peste justiție și armată, Oldrado da Tresseno.

De la coloanele din fața bazilicii lui San Lorenzo, situate în partea sudică a Milanului, pornesc străduțe strîmte și misterioase. În timpul nopții ai senzația că trăiești atmosfera de acum un mileniu. În vechea bazilică, mărturie a epocii paleocreștine, statuia lui Constantin amintește de anul 313, în care a dat creștinilor libertatea cultului. Dealtfel, în această zonă timpul s-a oprit parcă în loc, ca și cum un văl misterios ar fi acoperit casele spre a le feri de efectele scurgerii vremii. Tot aici poți întîlni prăvălioare cu obiecte de artizanat, alături de bodegi în care clienții își petrec ore întregi în fața paharelor sîngerii, sorbind vinul ca într-un ritual. De jur împrejur se află mici biserici, vestigii ale unei îndepărtate perioade istorice, ca de pildă San Celso, care se impune cu clopotnița sa îndrăzneață, datînd din anul 1200.

3

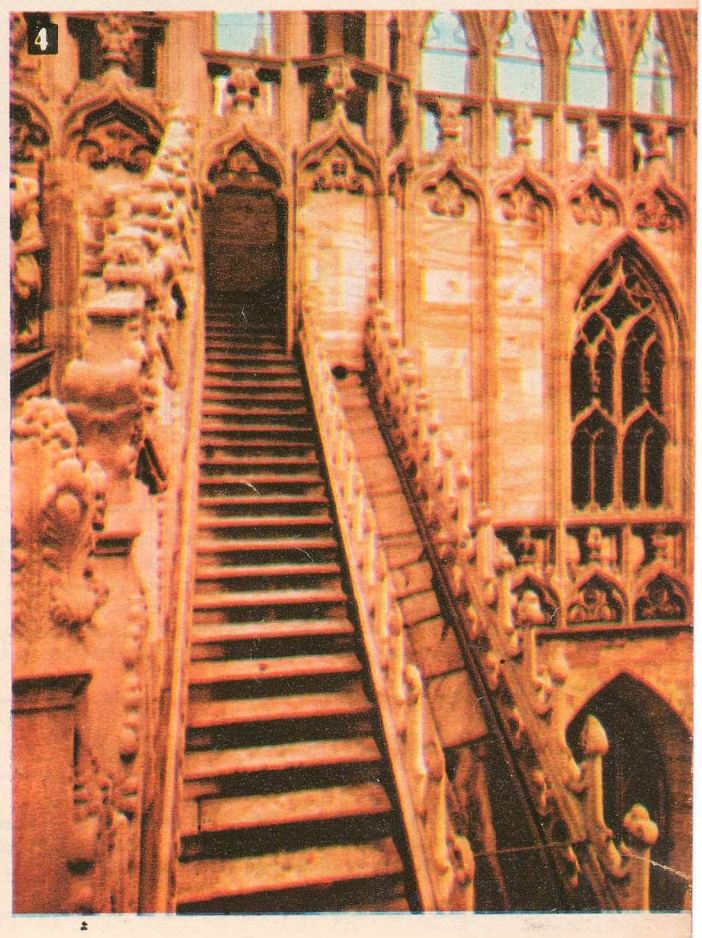
4

În acea parte a orașului unde se realizează cel mai mare cotidian italian, «Il Corriere della sera», se găsește strada Senato, o mică fișie care se întinde paralel cu Naviglio, poeticul rîu ce străbate orașul Milano. În apropiere se află Via Marina și Palatul Senatului, cu o fațadă barocă. Zona Porta Ticinese, conglomerat de străzi mici cu nume cît se poate de ciudate, a rămas mărturie pînă în zilele noastre a sărăciei acestei periferii sudice a marii metropole. Aici, la Porta Ticinese, au luat naștere cele mai elocvente cîntece despre «malavita» și, în istoria înfruntării dintre justiție și tîlhari, Porta Ticinese a înscris secvențe desprinse parcă din romanele polițiste. Aici, cu un secol în urmă, poliția nu îndrăznea să intervină niciodată. Zona care se numea «Casbah» — ca aceea din Tanger, Alger și Tunis — era tabu pentru oamenii legii. În secolul trecut și în primii ani ai secolului nostru, era în vigoare un acord între răufăcători și poliție. Borfașii furau fără să ucidă și poliția se prefăcea că nu vede. Dar acesta a fost doar un armistițiu, care n-a durat prea mult. Cîteva înjunghieri urmate de o serie de capturări neașteptate de către poliție și războiul dintre justiție și răufăcători a reînceput mai aprig decît înainte...

Toată zona din sudul orașului Milano are drept trăsătură caracteristică o vădită imposibilitate de a ține pasul cu scurgerea timpului. Și nu e lipsit de semnificație că tocmai în această zonă continuă și astăzi să existe «tîrgul vechiturilor și al fleacurilor». Acesta se află într-o pieți-șoară ascunsă vederii de mari construcții moderne. Este o apariție care deconcertează: alături de traficul haotic al orașului celui mai industrializat din Europa se întind cîteva sute de metri pătrați în care găsești faimoasele «obiecte inutile ale bunicii»: mașinuțe de măcinat cafeaua, monede din trecut ale statului italian și ale fostelor colonii din Africa, tablouri de familie, umbrele vechi, sobe pentru cărbuni, ceasuri stricate — tot acest tablou al unui timp apus fiind completat de vînzători ce par a fi la rîndu-le din altă epocă: bunicuțul cu ochelari sparți, bătrînica care în plină vară umblă cu pulover și șal de lînă etc.

1 *La poarta Milanului, pe unde se vine și se pleacă pe «Autostrada del Sole».*

2 *Neonul reclamelor luminoase în Piața Domului.*

3 *Unul din locurile — căutate de turiști — unde pot fi găsite faimoasele «obiecte inutile ale bunicii».*

4 *Cinci secole este oare mult pentru a făuri asemenea bijuterii arhitectonice?*

Acestea și multe altele sînt colțuri pe care chiar mulți milanezi nu le cunosc și pe care, vizitîndu-le, descoperi lucruri deosebit de interesante. Mie personal mi-au oferit o dată mai mult prilejul să înțeleg că fiecare oraș are inima lui — ca și oamenii săi — dar că acest mușchi atît de vital nu se află la suprafață, ci ascuns în colțurile mai puțin vizibile ale organismului său, format din fier și ciment. Și poate tocmai de aceea Milano își dezvăluie trecutul doar acelora care cu adevărat vor să-l descopere și să-l cunoască.

TREI ORE ÎN BALON

Profilat pe spăimosul Matterhorn, măreţul vîrf al Alpilor elveţieni, defilează paşnic un balon nu foarte diferit de cel imaginat cu un veac în urmă de Jules Verne.
Plecat la 22 august din Zermatt (Elveţia), balonul nostru, în nacela căruia se aflau englezul Donald Cameron de 33 de ani şi americanul Mark Yarry de 32 de ani, a ajuns cu bine, după trei ore de zbor, în localitatea italiană Biella, între Torino şi Milano. Să fie aceasta o speranţă de viitor pentru descongestionarea autostrăzilor transalpine?

STRĂ-STRĂ-STRĂ-NEPOTUL

În vîrstă de 89 de ani, Selma Johansson din Varberg — Suedia, are o fiică, Anny, de 72 de ani, care are o fiică, Anja, de 50 de ani, care are o fiică, Sirka, de 32 de ani, care are o fiică, Tina, de 15 ani, care (cam grăbită!) are un fiu, Joachim, de o lună şi jumătate.
Vă prezentăm acest simpatic şi rarisim arbore genealogic viu.

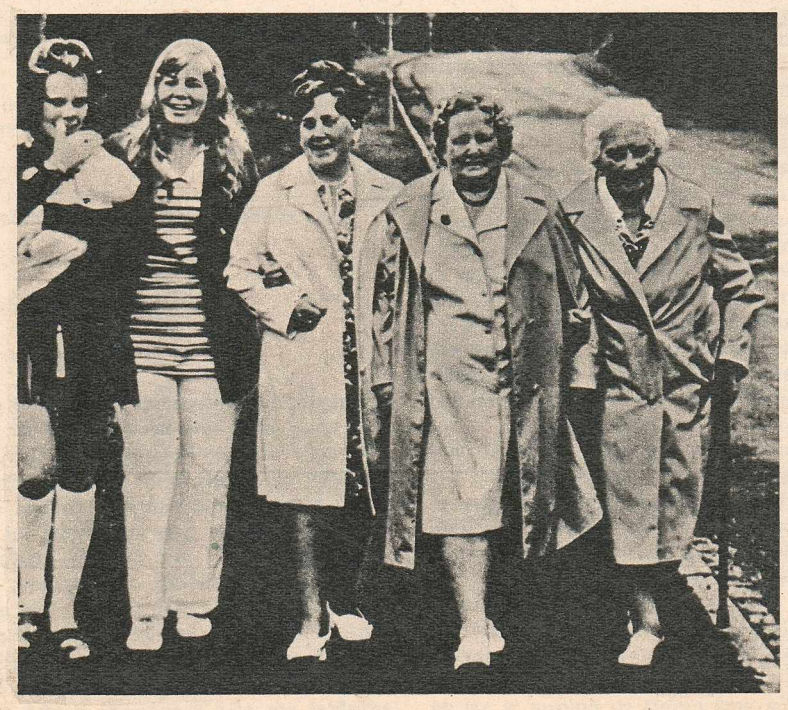

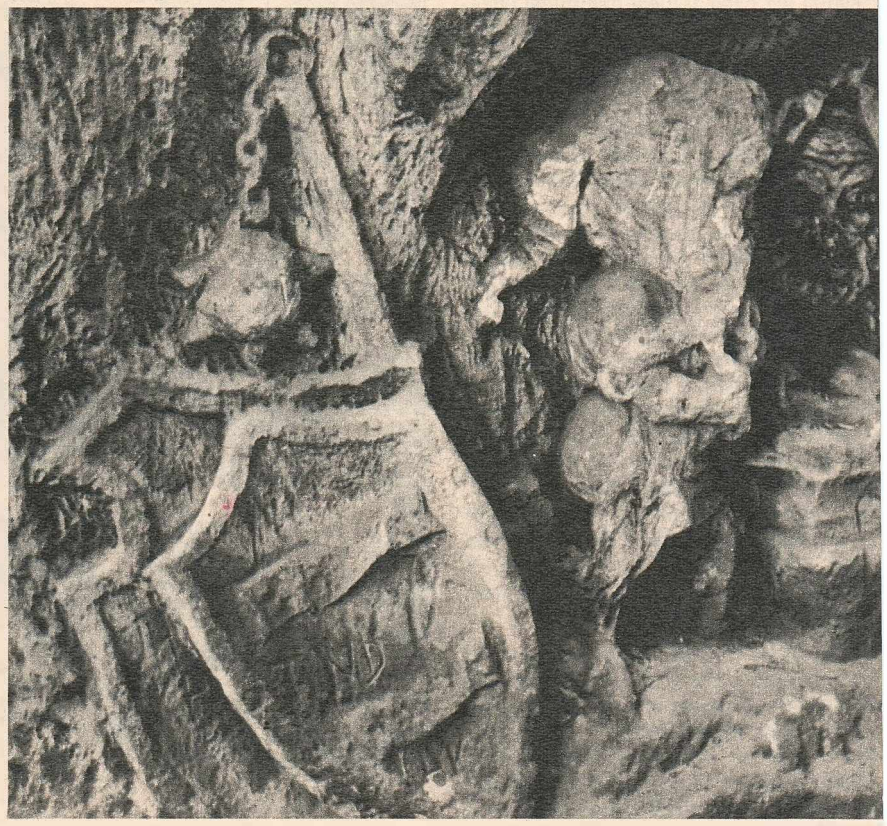

NATURA PLUS OMUL

Grota Klacelka din centrul Boemiei este un unicat. Nu pentru cantitatea sau forma neobişnuită a stalactitelor şi stalagmitelor, nici pentru vreun alt aspect din opera înfăptuită de natură. Rocile de gresie din această parte a Cehoslovaciei au fost sculptate de mîna omenească. Originalul artist se numeşte Vaclav Levy, a trăit în secolul trecut şi şi-a desăvîrşit această trainică — la propriu şi la figurat — operă în deceniul 1850-1860.

A TREIA CALE

Tamisa poate fi traversată fie pe unul din faimoasele ei poduri, fie cu o ambarcaţie, — barcă pescărească sau vapor cu motor diesel — fie, după cum ne asigură domnul Franz Burbach, pe sîrmă.
Această a treia cale a şi fost aleasă de numitul domn, în vîrstă de 31 de ani, constructor de locuinţe din R.F. a Germaniei, şi care a străbătut în felul acesta distanţa de 243 de metri la o înălţime de circa 17 metri. Ceea ce e mai curios e că temerarul a şi ajuns pe celălalt mal. Viu şi... neudat.

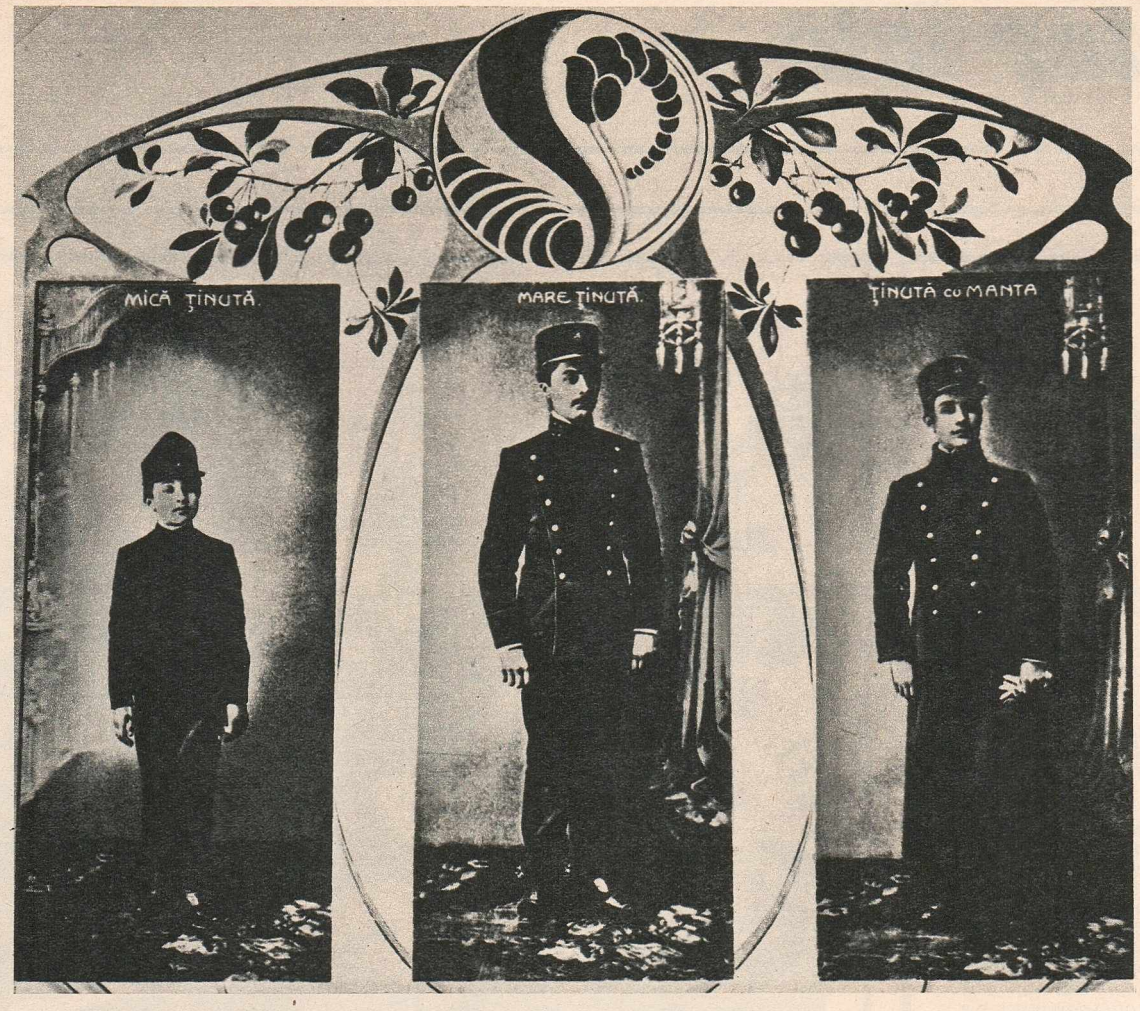

MICA ȘI MAREA ȚINUTĂ

În ultimul deceniu al secolului trecut, cînd introducerea uniformei şcolare mai era încă un deziderat, presa dezbătea problema arătînd că «necesitatea împlinirii sale, întrucît uniforma egalează aparenţele sociale, face să dispară mîndria hainei scumpe şi umilinţa hainei modeste, ducînd astfel la apropierea între elevi şi democratizînd şcoala». Un început temeinic de folosire a uniformei scolare o face Liceul Internat din Iaşi, în anul înfiinţării sale (1895). Fotografiile de mai sus (primele făcute la noi cu elevi în uniformă), reprezintă cele trei ţinute ale liceenilor ieşeni: 1 — mică ţinută; 2 — mare ţinută; 3 — ţinută cu manta. La Bucureşti, uniformele au fost introduse în anul 1896 — la Şcoala profesională de fete şi la externatele secundare. În acelaşi an reuşesc să introducă uniformele, parţial, liceul din Turnu Severin şi gimnaziile din Caracal şi Călăraşi. Prima uniformă de şcoală primară — şorţul — a fost purtată de copiii din Craiova, în anul 1895.

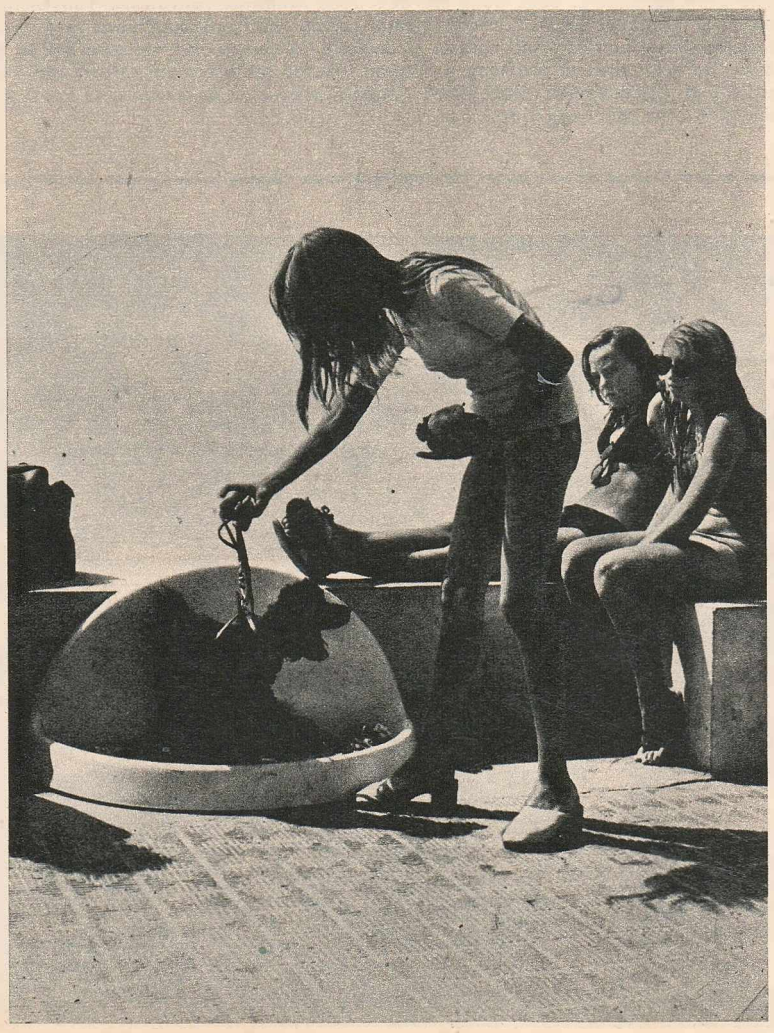

PARDON DE EXPRESIE, E PENTRU CĂȚEI

**Edilii
oraşului Nisa,
întruniţi
într-o şedinţă
specială
pentru
luarea de măsuri
care să facă
din faimoasa
aşezare mediteraneană
«cel mai curat oraş
al Franţei»,
au hotărît
printre altele
instalarea
pe Promenade des Anglais—
aristocratica
faleză a oraşului —
a 50 de toalete
pentru ciini şi pisici.
Sînt confecţionate
din material plastic
şi prevăzute cu nisip
care se schimbă
zilnic.
Ultrapudicii
pot ignora
informaţia
de mai sus.**

cititori către cititori

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Vlaicu Rodica*, com. Proviţa de Jos, sat Drăgăneasa, str. Centru, jud. Prahova: schimb de ilustrate; *Manciu Flory*, 17 ani, elevă, Bucureşti, sect. 4, str. Calomfirescu, nr. 4 bis: teme diverse, schimb de fotografii de actori şi ilustrate; *Dinescu Mariana*, 22 ani, funcţionară, Bucureşti, sect. 4, bd. Muncii, nr. 62, bl. 34, sc. B, et. III, ap. 64: teme diverse, schimb de ilustrate (corespondenţa în limbile română, franceză şi engleză); *Apărece Adriana*, 17 ani, elevă, Iaşi, str. Culturii, nr. 96: muzică, sport, prietenie, schimb de ilustrate; *Turturică Ecaterina*, învăţătoare, com. Corni, jud. Galaţi: schimb de timbre şi ilustrate; *Aileni Pavel*, 20 ani, Suceava, str. Karl Marx, nr. 56: prietenie, schimb de ilustrate; *Istrate Marina*, 17 ani, elevă, Tg. Neamţ, str. Blebei, nr. 3: teatru, cinema, muzică, sport, schimb de ilustrate; *Fecioru Maricica*, 19 ani, elevă, com. Români, sat Goşmani, jud. Neamţ: teme diverse, schimb de fotografii de actori şi ilustrate; *Marinescu Olimpia*, Craiova, str. Brestei, nr. 204: prietenie, schimb de ilustrate; *Horeanu Vasile*, lăcătuş, Botoşani, str. Alexandru cel Bun, nr. 11: schimb de fotografii de actori şi ilustrate; *Miron Sandu*, 17 ani, Timişoara, str. Daliei, nr. 8, ap. 5: prietenie, sport; *Bostan Anişoara*, 17 ani, com. Hărman, str. Avram Iancu, nr. 18, jud. Braşov: schimb de ilustrate; *Oltean Aurelia*, laborantă, Oradea, str. Lotrului, nr. 2: teme diverse, schimb de ilustrate; *Celăreanu Irina-Anca*, 17 ani, elevă, Bucureşti, sect. 3, str. Ţepeş Vodă, nr. 46: teme diverse; *Balea Traian*, 19 ani, elev, Constanţa, Aleea Brînduşelor, nr. 2, bl. L 9, sc. A, et. III, ap. 14, Tomis III: muzică pop, limbi străine, prietenie, schimb de ilustrate; *Stroe Tudor*, 21 ani, Turda, str. Lianelor, nr. 8, bl. F 1, ap. 36, jud. Cluj: teme diverse, schimb de ilustrate (corespondenţa în limbile română şi italiană); *Dumitrache Gheorghe*, 17 ani, elev, Bucureşti, sect. 8, bd. 1 Mai, nr. 315, vila 3, sc. B, ap. 18: medicină, chimie, fizică, sport, muzică, schimb de ilustrate; *Marzavan Elena*, 16 ani, elevă, Bucureşti, sect. 4, Aleea Postăvarului, nr. 4, bl. C 4, sc. 9, parter, ap. 109: teme diverse, schimb de fotografii de actori şi ilustrate; *Vasi Otilia*, 23 ani, com. Vîrfurile, jud. Arad: teme diverse, schimb de ilustrate; *Veleniuc Ticu*, 30 ani, Piatra Neamţ, căsuţa poştală nr. 63: teme diverse; *Apostolescu Camelia*, elevă, Ploieşti, str. Trei Ierarhi, nr. 6: teme diverse, schimb de ilustrate; *Antonescu Mariana*, 16 ani, elevă, Brăila, cart. Hipodrom, bl. B 2, sc. 1, et. I, ap. 5: schimb de ilustrate; *Minciună Neculai*, 22 ani, Tg. Ocna, str. Tiseşti-Podei, nr. 38, jud. Bacău: teme diverse, schimb de ilustrate; *Stewart Oliver*, stud.„Timişoara, cămin 5: cinema, prietenie, turism, schimb de ilustrate; *Chirilă Laurenţiu*, lăcătuş-mecanic, Galaţi, Ţiglina II, bl. C 18, ap. 29: teme diverse; *Tufaru Silvia*, 17 ani, elevă, Bîrlad, str. Tudor Vladimirescu, nr. 141, jud. Vaslui: limba română, anatomie, prietenie, schimb de reviste şi ilustrate; *Petre Nicolae*, 21 ani, elev, com. Ciorani, jud. Prahova: sport, prietenie, schimb de ilustrate; *Jipescu Victor*, 20 ani, controlor de calitate, Braşov, str. Barbu Lăutaru, nr. 2 B: teme diverse, schimb de ilustrate; *Osman Saber*, 16 ani, elevă, com. Movilita, of. p. Topraisar, jud. Constanţa: schimb de adrese şi fotografii de actori, de cîntăreţi, ilustrate; *Aşchioapei Maricica*, 19 ani, com. Havîrna, jud. Botoşani: muzică uşoară, prietenie, schimb de ilustrate; *Necula Flory*, funcţionară, Focşani, str. Mare a Unirii, nr. 331: teme diverse, schimb de ilustrate; *Zănogeanu Lilica*, 17 ani, elevă, Corabia, str. Tudor Vladimirescu, nr. 109, jud. Olt: prietenie, schimb de ilustrate; *Covasa Aurel*, 20 ani, Topraisar, post-restant, jud. Constanţa: poezie, enigmistică, sport, schimb de ilustrate; *Diaconescu Diana*, 16 ani, elevă, Bucureşti, sect. 3, str. Căminului, nr. 26, bl. D 5, sc. 13, et. II, ap. 30: literatură, muzică uşoară, sport, schimb de ilustrate; *Miclean Elena-Maria*, 22 ani, com. Vîrfurile, sat Avram Iancu, nr. 135, jud. Arad: teme diverse, schimb de ilustrate; *Constantiniu Vasile*, 23 ani, Iaşi, str. Decebal, nr. 1: teme diverse, schimb de ilustrate; *Bolboacă Mircea*, 25 ani, frezor, Cîmpulung, str. Constantin Brîncoveanu, nr. 66, jud. Argeş: teme diverse, schimb de ilustrate; *Agache Nicu*, 21 ani, electrician, Hunedoara, str. Ştefan cel Mare, nr. 3, bl. X2, et. II, ap. 68: viaţa tineretului, prietenie, schimb de fotografii de actori şi ilustrate; *Borş Lili*, elevă, Galaţi, str. 1 Mai, nr. 73: prietenie, schimb de ilustrate; *Neguţ Nicu*, Adjud, str. Salcîmilor, nr. 6, jud. Vrancea: prietenie, muzică uşoară, schimb de ilustrate; *Budală Emilia*, 22 ani, asist. pediatră, Focşani, str. Republicii, nr. 48: teme diverse, schimb de ilustrate; *Vochin Marin*, 22 ani, com Balaci, jud. Teleorman: numismatică, schimb de ilustrate; *Ifrim Constantin*, 25 ani, prof. com. Traian, jud. Ialomiţa: teatru, istorie, schimb de ilustrate; *Coroiu Constantin*, 31 ani, tehnician, Brad, bl. C 3, ap. 14, jud. Hunedoara: teme diverse, schimb de ilustrate; *Graur Maria*, Ocna-Mureş, str. 23 August, nr. 67, jud. Alba: teme diverse, schimb de ilustrate; *Popescu Adrian*, stud., sat Cozieni, com. Cozieni, jud. Buzău: teme diverse (corespondenţa în limbile română şi franceză); *Frunză Eleonora*, 17 ani, elevă, Slobozia-Veche, str. Lacului, bl. M 5, sc. 1, et. II, ap. 11: prietenie, turism, filatelie, fotbal feminin, schimb de fotografii şi adrese de actori; *Ciocan Săftica*, com. Padina, jud. Buzău: teme diverse, schimb de ilustrate; *Benkő Rodica*, 22 ani, stud., Bucureşti, sect. 2, str. Tarcău, nr. 25: teme diverse; *Iancu Piry*, 17 ani, elevă, Timişoara, str. Brîncoveanu, nr. 52, bl. A, sc. C, et. IV, ap. 15: viaţa tineretului, muzică pop, prietenie, schimb de ilustrate; *Baba Cristina*, 19 ani, Constanţa, str. Achile Sori, nr. 1 A: literatură, prietenie, schimb de ilustrate; *Marian Mariana*, 20 ani, muncitoare, Focşani, str. Ecaterina Varga, nr. 44: muzică uşoară, schimb de ilustrate; *Zaharia Nelu*, 23 ani, şofer, sat Piriul Boghii, Tirgu Ocna, jud. Bacău: muzică uşoară, prietenie, schimb de ilustrate; *Hera Melania*, 16 ani, elevă, Iaşi, str. Decebal, nr. 26 A, bl. Q 4, sc. B, et. III, ap. 14: muzică uşoară, limba franceză, schimb de ilustrate.

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Săptămîna internațională care face obiectul prezentului comentariu s-a încheiat în ziua cînd dincolo de Ocean începea cea de-a XXVII-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. În timp ce delegația Republicii Socialiste România se îndrepta spre New York cu misiunea înaltă de a aduce — în numele celor mai nobile aspirații ale poporului nostru — contribuția sa activă și creatoare la dezbaterea problemelor de stringentă acuitate politică internațională înscrise pe ordinea de zi, fapte concrete au marcat preocuparea constantă a partidului și statului nostru de a conferi noi valențe politicii externe românești, orientată ferm pe făgașul eforturilor de consolidare a păcii și securității în Europa și în lumea întreagă.

Agenda politică a acestei săptămîni ca și aceea a săptămînilor și lunilor precedente evidențiază strădaniile partidului și statului nostru nu numai de a-și lărgi și aprofunda relațiile internaționale pe baza principiilor fundamentale ale politicii externe românești, dar și de a promova — ca factor stimulativ al însănătoșirii raporturilor internaționale pe plan mondial — conceptul perfecționării sistemului de norme ale relațiilor internaționale. O asemenea perfecționare poate fi concepută desigur în cadrul cuprinzător al unui for mondial ca O.N.U., al cărui rol crește vizibil în raport cu marile schimbări ce s-au produs și se produc în arena internațională. În raportul pe care l-a prezentat la Conferința Națională a P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat în profunzime procesele de bază, fenomenele noi și mutațiile intervenite în lumea contemporană, preconizînd un ansamblu de soluții și propuneri concrete, chemate să răspundă imperativului de a se crea cadrul cel mai propice pentru rezolvarea temeinică, neechivocă și perfect echitabilă a marilor probleme care frămîntă azi omenirea.

Ideea asigurării universalității O.N.U. și a participării tuturor statelor la elaborarea și adoptarea hotărîrilor nu poate fi desprinsă de convingerea noastră că există azi posibilitatea efectivă a înfăptuirii de către O.N.U. a rolului și obiectivelor sale, ceea ce reiese dealtfel din litera și din spiritul documentelor și propunerilor românești, aflate acum în atenția Adunării Generale. Măsuri și acte concrete îndreptate spre consolidarea reală a păcii și securității în lume; promovarea respectului deplin — și din partea tuturor — a normelor dreptului internațional în raporturile interstatale; activitate mai eficientă pentru prevenirea și jugularea conflictelor și, în general, pentru stingerea oricărui focar de război; înfăptuirea, fără tergiversări, a dezarmării — și în general aplicarea cu strictețe a principiilor Cartei Națiunilor Unite — iată cîteva din problemele ce se situează și la actuala sesiune pe primul plan al dezbaterilor Adunării Generale a O.N.U. Multe din ele au figurat și pe agenda sesiunilor precedente. De aceea se impune cu precădere o abordare nouă, eficientă, în lumina analizării concrete a realităților și a rolului O.N.U. Documentele românești, care vor fi supuse dezbaterilor de la New York, se caracterizează tocmai prin bogăția de idei și soluții practice pe care le cuprind și reprezintă, ca atare, un stimulent pentru intensificarea eforturilor colective ale statelor în vederea întăririi forțelor motrice ale O.N.U. și a orientării lor în direcția perfecționării sistemului de norme ale relațiilor internaționale.

Un factor decisiv în reconsiderarea necesară a raporturilor interstatale îl constituie desigur înlocuirea definitivă a politicii de forță și dictat, de izolare și de suspiciune, prin orientare salutară și contacte și tratative. A sosit timpul să se ajunga la o asemenea înțelegere-angajament a statelor, prin care să se statueze renunțarea definitivă la forță și la amenințarea cu forța. Punctul de vedere al țării noastre, potrivit căruia securitatea reală a unui stat nu se poate realiza prin cuceriri teritoriale, ci printr-o politică de prietenie și colaborare, are profund ecou în incinta O.N.U. și în opinia publică internațională. Atașamentul profund al României socialiste față de cauza menținerii păcii în lume își găsește afirmarea în fiecare act politic internațional al partidului și guvernului nostru.

Pe linia amplificării relațiilor cu țările socialiste, vizita pe care a întreprins-o zilele acestea în Iugoslavia vecină și prietenă președintele Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, a evidențiat preocuparea comună de a fructifica raporturile de colaborare rodnică româno-iugoslavă pe planuri multilaterale, în spiritul orientărilor rezultate din întîlnirile frecvente, și devenite tradiționale, dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito.

Relațiile partidului nostru de solidaritate și cooperare cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu forțele progresiste democratice și antiimperialiste și-au găsit noi expresii prin vizita în Japonia a delegației C.C. al P.C.R., condusă de tovarășul Paul Niculescu-Mizil la invitația C.C. al P.C. din Japonia, ca și prin vizitele făcute în țara noastră de către delegația de activiști ai P.C. Chinez și delegația Partidului Progresist al oamenilor muncii din Cipru (A.K.E.L.). Între timp, în cadrul străduințelor constante ale țării noastre de a participa la schimburile economice și culturale în arena mondială, o delegație economică română, condusă de tovarășul Mănea Mănescu, a plecat în Belgia și Luxemburg, iar o delegație de președinți ai consiliilor populare din România întreprinde o călătorie în S.U.A.

În fiecare dintre contactele și convorbirile purtate la niveluri diferite pozițiile principiale ale politicii românești sînt afirmate cu pregnanță ilustrînd dorința noastră de a aduce un aport efectiv și practic la orice acțiune menită să promoveze un climat de colaborare și pace în Europa și în restul lumii.

Dic. BABOIAN

Marți, 19 septembrie 1972

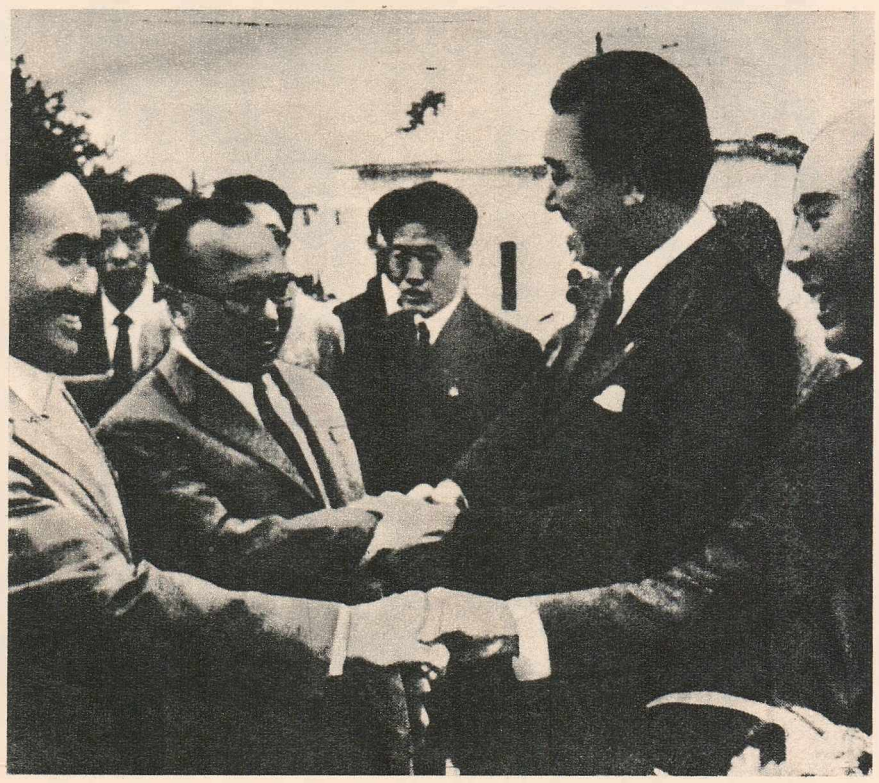

„peste bariera dintre nord și sud"

La Phenian și apoi la Seul au avut loc primele două runde ale convorbirilor propriu-zise dintre reprezentanții societăților de Cruce Roșie din Nordul și Sudul Coreei, evidențiind faptul — potrivit aprecierilor ambelor părți — că înțelegerea dintre compatrioții din Nord și Sud este posibilă. La Panmunjon, la despărțirea de delegația societății de Cruce Roșie din R.P.D. Coreeană, Li Bom Sok (în dreapta, strîngînd mîna vicepreședintelui societății de Cruce Roșie din R.P.D. Coreeană, Kim Tae Hui) a ținut să sublinieze primirea deosebit de bună făcută la Phenian delegației din Sud, menționînd totodată că discuțiile purtate constituie o bază pentru realizarea programului propus, după înfăptuirea căruia vor putea avea loc contacte și în alte domenii, perspectivele fiind deosebit de promițătoare. La Seul, după cea de-a doua rundă de convorbiri, Yun Gi Bok, consilier al delegației R.P.D. Coreene, membru al C.C. al Partidului Muncii din Coreea, a declarat: «Este pentru prima oară în 27 de ani de diviziune cînd noi stăm față în față și discutăm o importantă problemă a națiunii, trecînd peste bariera care se află între Nord și Sud. Aceasta arată voința fermă a poporului coreean de a rezolva el însuși problemele interne ale națiunii».

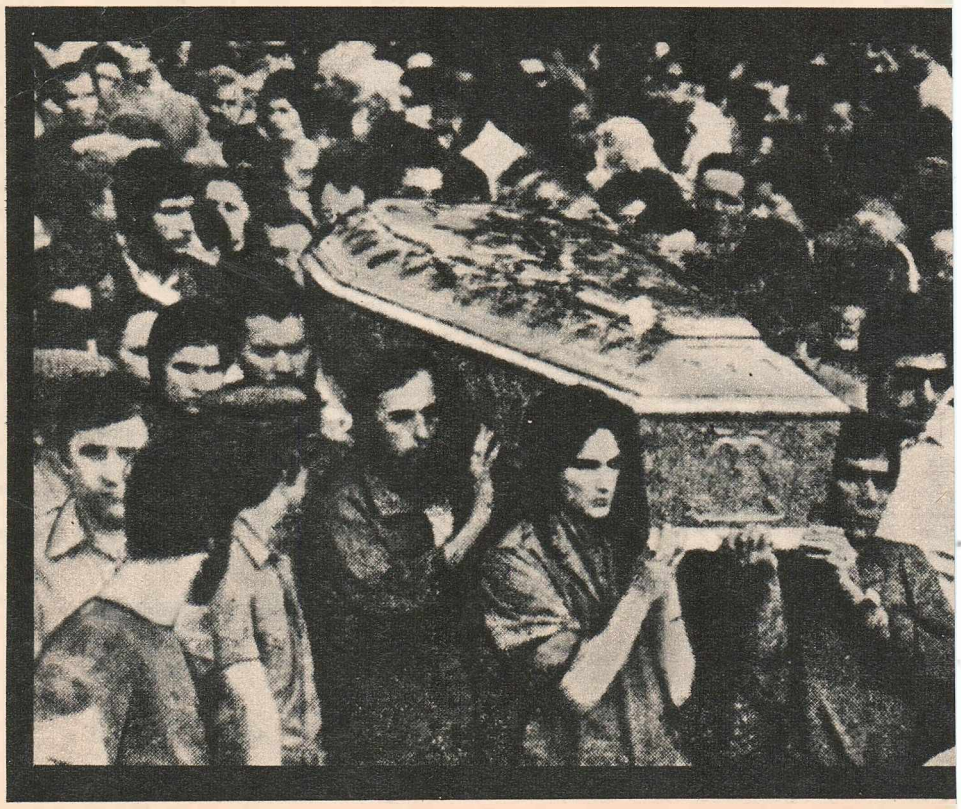

EORGHE ZAMFIR

LE PLUS GRAND JOUEUR DE FLUTE DE PAN DU MONDE

HEORGHE ZAMFIR, c'est incontestablement le plus grand joueur de flûte de Pan du monde. Nous avons eu le privilège de vérifier la véracité de ce label à plusieurs reprises sur des scènes parisiennes. Au Vieux-Colombier d'abord, à la Gaîté-Montparnasse ensuite. Il obtint ce qu'il est convenu d'appeler un triomphe. Il a plusieurs de nombreux disques (1) qui n'ont pris place depuis longtemps dans la phèque, un peu partout dans le monde.

magiu lui heorghe zamfir

ccesele obținute peste hotare de talenta- l interpret la nai Gheorghe Zamfir, ntinuă. Zilele acestea, cu prilejul apariției le pe diferite scene pariziene, ziarul 'Humanité» i-a consacrat un mare spațiu, ogiindu-l pentru arta sa neasemuită. Sub lul: «*Gheorghe Zamfir cel mai mare inter- et din lume la nai*», ziarul arată că artistul mân este un virtuos al acestui instrument, care își cucerește ascultătorii: «Gheorghe mfir este incontestabil cel mai bun naist lume. Am avut prilejul de a verifica aceas- apreciere în mai multe rînduri pe scenele riziene. Mai întîi la Vieux-Colombier, oi la Gaité-Montparnasse... El obține ceea se cheamă triumful».

un gest semnificativ

Știrea că trei dintre piloții americani aflați prizonieri în R.D. Vietnam urmează să fie eliberați a stîrnit senzație în presa și opinia publică americană. Gestul guvernului R.D. Vietnam este considerat drept încă un semn de bunăvoință și o dovadă vie a dorinței sale de a contribui, și pe această cale, la terminarea războiului. Întrucît predarea prizonierilor urma să se facă numai prin intermediul unei organizații pacifiste americane, doi vicepreședinți ai Mișcării pentru pace din America, doamna Cora Veiss și domnul David Dellinger, au plecat la Hanoi pentru a-i însoți pe piloții eliberați în drumul lor spre casă.
În imagine, de la stînga la dreapta: piloții americani Markham Gartley, Morris Charles și Edward Elias.

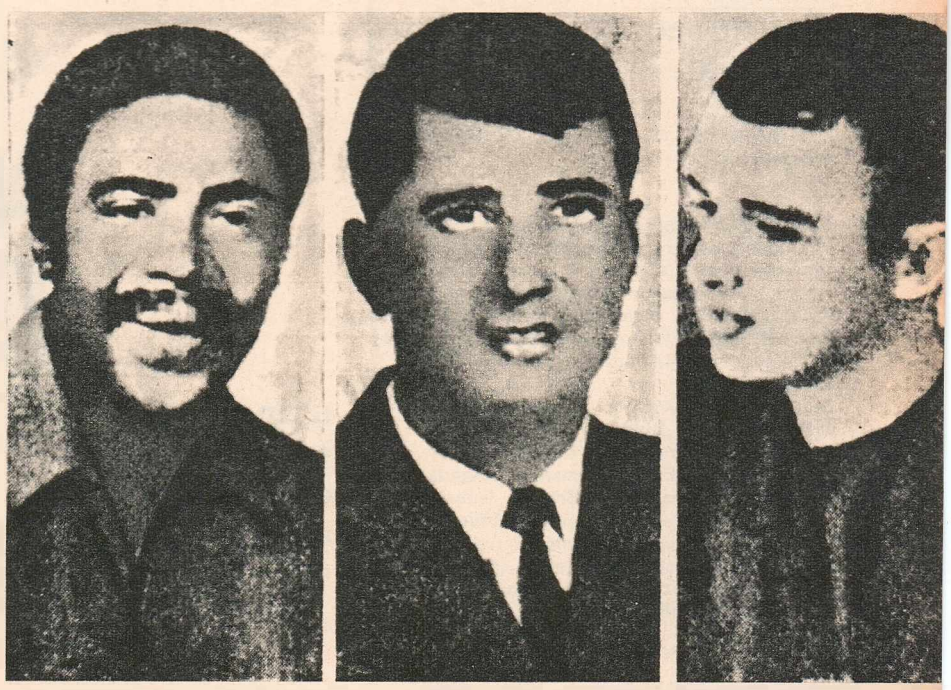

victima asasinilor fasciști

Nu trece zi fără ca neofasciștii italieni să nu săvîrșească o fărădelege, un act de provocare. Nu o dată ei recurg la asasinate pentru intimidarea forțelor muncitorești și democratice. Crima de la Parma este una din isprăvile lor recente. Victima, muncitorul sicilian Mariano Lupo a fost asasinat mișelește de un huligan fascist care i-a împlîntat un cuțit în spate. Pentru a înfiera crima și pentru a-și exprima hotărîrea de a bara drumul neofascismului, peste 20 000 de oameni au luat parte la funeraliile lui Mariano Lupo.
În imagine, cortegiul funerar străbătînd străzile orașului Parma.

AIMA cumpără și... distruge

Sub titlul «Paradoxal», Andrea Zappi relatează în revista «Vie Nuove-Giorni» încă un episod al «tragediei fructelor» din Italia. Se știe că ani de-a rîndul recoltele bogate au fost sistematic... «jugulate» prin distrugeri masive, cu scopul de a menține cît mai mare prețul fructelor pe piață. Se părea că anul acesta se va renunța la acest procedeu, găsindu-se o soluție echitabilă atît pentru producători cît și pentru firmele de desfacere. Mai mult, s-a creat o așa-numită «Întreprindere de intervenție pe piețele agricole» (AIMA — Azienda d'intervenzione sui mercati agricoli) chemata «să-i ajute pe producătorii aflați în dificultate». Astfel, țăranii care nu reușesc să vîndă cantitățile mari de fructe le pot preda la un preț aproape simbolic achizitorilor de la AIMA. Ce face AIMA cu uriașele stocuri de fructe colectate? Nimic mai simplu: le distruge. Pentru că, potrivit unor reglementări stricte ale Pieței comune, echilibrul economic și prețurile înalte pot fi menținute numai prin micșorarea forțată a cantităților de fructe pe diferitele piețe vest-europene.
AIMA ar fi putut proceda altfel — scrie Andrea Zappi. Ar fi putut, de pildă, să aprovizioneze gratuit cu fructe școli sau instituții de binefacere. Putea, de asemenea, să transforme fructele în hrană pentru vite. Sau, pur și simplu, să le expedieze fabricilor de băuturi alcoolice. Spre stupoarea producătorilor însă și în această toamnă sute de mii de tone de fructe au fost strivite sub tăvălugurile și șenilele tractoarelor. În unele locuri, așa cum se poate vedea în fotografia de sus, mulți oameni nevoiași, care nu sînt în stare să cumpere fructe la prețurile de pe piață, adună, cum pot și cît pot, fructele pe care tractoarele n-au apucat încă să le distrugă. Într-adevăr, paradoxal dar dureros de adevărat.

glob comentar foto

PRAGA
un muzeu original

Corespondență de la Olga Novákova (Pragopress)

Recent a fost inaugurat la Chrudim, oraș din Boemia de est care găzduiește de 21 de ani festivaluri internaționale de artă păpușărească, un muzeu al teatrelor de păpuși. Zece încăperi și coridoarele alăturate din casa «Mydlářovský dum» — un palat frumos în stilul Renașterii — adăpostesc circa 500 de păpuși realizate de păpușarii cehi și de cei din Polonia, Ungaria, Uniunea Sovietică, R.D. Germană, Bulgaria, Cuba, Coreea, S.U.A., Marea Britanie, Franța, Italia, Austria, Belgia, R.F. a Germaniei, Olanda, Portugalia, Ghana, Egipt, Brazilia, Japonia, India, Borneo. Printre cavalerii, pădurarii, dracii, regii și reginele, croitorașii și poștașii, zmeii și vrăjitoarele, leii și crocodilii care întîmpină, atîrnați de sfori subțiri, pe vizitatorii muzeului din Chrudim se află și

personaje provenite din prestigioasele teatre de păpuși din România.

Pentru ca muzeul să fie cît mai bogat și divers, specialiștii cehi au colecționat, cu răbdare și migală, păpuși reprezentînd toate epocile teatrului cu eroi de lemn, pîslă și material plastic: de la păpuși rudimentare pînă la cele mai perfecționate realizări ale genului. Sînt expuse, de asemenea, piese tipărite, tablouri inspirate de teatrul de păpuși, proiecte de scenografie etc. Totul e prezentat în așa manieră încît vizitatorul are impresia că a pătruns cu adevărat în lumea fermecată a teatrului de păpuși, că se află aici în clipa în care un spectacol s-a sfîrșit și altul va începe în cîteva momente. Autorul concepției plastice este Jan Dvořák, directorul artistic al teatrului profesionist de păpuși «Zmeul» din Boemia de est.

uzina sub controlul muncitorilor

Marile frămîntări social-politice de pe frontul muncii din Marea Britanie sînt puternic marcate în ultimele săptămîni de acțiuni ferme de rezistență atît împotriva legii antimuncitorești ce poartă numele fostului ministru al muncii Carr, cît și împotriva hotărîrii Angliei de a adera la Piața comună. În același timp, pe măsură ce inflația și șomajul indică semne de creștere, sute de mii de muncitori englezi se văd amenințați în interesele lor vitale. Recent, intenția patronilor uzinelor «Torneycroft» de a vinde, ca «nerentabilă», această întreprindere unei firme americane interesate a provocat o asemenea reacție din partea salariaților, încît «planul de vînzare» a fost amînat, după ce însă muncitorii au hotărît să-și impună propriul lor control. Muncitorii de la «Torneycroft» — care știau că în urma tranzacției plănuite jumătate din numărul lor urma să-și piardă locurile de muncă — au declarat categoric că ei nu sînt dispuși să îngroașe rîndurile armatei de șomeri englezi.

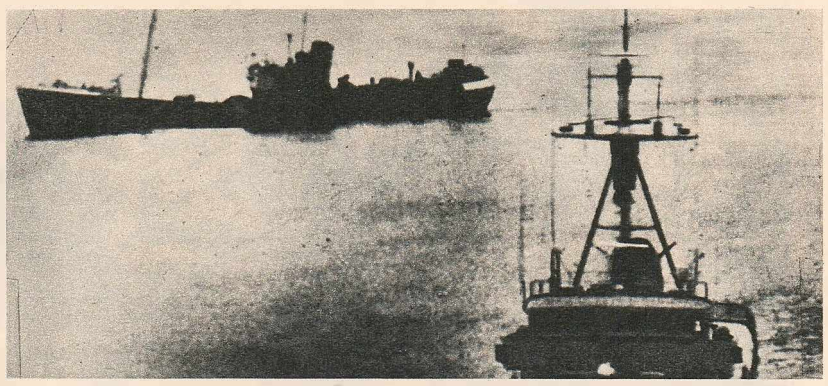

mai mult decît «război rece»?

Față-n față, în noile limite ale apelor teritoriale islandeze, o navă militară a micului stat-insulă și un vas de pescuit neidentificabil (dat fiind că după 1 septembrie o serie de nave străine, operînd în această zonă, îndeosebi britanice, au luat hotărîrea de a-și masca numerele și numele sub care sînt înregistrate). Este o imagine care ilustrează «războiul codului» — pe cale să depășească faza de «război rece», a înregistrării navelor ce încalcă limita de 50 mile, a avertizărilor și amenințărilor reciproce. Fapt pe care îl demonstrează dealtfel și incidentele care au și avut de acum loc între nave de coastă islandeze și două traulere britanice, cărora le-au fost tăiate cablurile năvoadelor de pescuit. Potrivit observatorilor, conflictul poate avea și implicații de ordin politic, nefiind exclus ca el să afecteze și viitorul «Pieței comune lărgite», prin readucerea în discuție a acordului privind pescuitul, realizat cu mare greutate în decembrie 1971.

elicopterul și criminalitatea

De ce a aterizat elicopterul pe acoperișul acestei bănci din statul Georgia (S.U.A.)? Ca să servească drept mijloc de transport al unor valori. Nu pentru că operațiunea impunea urgență în sine, ci pentru că s-a considerat că în felul acesta ar exista garanții sporite de securitate împotriva atacurilor gangsterești al căror număr crește continuu. Un raport al F.B.I. relevă că, în ultimul an, criminalitatea a crescut în S.U.A. cu 7% față de 1970, înregistrîndu-se 5 185 200 furturi, jafuri și spargeri și 810 000 omoruri și acte de violență. S-a calculat că procentul victimelor diverselor forme de furt a crescut cu 5% ajungînd la 2 514 la 100 000 de locuitori. E ușor de înțeles în aceste condiții de ce pentru transportul de valori se preferă elicopterele.

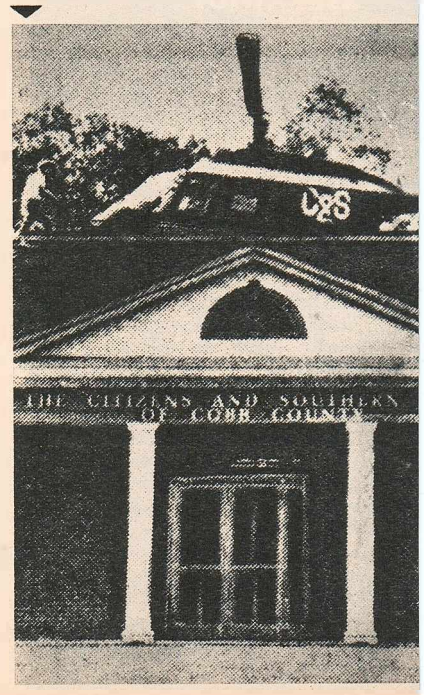

catastrofă?

La prima vedere, fotografia sugerează imaginea tragică a unei uriașe catastrofe. În realitate, zecile de corpuri întinse pe asfaltul unei străzi din orașul Melbourne (Australia) sînt o expresie originală a unei manifestări de protest împotriva numărului mare de morți și răniți, victime ale unor accidente de automobile.

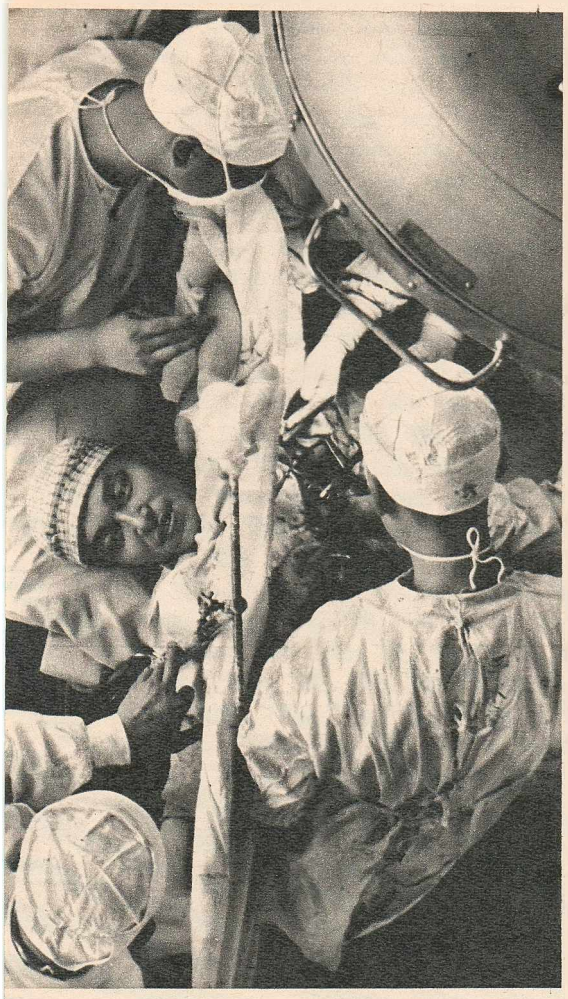

acupunctură clasică + medicină modernă

Practica acupuncturii în spitalele din R.P. Chineză dă rezultate atît de convingătoare, încît interesul pentru acest vechi mijloc de tratament chinezesc este în continuă creştere în zeci de alte ţări din lume. Recent, medicii chinezi au realizat cu succes o combinaţie practică între acupunctura clasică şi metodele medicinei moderne pentru obţinerea unei anestezii dificile într-o operaţie de plămîni. Operaţia a avut loc la Institutul de cercetări în domeniul tuberculozei, din Pekin.

după 205 de zile în miezul nopţii

Iată-l pe Michel Siffre — campionul şederii în adîncurile pămîntului — în momentul cînd revede lumina zilei după cea mai recentă dintre experienţele sale subterane. Michel Siffre a stat izolat timp de 205 zile la 30 de metri adîncime, în peştera Miezului Nopţii din statul Texas, S.U.A., fără nici un fel de legături cu lumea exterioară cu excepţia unui telefon prin care comunica date asupra stării sănătăţii şi aprecieri asupra scurgerii timpului. Scopul pe care speologul francez l-a urmărit şi de astă dată a fost să demonstreze că, neinfluenţat de ciclul zi-noapte, omul ar putea adopta o alternanţă a perioadelor active şi neactive care ar putea ajunge pînă la 36 de ore de veghe la 12 ore de somn. În timpul şederii sale în peştera Miezului Nopţii Siffre a reuşit să ajungă la perioade de veghe de 27 ore, timp în care lucra la o dizertaţie. Datele obţinute de Siffre vor putea fi folosite de piloţii avioanelor cu reacţie care traversează mai multe fuse orare, de echipajele submarinelor nucleare, precum şi de cosmonauţi.

cronica de trei secunde

ORA FOCULUI (I)

Ziarele pun accentul pe realizări: festivalul internaţional de artă pirotehnică de la Cannes (3–24 august 1972) a fost un spectacol total, o alchimie nemaipomenită a focului, apei, muzicii şi cuvîntului «Dozaj complex», focurile de artificii au apelat la progresele «armamentului» şi chiar ale electronicii. S-a ajuns la o operă de foc, pe muzică «pop». Se utilizează termenul de «pirodramă», focurile de artificii au dat naştere la pirodrame, adică la drame ale focului, nu încape îndoială frumoase, nu încape îndoială necesare, ştiind ce lipsă ducem de drame şi de foc. Mai mult: la acest festival de artă — juriul s-a dovedit în acord cu publicul, ceea ce nu e cazul la festivalurile de teatru, cinema şi alte focuri sacre: premiul. «Vestala de argint» a fost atribuit Spaniei. Asociaţia europeană de pirotehnie (există şi aşa ceva!) a încoronat opera de foc a Belgiei, prezentă pentru prima oară la festival. Asociaţia merge mai departe — aici nu exagerez, doar citez — şi «îşi exprimă dorinţa ca festivalul să-şi păstreze strălucirea şi să-şi lărgească audienţa prin invitarea şi a altor ţări europene sau neeuropene»...

În acest context entuziasmant a avut loc nu tragicul (de ce vă grăbiţi?) dar nici comicul, ci semnificativul eveniment. La gala de închidere, în cadrul căreia fiecare ţară participă la incendiile feerice (există şi aşa ceva!) avea de tras salva ei de onoare, Italia — care nu se număra printre premianţi, pirodrama ei fiind palidă în acest an — a tras o jerbă uluitoare, «de o rară somptuozitate», «o apoteoză surprinzătoare care a încîntat mulţimea». A fost atît de frumos buchetul italian încît, în cîteva cugete a răsărit, firesc, ideea că în palmares s-a făptuit o nedreptate — ce altceva? Cînd a venit rîndul Franţei să tragă — conform tradiţiei — ultimele cartuşe, ale ţării-gazdă, cînd toată lumea se aştepta la ultima şi cea mai fantastică pirodramă a nopţii — pe cer s-au ridicat cîteva fuzee triste şi sărace, ceea ce noi, nepirotehnicieni, am numi un «fîsss» de toată frumuseţea. Stupoare, uimire, animaţie — dacă nu chiar «rîsete pe băncile opoziţiei», cum se zice în alte pirodrame. Misterul se dezleagă repede: muniţia franceză şi italiană se găsea pe acelaşi vas; în clipa cînd italienii au tras nenorocita lor jerbă, o flăcăruie nefericită a aprins măreţul «buchet» francez. Focul de artificii italian era de provenienţă franceză, s'il vous plaît, frustrarea naţiunilor, confuzia noţiunilor şi cîte nu se mai pot spune?

Ziarele par a bagateliza evenimentul, firesc, nu s-a ajuns nici la proteste, nici la arestări, nici la represalii, nici la O.N.U., eu — cu gustul meu pentru exagerăţiuni — văd însă acolo o nouă aiureală în aiurarea realului, un lapsus grav, complex şi important care luminează freudian şi pînă departe, ca o rachetă delirantă în noapte, aeroportul ţinut în întuneric.

II

...Că nu sînt nebun în interpretările mele, o mai dovedeşte genialul inventator australian William Honeysett, om mai mult decît în toate minţile, dovadă că a pus la punct un dispozitiv pentru apărarea casierilor de bancă de orice atac armat, dispozitiv perfect, dovadă că nimeni, nici o bancă, nu l-a achiziţionat, ceea ce l-a silit pe inventator la o furie perfect logică, dovadă că a atacat el însuşi o bancă din Sydney, furînd vreo zece mii de dolari.

28 de ani închisoare — dar se ştie că timpul nu dovedeşte nimic, dovadă că o bancă serioasă se interesează de dispozitivul condamnatului.

Radu COSAŞU

agendă

Cu prilejul vizitei sale oficiale în R.F.G. ministrul afacerilor externe al Poloniei, STEFAN OLSZOWSKI, a declarat că sarcina de răspundere ce revine ambelor ţări este «instaurarea unor altor relaţii reciproce decît au existat în trecut». În centrul convorbirilor de la Bonn a stat dealtfel problema raporturilor bilaterale polono-vest-germane în contextul acordului de a se stabili relaţii diplomatice între cele două ţări.

Intervenind într-o dezbatere publică televizată privind războiul purtat de S.U.A. în Vietnam, WILLIAM R. DOUGLAS, membru al Curţii Supreme de Justiţie, a declarat că, după opinia sa, acest război — care a secerat pînă acum zeci de mii de vieţi şi a provocat uriaşe distrugeri — este neconstituţional din punctul de vedere al legislaţiei americane; chiar şi pentru faptul că el «nu a fost declarat» niciodată. Judecătorul Douglas a precizat că numai Congresul S.U.A. este în drept să aprobe o declaraţie de război.

În cadrul remanierii guvernamentale anunţate printr-un decret promulgat de preşedintele Sadat, ca ministru de externe al Republicii Arabe Egipt a fost numit MOHAMED HASSAN ZAYYAT, care deţinuse funcţia de ministru de stat însărcinat cu informaţiile. Participînd în noua sa calitate la reuniunea Consiliului Ministerial al Ligii Arabe, consacrată analizării evoluţiei situaţiei din Orientul Apropiat, Mohamed Hassan Zayyat a relevat necesitatea ca statele arabe să depăşească divergenţele existente dintre ele.

O chemare la soluţionarea disputelor dintre diferitele grupări etnice, la consacrarea eforturilor generale cauzei consolidării unităţii naţionale şi propăşirii economico-sociale a ţării a lansat, într-un recent discurs, preşedintele Consiliului redeşteptării naţionale din Ghana, colonelul IGNATIUS ACHEAMPONG. El a precizat că Consiliul redeşteptării naţionale va exercita funcţia de organ suprem în stat pînă la edificarea unor baze economice şi sociale trainice în Ghana.

După demisia lui René Tomassini, conducerea partidului gaulist francez (UDR) a desemnat, prin vot, un nou secretar general în persoana cunoscutului om politic de dreapta ALAIN PEYREFITTE. Observatorii politici susţin că Peyrefitte a obţinut investitura fiind considerat în cercurile înalte ale UDR ca omul potrivit în perspectiva campaniei electorale din Franţa.

Reverendul catolic PHILIP BERRIGAN, cunoscutul militant pentru pace din S.U.A., a fost din nou condamnat la doi ani închisoare de către tribunalul din Harrisburg, fiind acuzat că a primit şi a transmis în mod ilegal scrisori din celula în care era deţinut. Se ştie că preotul progresist ispăşea o condamnare anterioară de şase ani pentru activitatea sa antirăzboinică.

ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ

este cea mai populară dintre formele de asigurări de persoane practicate în țara noastră. Preferința pentru această asigurare se datorește unor certe avantaje.

Pe calea asigurării mixte de viață, oamenii manifestă simțul de prevedere pentru cazurile survenirii în viața lor a unor evenimente nepreavăzute și nedorite și, în același timp, realizează economisirea planificată a unei sume de bani pe care singuri și-o stabilesc.

Asigurarea se încheie pe termene variate: 5, 7, 10, 12, 15 sau 20 de ani și pentru orice sumă, începînd de la 1 000 lei, la alegerea fiecăruia.

Plata sumei asigurate se face în orice caz, așa încît costul asigurării nu rămîne nerecuperat de către asigurat. Astfel, plata se face:

— fie la expirarea asigurării;

— fie la amortizarea asigurării în timpul duratei acesteia, cu ocazia tragerilor lunare;

— fie în caz de invaliditate permanentă ca urmare a unui accident (plata în total sau în parte a sumei asigurate, după cum invaliditatea permanentă este totală sau parțială);

— fie în caz de deces al asiguratului (în acest caz, suma asigurată se plătește beneficiarului asigurării, stabilit de asigurat cu ocazia încheierii poliței de asigurare).

Asigurarea se poate încheia la responsabilii cu asigurările din întreprinderi și instituții, la agenții și inspectorii de asigurare sau direct, la orice unitate teritorială a Administrației Asigurărilor de Stat.

Nu uitați: asigurarea este o măsură utilă de prevedere necesară oricui.

ÎNCHEIAȚI ASIGURĂRI MIXTE DE VIAȚĂ!

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• Andrei Strihan: *O aventură estetică cu Teodor Mazilu.* Sub acest titlu, nu lipsit de o notă insolită, se publică în Colecția de estetică a Editurii științifice un amplu dialog între autor și scriitorul Teodor Mazilu. Un dialog între un estetician și un scriitor — termenul a început să fie de circulație curentă — «total», Teodor Mazilu fiind cu originalitate creator de poezie, proză, teatru, eseu. Dialogul e întru totul pasionant. Întrebările lui Andrei Strihan atestă tactul și demersul lucid al omului de știință; ele circumscriu incitant personalitatea scriitorului interogat, avînd astfel darul să descopere cîte ceva din structura și procesul acestuia de creație. Într-un fel, dialogul constituie o monografie *mai din interior* a autorului *Barierei*. În afară de aceasta, satisfacția lecturii mai e împlinită de gîndurile și meditațiile de esență asupra unor subiecte precum: continuitate și originalitate, biografie și creație, adevărul vieții — izvorul artei, mitdemitizare, personajul comic, text și spectacol, teatrul și publicul...

• Ilarie Voronca: *Act de prezență.* În colecția Restituiri a Editurii Dacia — colecție ce-și dovedește cu fiecare apariție utilitatea — a apărut o reprezentativă culegere din publicistica poetului Ilarie Voronca. Așa — cum afirmă Ion Pop, îngrijitorul ediției și autorul studiului introductiv — publicarea acestor texte, greu de găsit, va contribui «la mai buna cunoaștere și înțelegere a fenomenului complex și contradictoriu care a fost avangardismul poetic românesc».

• Demostene Botez a tradus la Editura Univers *Pluta Meduzei* de Vercors.

• Costache Anton: *Ochii aurii ai Roxanei.* Autorul «Serilor albastre» s-a dovedit în prozele sale un fin analist al sufletului adolescentin. Fără vreo urmă de *medelenizare*, prozatorul surprinde cu poezie implicită momentele intrării în adolescență. Cursivitatea narațiunilor și delicatele mijloace de investigație psihologică asigură acestor proze o lectură agreabilă, antrenantă. (Editura Albatros).

• Romanul lui Carol Ardeleanu *Diplomatul, tăbăcarul și actrița* s-a retipărit la Editura Minerva. Ediție îngrijită și prefațată de Henri Zalis.

• Traian Lalescu: *Dantelă veche.* Confesivă prin excelență, poezia din *Dantelă veche* consemnează nostalgic numeroase date din autobiografia afectivă a poetului. E conștient, cu discret orgoliu, de «vetustitatea» versurilor sale, de «vechea lor dantelă». Emoția din care se iscă poezia și pe care o transmite e indiscutabilă. Practicînd cu dezinvoltură sonetul, poetul, caz nu atît de frecvent, are știința versului. *Dantelă veche* confirmă o revenire lirică justificată (Editura Eminescu).

• În colecția «Biblioteca pentru toți» semnalăm apariția romanului *Spre far* de Virginia Woolf. Traducere de Antoaneta Ralian. Prefață și tabel cronologic de Vera Călin (Editura Minerva).

• Consemnăm ca pe un important eveniment al publicisticii noastre actuale apariția primului număr al revistei teoretice și social-politice a Comitetului Central al Partidului Comunist Român: *Era socialistă*, care este titulatura nouă a revistei Lupta de clasă (iulie 1920-august 1972). *Era socialistă* va apărea bilunar.

DISC

• «Blasmusik» — o culegere de valsuri, polci și marșuri pentru fanfară — a apărut în dublă versiune: stereo și monoaurală. Compartimentele fanfarei se pretează de minune redării stereofonice, datorită sonorităților specifice precum și timbrurilor strălucitoare ale alămurilor și instrumentelor de percuție. Majoritatea pieselor, reprezentînd cîntece de largă popularitate în rîndurile populației săsești, aparțin unor compozitori ușor adaptabili necesităților fanfarei de tip redus. Emil Franz, animatorul formației «Karpaten-Show», un ansamblu omogen, care se dăruie cu entuziasm repertoriului interpretat, se dovedește a fi un conducător de fanfară înnăscut. «Radetzky-Marsch», «Hand in Hand», «Rosen der Liebe» sau «Ein Jäger aus Kurpfalz» sună antrenant, optimist (STM–EDE 0656).

• Grigore Kiazim, popularul și apreciatul virtuos al mandolinei, rapsod îndrăgit al cîntecului dobrogean, ne dăruiește un fermecător recital de muzică folclorică turcească. În fruntea unei formații instrumentale, deosebit de pitorească și autentică, Kiazim își demonstrează calitățile de dirijor. Ca solist, rămîne același încîntător vrăjitor al strunelor melodiosului instrument. Foarte interesante și pline de culoare «Dansul nuntașilor», «Jocul miresei», «Cîntecul nunții», aparținînd toate unor străvechi ritualuri festive. Nici celelalte piese nu dezamăgesc. De asemenea, se cuvine remarcată excelenta captare a sunetului, realizată cu concursul ing. Erwin Șervan (EPD 1304)

• Saveta Bogdan, talentată cîntăreață de muzică populară, cunoscută mai mult din emisiunile Radiodifuziunii, imprimă la «Electrecord» un disc de mic format, însă remarcabil prin prospețimea și localizarea repertoriului interpretat cu osebit simț stilistic. «Prin Sîngeorz, prin poienița», «Colo-n jos, între hotare» și «Sînt fată din Sîngeorz-Băi», piese arareori întîlnite, sînt cîntate de tînăra solistă în tovărășia Orchestrei de muzică populară a RTV, dirijată de George Vancu și Radu Voinescu (45–EPC 10 237).

CINEMA

• *Un candidat la președinție.* («The Best Man»). Înainte de a se ocupa de «Planeta maimuțelor», Franklin Schaffner își fructifica talentul în explorarea unor zone viciate ale societății contemporane. Scenariul — Gore Vidal. Interpreți — Henry Fonda, Cliff Robertson, Margaret Leighton, Edie Adams, Shelley Berman, Lee Tracy, Mahalia Jackson. Filmul a fost distins cu Premiul special al juriului la Festivalul de la Karlovy Vary, ediția 1964.

• *Aventurile unei prințese germane la curtea Regelui Soare.* Impasul artistic, datînd de cîțiva ani buni, al lui Kurt Hoffmann,își spune cuvîntul și în acest galant tablou de epocă cu unele intenții satirice. Imaginea — veteranul Richard Angst. În distribuție — Heidelinde Weiss, Harold Leipnitz, Hans Canineberg, Karin Hübner, Erwin Linder, Robert Dietl, Friedrich von Thum, Dana Smutna, Anton Smida.

• *Bambi* — O producție Walt Disney 1942. Lumea minunată a lui Disney, o lume care se rotește grațios în jurul unui pui de căprioară. Regia — David D. Hand. Scenariul — Perce Pearce.

Mahalia Jackson

Henry Fonda

• *Informații tardive.* E drept că mulți regizori și actori de pe toate meridianele lumii lucrează într-un ritm care pune la încercare — uneori — capacitatea de informare a ziaristului specializat în probleme de cinematografie. Dar de aici și pînă la a oferi cititorilor știri ce erau proaspete cu un an în urmă, înseamnă a acorda mult prea multă încredere întîmplării și lucrului făcut după principiul «ce ne pică în mînă». «Ecourile» cinematografice ale *Magazinului* din 16 septembrie a.c., pagina 4, ne anunță că vedeta bulgară Nevena Kokanova «interpretează în prezent rolurile principale din cinci filme». Dintre cele cinci producții enumerate, două sînt terminate hăt — de mult; dealtfel, *Cercurile dragostei* (Cercurile afecțiunii, cum este botezat în *Magazinul*) a rulat pe ecranele noastre în primăvara acestui an. Ni se mai spune, într-un alt «bumb», că regizorul polonez «Jean Lombonicki» (Dumnezeule, îl cheamă *Jan Lomnicki* și este fratele marelui actor Tadeusz Lomnicki) *realizează* un film după un scenariu de Jerzy Skolimovki, «Derapaj». Ne facem o modestă datorie amintind că filmul a și fost prezentat la Karlovy Vary, cu două luni în urmă.

MUZICĂ

• *Josef Laufer*, plăcuta surpriză a primei ediții «Cerbul de aur» (la care a și obținut dealtfel un «argint»), se află din nou în țara noastră, în dubla ipostază de interpret și șef de orchestră. Actor, mim, cîntăreț, Josef Laufer este un talent original și plurivalent. Turneele sale prin *toate* țările Europei au însemnat tot atîtea succese. Publicul bucureștean și din alte orașe ale țării cuprinse în turneul lui Josef Laufer și orchestra sa, îl așteaptă cu multă plăcere.

TEATRU

• *Cititorul de contor* de Paul Everac (Teatrul Mic): cel mai prolific dintre dramaturgii noștri, preocupat intens de implicațiile etice ale vieții contemporane, abordînd de astă dată egoismul agresiv, mascat cu abilitate în spatele unei ascensiuni sociale bazate pe demagogie. În repetiții la Teatrul Mic, anunțîndu-ne un spectacol de mare interes problematic și artistic.

• *Cu tot ce am aparțin acestui pămînt* (Teatrul dramatic Brașov): pe un scenariu semnat de D. Roman și Șt. Alexandrescu și în regia lui Șt. Alexandrescu, un spectacol de vibrație poetică închinat celei de-a 25-a aniversări a republicii. Meritoriu început (omagial) de stagiune, realizat în tonalități grave, patetice, cu contribuția întregii trupe brașovene.

• *A douăsprezecea noapte* de Shakespeare: din nou teatrul brașovean prompt la startul noii stagiuni, demonstrîndu-și de astă dată binevoitoarele străduințe de a monta o mare comedie shakespeariană, în viziunea regizorală a lui Eugen Mercus, decorurile lui Traian Nițescu și muzica lui Zoltan Aladar.

• *Trei premiere pe țară* vor inaugura stagiunea Teatrului dramatic din Baia Mare: *Adio, Maiestate!* de Al. Voitin, în regia lui Petre Popescu, *Somnul rațiunii* de A.B. Vallejo — spectacol de două ori semnat de Liviu Ciulei — în calitate de regizor și scenograf; și *Avram Iancu* de Pavel Bellu, spectacol realizat de Marius Popescu, în decorurile lui Mircea Matcaboji și costumele Edithei Kunovits (autori și ai cadrului plastic al celei dintîi premiere menționate).

• *Castelul din Carpați* de Ada Boldur și *Unchiul nostru din Jamaica* de Dan Tărchilă — spectacole inaugurale ale actualei stagiuni sibiene (amănunte în plus, săptămîna viitoare).

TV

ÎN ACTUALITATE. Secvențe semnificative din *Cronica marii întreceri*, zilnic în cadrul Telejurnalului (ora 19.30) • *Teleconferință* de presă cu Nicolae Bădescu, vicepreședinte al O.S.E.A.L., cu privire la sistematizarea localităților urbane și rurale — program adoptat de Conferința Națională a P.C.R. (joi ora 18.50).

REPORTAJ. «Trepte pe Cîmpul Frumos» este intitulat *Reportajul săptămînii* cu referiri la dezvoltarea orașului Sf. Gheorghe (duminică ora 20.00) • Colecțiile de documente dr. Victor Babeș și dr. Gheorghe Marinescu — obiectul investigațiilor din ciclul *Bucureștiul necunoscut* (joi ora 21.20 pr. 2) • *Satul contemporan:* acțiunile de muncă patriotică pentru ridicarea satului (vineri ora 18.15) • Pe teme externe: *Contraste în lumea capitalistă* — în cadrul emisiunii *24 de ore* (luni ora 22.30).

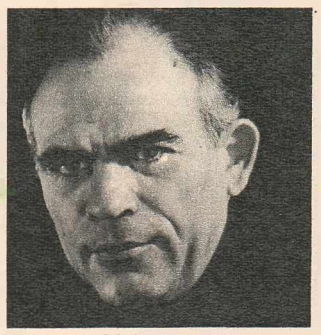

Liviu Ciulei

DEZBATERI. «Conștiința contradicțiilor și perfecționarea socială» — tema emisiunii *Dezbateri, Confruntări* (marți ora 18.50) • Rubrica *Cărți și idei* propune o discuție pe marginea volumului «Știința conducerii» de prof. dr. Paraschiv Vagu și conf. dr. Georgeta Dumitru (joi ora 22.10 pr. 2).

ȘTIINȚĂ. Din sumarul emisiunii *Panoramic științific:* Pellamar — senzaționalul produs cosmetic din... nămol (miercuri ora 21.50).

LITERATURĂ. Al. Piru despre cartea lui Șerban Cioculescu «Aspecte contemporane» și Dinu Săraru despre «Teatru» (vol. I–II) de Al. Mirodan (luni ora 22.30 pr. 2) • Efigii lirice — emisiune de versuri în lectura poeților Zaharia Stancu, Maria Banuș, Virgil Teodorescu, Ion Horea, Szemler Ferencz, Ana Blandiana, Grigore Hagiu (sîmbătă ora 19.05).

TEATRU. Un om de teatru în viziunea emisiunii *Prim-plan:* Liviu Ciulei (luni ora 21.10) • Reluarea unui cert succes — spectacolul cu «Micul Eyolf» de Ibsen, într-o interpretare fără cusur — Eugenia Popovici, Gina Patrichi, Ion Marinescu, Mihaela Murgu, Emil Hossu, I. Ilie, George Ulmeni (marți ora 20.05) • Teatru scurt: «Adolescentul» de Horia Lovinescu, cu actori ai Teatrului de stat din Arad (vineri ora 20.35 pr. 2).

FILM. O comedie semnată de Michael Curtiz, adică un indiciu de calitate: «M-am îndrăgostit de un marinar» (duminică ora 20.20) • Din antologia cinematografului postbelic, *Telecinemateca* s-a oprit la neuitatul «Al 41-lea», cu Isolda Izvițkaia și Oleg Strijenov (miercuri ora 20.20) • Filmul-balet, realizare a cineaștilor chinezi «Fata cu părul cărunt» (vineri ora 20.20) • La sfîrșit de săptămînă, ca de obicei, un film românesc: «A fost prietenul meu», cu Nicolae Sireteanu, Ștefan Ciubotărașu, Flavia Bureț, Victor Rebengiuc, Ștefan Mihăilescu-Brăila, Mariella Petrescu, Silviu Stănculescu (sîmbătă ora 17.30 pr. 2).

MUZICĂ. Două viori ilustre: David Oistrah și Isaac Stern (duminică ora 11.10) • În cadrul emisiunii *360 de grade*, mult dorita reîntîlnire cu neîntrecutul «Madrigal» (duminică ora 17.10) • Și tot duminică: Filarmonica din Boston cu dirijorul Charles Münch (ora 20.30 pr. 2) • Corul și orchestra de studio a RTV, cu un program de cîntece patriotice (marți ora 18.30) • Coregrafie pe muzică de Gounod, Massenet, Ceaikovski, Prokofiev, Délibes (miercuri ora 22.10) • Concert simfonic Mihail Jora și Musorgski-Ravel (joi ora 20.00 pr. 2) • Tenorul Petre Munteanu într-un program de lieduri de Schubert (sîmbătă ora 16.00 pr. 2).

FOLCLOR. Cîntec și joc din Suceava (miercuri ora 20.30 pr. 2) • ...și de pe Someș și Tîrnave (joi ora 20.00) • Cîntă Ionela Prodan (vineri ora 19.10).

DIVERTISMENT. *Vedete ale muzicii ușoare:* Alain Barrière (marți ora 22.00) • Cu artiștii estradei din Deva (miercuri ora 21.25) • Un program de selecțiuni din emisiunile de divertisment intitulat «Mai zîmbiți o dată» — cu condiția să mai fi zîmbit odată (vineri ora 22.00) • Ansamblul african«Tropical Fiesta»,oaspete al TV (sîmbătă ora 21.40).

SPORT. Săptămînă bogată. Fotbal: Sportul Studențesc–Dinamo (duminică ora 14.00) • Finala balcanică de baschet masculin România–Iugoslavia (duminică ora 18.00) • Hochei U.R.S.S.–Canada (marți ora 22.30) • Din nou fotbal: F.C. Argeș–Arris Bonnaweg în retur C.C.E. (miercuri ora 15.30) • Și iarăși fotbal (dar ce fotbal!) — finala Cupei intercontinentale. Ajax Amsterdam (antrenor, Ștefan Covaci!!!) – Independiente Buenos Aires (joi, ora 21.15).

PRONO

Pronosticul antrenorului EFTIMIE IONESCU la concursul pronosport nr. 39, etapa din 24 septembrie 1972

I.	Sportul stud.–Dinamo	1
II.	S.C. Bacău–«U» Craiova	1
III.	C.F.R. Cluj–Petrolul	1,x
IV.	Jiul–C.S.M. Reșița	1
V.	F.C. Argeș–Farul	1
VI.	Bologna–Juventus	1,x,2
VII.	Cagliari–Atalanta	1
VIII.	Lazio–Inter	1,2
IX.	Milan–Palermo	1
X.	Napoli–Ternana	1
XI.	Sampdoria–Fiorentina	1,x
XII.	Torino–Lanerossi	1
XIII.	Verona–Roma	1,x

COPERTA NOASTRĂ

AMZA PELLEA, interpretul unor memorabile creații cinematografice.

Fotografie de Elena GHERA

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

flacăra F album

SOPHIA LOREN se ține de cuvînt! Foarte curînd, în paginile *ALMANAHULUI FLACĂRA 1973*, îndrăgita vedetă vă va dezvălui cîteva dintre secretele cărții ei: «În bucătărie — cu dragoste».

Fotografie de Tazio SECCHIAROLI